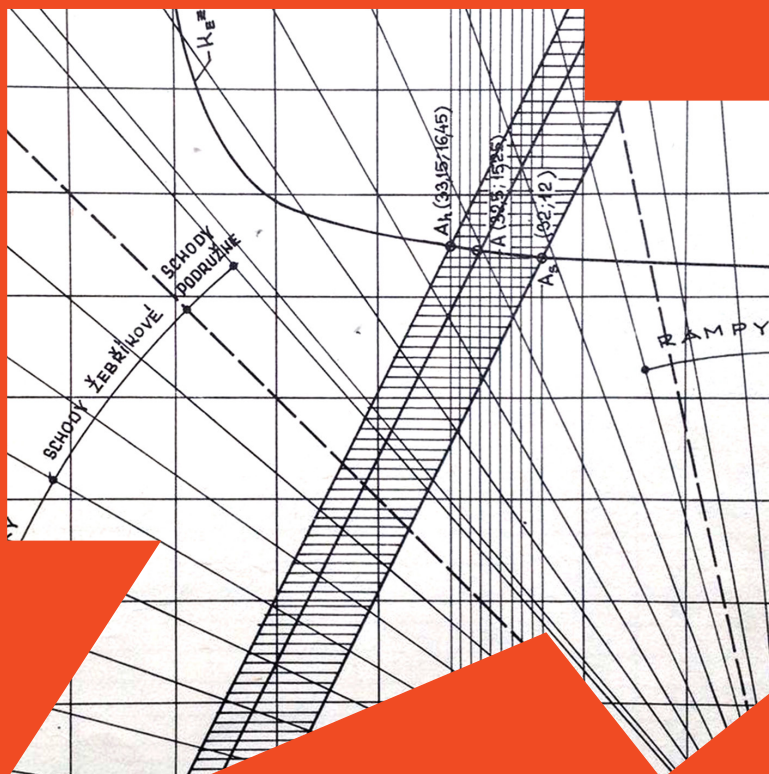

TÉMA

PRAŽSKÉ STAVEBNÍ PŘEDPISY

RECKLI®

DESIGN YOUR CONCRETE

RECKLI Strukturní matrice

pro všechny oblasti betonových staveb

Individuální ztvárnění architektonického betonu

RECKLI GmbH

Gewerkenstr. 9a · 44628 Herne · Germany · Tel. +49 2323 1706-26 · Fax +49 2323 1706-50

Mgr. Iveta Heczková · Mobile DE: +49 151 61339553 · Mobile CZ: +420 724 888 718

iheczkova@reckli.de · www.reckli.de

www.facebook.com/reckli.net

BULLETIN 2/14

- 2 Úvodník
- 2 Kontakty na Kancelář ČKA
- 3 Semináře k autorizačním zkouškám
- 3 OTTA

AKTUALITY

- 4 Architekti na jedné lodi
- 5 Diskuse: Jak nakládat s architektonickým odkazem 20. století?
- 6 Zemřel architekt Petr F. Bílek
- 6 Grand Prix míří do Liberce
- 7 Konference časopisu Smart Cities (Bárta)
- 8 Zamyšlení nad metropolitním plánem (Beneš, Ševčík)
- 9 Impaktované časopisy (Dulla)
- 10 Cenná mozaika by mohla pomoci zachránit havířovské nádraží
- 11 Ve vzdělávání chybí téma architektury
- 12 Novinky, informace, zajímavosti pro architektky

OFICIÁLNÍ INFORMACE

- 14 XXI. valná hromada ČKA
- 18 Usnesení XXI. valné hromady
- 19 ČKA má nové vedení

SERVIS

- 21 Záštity ČKA
- 22 Změny z nového občanského zákoníku (Poláčková)
- 23 Knihy, které by bylo škoda přehlédnout
- 23 Recenze: Česká a slovenská architektura 1971–2011 (Vích)

LEGISLATIVA

- 25 Nový zákon o zadávání veřejných zakázek
- 25 Nové zákony a předpisy (Faltusová)
- 26 Zákon o obchodních korporacích (Rybková)
- 27 Otázky a odpovědi (Faltusová)
- 28 Vymezování územního systému ekologické stability u soudu (Mackovič)
- 30 Odpovědnost architekta (Rybková)

TÉMA

- 34 Zařazení PSP do legislativy
- 36 Mít odvahu ke změně (Hudeček)
- 37 PSP pohledem z dílny (Hnilička)
- 42 Jasná definice pojmů a evropská legislativa (Voldřich)
- 43 Je nutné chránit obyvatele (Caldr)
- 43 Kvalitní obsah, avšak neobratné projednání a komunikace (Vilgus)
- 45 Památky potřebují zvláštní přístup (Šefců)
- 45 PSP v roce nula (Kasl)
- 47 Kde je hranice hlavního města (Maier)
- 51 Proti zvyšování dopravní zátěže (Filler)
- 52 Chvályhodný záměr s dobrým jádrem i problematickým balastem (Klápště, Vacek)
- 53 Letem stavebním světem (Martínek)
- 54 Pohled do Vídně (Pauli)

SOUTĚŽE

- 58 Výsledky soutěží
- 64 Probíhající soutěže
- 67 Připravované soutěže

BULLETIN ČESKÉ KOMORY
ARCHITEKTŮ, oficiální čtvrtletník
autorizovaných architektů ČR

číslo 2/2014, ročník 21

Datum expedice
1. 8. 2014

Náklad
4600 ks

Registrace
MK ČR E 11062

ISSN
1804-2066

Vydavatel
Česká komora architektů
Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
+420 273 167 480
www.cka.cz

Redakce
Mgr. Zuzana Hošková,
šéfredaktorka
Dipl.-Pol. Bára Procházková,
editorka
Kateřina Slaná a Mgr. Tereza
Zemanová,
rubrika soutěže

Redakční rada
Ing. arch. Pavel Hnilička,
Dipl. NDS ETHZ in Architektur
Ing. arch. MgA. Petr Janda

Ing. arch. Tomáš Vích
Ing. arch. Miroslav Holubec
PhDr. Vladimír Czumalo, CSc.
Ing. arch. Lucie Chytilová

Jazyková korektura
Mgr. Josef Šebek

Grafický design
Jakub Straka

Tisk
Triangl, a. s.

Distribuce
Bulletin ČKA je bezplatně roze-
sílán všem architektům autorizova-
ným ČKA a investičním odbo-
rům magistrátů a větších měst.

Uzávěrka příštího čísla
30. 8. 2014

Upozornění
U inzerce a podepsaných článků
se redakce nemusí ztotožňovat
s obsahem. Pokud není uvedeno
jinak, obrázky pocházejí z archivu
autorů textů.

PDF Bulletinu ČKA je ke stažení
na www.cka.cz.

Obálka
IPR, publikace Nábytek, člověk,
bydlení (S. Dlabal, E. Kittrichová
a kol., ÚBOK a ČSAV, 1983)

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

pamatuji se, jak jsme v prosinci 1989 zakládali Obec architektů (mimořádně s jediným cílem: ustanovit Komoru). Pamatuji se, jak bylo tehdy architektury zaplněno celé levé křídlo Průmyslového paláce na Výstavišti. Pamatuji se, jak valné hromady Komory zaplnily velký sál Lucerny, pamatuji se, jak byl plný Rothmayerův sál na Pražském hradě.

Se stále menšícím se počtem účastníků valných hromad posledních let (kterým by v závěru stačil větší salonek některé z pražských restaurací) přichází opět myšlenka elektronické komunikace a elektronických voleb. Určitě je dobré to vyzkoušet. Jen se vkrádá pochybnost, zda problém není někde jinde.

Z poslední valné hromady vzešla nová třetina představenstva i dozorčí rady a stavovského soudu, byli zvoleni noví předsedové. Osobně se domnívám, že doba už není (byla-li kdy vůbec) vhodná pro revoluci, ale je zapotřebí drobné evoluční práce. Dohody. Svět kolem nás je docela dobře dohodnutý a organizovaný, nám hrozí, že tady budeme za pár let stát s prázdnými rukama. Času na to, abychom se zasadili o spravedlivé podmínky pro naši práci, vedoucí také k dobrým výsledkům pro všechny kolem, už moc není. Záleží teď skutečně na nás všech. Bad or wrong my Chamber, abych si přizpůsobil známý slogan. Naše Komora nemá být emocemi kypícím spolkem, ale (možná i nudným) fungujícím úřadem, plnícím svoje hlavní (jediné) poslání: tedy dohled nad výkonem profese. Pojďme se o to všichni zasadit.

Hlavním tématem tohoto vydání Bulletinu jsou nové Pražské stavební předpisy. Věnujte jim svoji pozornost – budou tu jistě déle než třeba nové představenstvo a náš profesní a koneckonců i soukromý život jistě nezanedbatelně ovlivní. A ještě kauza nádraží v Havířově: myslím, že o kulturnosti naší společnosti vypovídá docela přesvědčivě.

Přeji vám všem příjemné léto!

Ivan Plicka
předseda ČKA

KANCELÁŘ ČESKÉ KOMORY
ARCHITEKTŮ

PRAHA
Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
T +420 273 167 480
cka@cka.cc

úřední hodiny
po, st, čt 8–16 h
út 8–17 h
pá 8–15 h

ředitelka Kanceláře ČKA
Mgr. JUDr. Vladimíra Těšitelová
T +420 273 167 487
M +420 731 508 028
vladimira.tesitelova@cka.cc

manažerka komunikace,
šéfredaktorka Bulletinu ČKA,
tisková mluvčí
Mgr. Zuzana Hošková
T +420 273 167 485
zuzana.hoskova@cka.cc

členské příspěvky, účetnictví,
databáze, NF Arcus
Lenka Dytrychová
T +420 257 532 430
lenka.dytrychova@cka.cc

právní servis
Mgr. Eva Faltusová
Mgr. Ing. Daniela Rybková
T +420 273 167 481
eva.faltusova@cka.cc
daniela.rybkova@cka.cc

informace a přihlášky
k autorizaci, správa databáze
členů, sekretář dozorčí rady
a autorizační rady ČKA
Milena Ondráková
T +420 273 167 483
milena.ondrakova@cka.cc

sekretář Stavovského soudu ČKA
Radka Kasalová
T +420 257 532 430
radka.kasalova@cka.cc

redaktorka webových stránek,
komunikace se zahraničím
Ing. Kateřina Folprechtová
T +420 273 167 486
katerina.folprechtova@cka.cc

produkce akcí ČKA, marketing
Mgr. Iveta Königsmarková
T +420 273 167 484
iveta.konigsmarkova@cka.cc

projekt CEC5
Mgr. MgA. Dita Pavelková
T +420 257 532 430
dita.pavelkova@cka.cc

recepce
Monika Pohanková
T +420 273 167 480
recepce@cka.cc

BRNO
Starobrněnská 16/18,
602 00 Brno
T +420 542 211 809

soutěže, veřejné zakázky
Mgr. Tereza Zemanová
tereza.zemanova@cka.cc

celoživotní profesní vzdělávání
Kateřina Slaná
katerina.slana@cka.cc

NOVÁ
TELEFONNÍ
ČÍSLA

SEMINÁŘE K AUTORIZAČNÍM ZKOUŠKÁM

Před podzimními zkouškami odborné způsobilosti ČKA pro velký zájem opět vypisuje přípravné semináře. Kurzy se budou konat v pražské i brněnské Kanceláři:

PRAHA

Přednáška I
26. 8., úterý, 10–14 hodin
Jiří Plos

Přednáška II
1. 9., pondělí, 10–14 hodin
Eva Faltusová, Daniela Rybková

Přednáška III
8. 9., pondělí, 10–14 hodin
Eva Faltusová, Daniela Rybková

BRNO

Přednáška I
2. 9., úterý, 10–14 hodin
Jiří Plos

Přednáška II
12. 9., pátek, 12–16 hodin
Eva Faltusová, Daniela Rybková

Přednáška III
19. 9., pátek, 12–16 hodin
Eva Faltusová, Daniela Rybková

Seminář je určen přednostně pro uchazeče o autorizaci; účast autorizovaným osobám bude umožněna v případě nevyčerpané kapacity sálu.

Přihlášky zasílejte na e-mail iveta.konigsmarkova@cka.cz, další informace na www.cka.cz/cs/cka/seminare.

OTTA POLITIKA, STANDARDY, COHOUSING I KRAJINÁŘSKÁ ARCHITEKTURA

V září se můžete těšit na další debaty z cyklu OTTA. Věnovat se budeme různorodým oblastem, jako jsou

standards výkonů,
participace,
cohousing,
architektura a média
či teorie architektury.

Chybět nebude ani oblíbený přehled soutěží či pokračování diskuse nad strategií Komory.

ARCHITEKTI NA JEDNÉ LODI

Architekti se u příležitosti Světového dne architektury každoročně setkávají, aby nejen shrnuli dění v oboru v uplynulém roce, ale také diskutovali o důležitých tématech. Toto setkání je vždy rozděleno na dvě části - dopolední diskusní panel a večerní setkání na lodi.

Tradiční akci Architekti na jedné lodi, kterou letos hostila Farmářská loď Pražské paroplavební společnosti, neformálně zahájil moderátor a člen představenstva ČKA Radek Kolařík. Součástí události byla výstava urbanisticko-architektonické soutěže na revitalizaci areálu Perla v Ústí nad Orlicí. Přímo na palubě lodi si mohli účastníci akce prohlédnout 15 soutěžních panelů a porovnat tak úroveň všech oceněných návrhů. Výstavu oficiálně zahájil starosta Ústí nad Orlicí Petr Hájek, který ocenil snahu České komory architektů zvýšit počet architektonických soutěží jakožto přirozeného a nejvhodnějšího nástroje při výběru zhotovitele veřejných zakázek. O průběhu soutěže pak přítomné informoval jeden z členů poroty a člen představenstva ČKA Milan Košař.

Architekti na jedné lodi zároveň symbolicky ukončili letošní akademický rok na vysokých školách, které se věnují výuce architektury, urbanismu a krajinářské architektury. Za přítomné zástupce vysokých škol promluvil děkan Fakulty architektury ČVUT Ladislav Lábus. Role hostitele se následně ujal předseda ČKA Ivan Plicka, místopředseda ČKA Pavel Hnilička a ředitelka Kanceláře ČKA Vladimíra Těšitelová. Příjemný večer si všichni přítomní užívali za zvuků hudební produkce DJky Johany Švarcové a uvolněnou atmosféru dokreslovalo občerstvení ve farmářském duchu, okořeněné námořnickými nápoji.

JAK NAKLÁDAT S KULTURNÍM ODKAZEM 20. STOLETÍ?

Architekti a jiní odborníci se vyslovili pro větší ochranu architektury druhé poloviny 20. století a diskutovali o péči o industriální dědictví. Debatní setkání ČKA na téma Ochrana památek 20. století se konalo 12. června v Praze.

„Je nutné si připomenout, co v moderním pojetí památkové ochrany dnes platí. Je to především rozšíření pojmu památky na všechny druhy dokladů o vývoji společnosti, rozpoznání hodnot památkového objektu v souvislosti s jeho původním prostředím, požadavek ochrany i tohoto prostředí, udržování památky ve stavu, v jakém se dochovala. To platí včetně pozdějších zásahů se zachováním všech známek stárnutí, rovněž zachování autenticity materiálové a přiznání tvořivých zásahů vzhledem k současné architektuře,“ připomněl na úvod diskuse profesor Petr Urlich, který se v rámci výzkumných programů ČVUT společně s architektem Vorlíkem dlouhodobě věnuje analýze architektury 20. století.

Potřebujeme pracoviště zaměřená na dědictví 20. století

„Památky 20. století považujeme za doklady naší doby nebo doby, kterou známe ze vzpomínek našich předků. Jsou relativně mladé, a proto nám jsou velmi blízké, což je jejich velká devíza,“ říká člen řídicího výboru české sekce Mezinárodní rady pro památky a sídla (ICOMOS) Tomáš Drdáký. Tato organizace je širokou mezinárodní platformou, která funguje jako servisní organizace pro UNESCO. Vypracovává odborné posudky, které se podílejí na zápisu jednotlivých staveb na seznam světového kulturního dědictví.

Veřejnost však vnímá stavby z 20. století málokdy jako památky, potvrzuje ředitelka Národního památkového ústavu Naděžda Goryczková: „Veřejnost se na realizaci z druhé poloviny 20. století nedívá jako na něco, co by mělo být předmětem ochrany. Z tohoto pohledu je vnímám jako nejvíce ohrožené. Problém spočívá i v tom, že často bývají spojovány s totalitním režimem.“ Generace, které totalitu zažily, se na architekturu z té doby mnohdy nedívají objektivně. Nezatížený pohled je naopak patrný u mladších generací, které tyto stavby posuzují v mezinárodním kontextu. Podle slov Naděždy Goryczkové byly v podobné situaci zhruba před třiceti až dvaceti lety i průmyslové stavby. NPÚ proto založila Komisi pro ochranu památkového fondu vzniklého v druhé polovině 20. století. „Věřím, že výsledkem činnosti této komise bude nárůst uznaných památek z okruhu 20. století. Sjedená platforma pro posuzování toho, co by mělo být zapsáno na Ústředním seznamu kulturních památek, je nezbytná a nutná,“ upřesnila Naděžda Goryczková.

Chráněných památek z druhé poloviny 20. století je méně než procento

Benjamin Fagner z Výzkumného centra pro průmyslové dědictví Fakulty architektury ČVUT a člen stálé Komise MK pro hodnocení návrhů na prohlášení nemovitých věcí za kulturní památky následně upozornil, že ačkoliv často mluvíme o „památkách“, málokterá stavba je památkou, která by požadovala ochrany ze zákona: „Cítím jistou rozpocenost, neboť jen zlomek staveb z období druhé poloviny 20. století skutečně památkami je. Snažíme se proto zdůraznit, že památkou je i to, co není památkou ze zákona. Architektura, která nese určité poselství, kulturní hodnotu či je spjatá s významnými osob-

nostmi techniky, kultury nebo architektury, vždy bude mít atributy památky, přestože nebude zákonně chráněná. Je zásadní si uvědomit, že nejde o to, aby bylo vše uznáno za památku. Vždyť mnohdy stačí jen onomu konkrétnímu objektu uzнат jeho hodnotu a následně s ním kulturně nakládat.“

Ústřední seznam kulturních památek čítá zhruba 42 000 nemovitých kulturních památek. Industriální stavby z toho představují šest až sedm procent, památek druhé poloviny 20. století je o něco méně než jedno procento z celkového počtu nemovitostí vedených v Ústředním seznamu kulturních památek. Co se týká seznamu světového dědictví UNESCO, jsou zde zapsány sotva dvě desítky památek druhé poloviny 20. století. Na takzvaném indikativním seznamu (kulturní či přírodní odkaz, jež NPÚ navrhuje k zapsání na seznam světového kulturního dědictví) figuruje vysílač Ještěd, což je významná technická stavba, za kterou architekt Karel Hubáček získal prestižní Perretovu cenu. „To, jak zacházíme s tím, co jsme zdědili po svých předcích, mnohdy vypovídá o míře kulturnosti či vyspělosti naší společnosti,“ připomněl předseda ČKA Ivan Plicka.

Chybí propracovanější systém ochrany památek

Architekturou šedesátých let se začal na konci devadesátých let v rámci výzkumného grantu na Fakultě architektury ČVUT zabývat i architekt Petr Vorlík, který chtěl architekturu 60. let zbavit různých mýtů: „Ve většině případů se nejedná o totalitní architekturu, neboť tvorba v této době byla do značné míry svobodná. Architekti měli dobré technologické podmínky, mohli dokonce studovat zahraniční stavby a disponovali silnými partnery na straně investorů.“

V rámci Výzkumného centra průmyslového dědictví Fakulty architektury ČVUT byly zpracovány studie dvou zajímavých staveb – Ještědu a hotelu Thermal. Obě realizace představují ikonické stavby, které hluboce překračují standard dobové produkce. Zatímco Ještěd má status kulturní památky, Thermal nikoliv. Architekt Vorlík dodává: „Obrovský problém architektury druhé poloviny 20. století je, že musí i dnes nějakým způsobem sloužit svým uživatelům, zkrátka být v provozu. Nelze je zakonzervovat či z nich udělat muzea. Naopak je nutné upravit tyto stavby tak, aby vyhovovaly moderním technickým požadavkům.“ Druhá rovina problému podle Petra Vorlíka je, že kvůli pozdějším úpravám dnes stavby vypadají zcela jinak než v době svého vzniku. U vysílače Ještěd je navíc památkově chráněna jen stavba, nikoliv interiér, který se tak z valné většiny nedochoval.

Podle Naděždy Goryczkové památkový zákon nabízí nedokonalou ochranu i v případě realizací, které sice nejsou v globálním měřítku výjimečné, v dané lokalitě však mají nezastupitelné místo: „Navrhovali jsme, aby byl v novém zákoně zaveden pojem takzvaného kulturního potenciálu a jeho následné ochrany. Nový památkový zákon dokonce uvažuje o tom, že by se vrátil k pojmu regionální památky. Jedná se o stavby, které v celém měřítku Ústředního seznamu za ostatními stavbami mírně zaostávají, ale v regionu mají důležité opodstatnění.“ Ředitelka NPÚ zároveň podotkla, že vše také nelze odvíjet pouze od institucionální ochrany: „Města i obce si musí umět chránit svoje dědictví, které je z hlediska místa významné.“ Architektura druhé poloviny 20. století může být i zdrojem aktivit občanské společnosti, protože lidé ji znají ze vzpomínek vlastních nebo svých předků. „Architektura 20. století je často zdrojem lokálního patriotismu,“ podotkl Tomáš Drdáký.

Foto: archiv ČKA

ZEMŘEL ARCHITEKT PETR F. BÍLEK

Ve středu 18. června zemřel architekt, dlouholetý člen České komory architektů a její předseda v letech 1999 a 2000.

Ing. arch. Petr F. Bílek (* 27. 6. 1946) absolvoval obor architektura na Fakultě stavební ČVUT (1965–1971). Po studiu získal místo v Ateliéru 3 vedeném Karlem Pragerem. V úloze vedoucího projektanta se zde podílel na realizaci Nové scény Národního divadla (1977–1983). V roce 1984 emigroval do USA. Mezi lety 1986 a 1989 studoval profesní angličtinu a technicky zaměřené předměty na University of California a Consumnes College v Sacramentu. V roce 1987 založil vlastní ateliér Bílek Associates, Inc., v Sacramentu a v roce 1993 jeho pobočku Bílek Associates, s. r. o., v Praze.

Své bohaté zahraniční zkušenosti uplatnil nejen ve své architektonické tvorbě, ale rovněž na poli navazování mezinárodních spolupráce. V roce 2001 byl například jedním z iniciátorů Protokolu o výkonu profesní praxe v hostitelské zemi (Protocol for Professional Practice in a Host Nation), který uzavřela ČKA a profesní organizace amerických architektů National Council of Architectural Registration Boards (NCARB). Dokument v zásadě otevřel cestu českých architektů na americký trh a zavedl spolupráci českých a amerických architektů.

Architekt Bílek zasedal v porotě mezinárodní soutěže na novou budovu Národní knihovny a ve své profesní kariéře se věnoval především realizaci obytných komplexů (například viladomy ve Slaném či soubor rodinných domů u jezera Tahoe v Kalifornii) či veřejných a sakrálních budov (například Studijní centrum kláštera benediktinů v Berkeley v Kalifornii).

Petr F. Bílek byl členem ČKA od roku 1993, v letech 1999 a 2000 zastával funkci předsedy Komory. Dále byl od roku 1992 členem prestižní organizace American Institute of Architects (AIA), od roku 1999 byl zároveň členem Zkušební komise na Fakultě architektury ČVUT.

Foto: SIAL

GRAND PRIX MÍŘÍ DO LIBERCE

13. května proběhlo slavnostní předání Národní ceny za architekturu – Grand Prix architektů. Hlavní cenu si odnesl projekt konverze Městských lázní v Liberci (Jiří Buček / SIAL). Projekt porotu oslovil především respektem vůči historii objektu a zároveň použitím současných architektonických přístupů. Cenu v kategorii Novostavba získal Horský penzion Kraličák (Lukáš Blažek, Eva Blažková, Vítězslav Petr / Ječmen Studio). Za nejzajímavější rekonstrukci označila porota stodolu v Benešově u Semil (Pavel Nalezený, Jakub Adamec / Studio Raketoplán). Ocenění v kategorii Rodinný dům získal rodinný dům v Mníšku pod Brdy (David Kopecký, Pavel Mejtský, Ján Studený / KSA). Předsedkyní letošní mezinárodní poroty a zástupkyní za Českou republiku byla Magdaléna Jetelová, za Slovensko v porotě zasedal Pavol Paňák, za Polsko Andrej Bulanda a za Maďarsko Peter Kis. Mezi porotci byl i zástupce z Itálie – Nicolò Riva.

Další informace o Grand Prix najdete na www.cka.cz.

KONFERENCE ČASOPISU SMART CITIES

Zástupci českých i slovenských měst hledali možnosti k nastartování užší spolupráce a zároveň cesty k přechodu k chytrému městu.

Červnová konference nabídla v rámci 23 přednášek velké množství nápadů a příkladů jejich realizace v českých, slovenských či evropských městech. Z diskuse vyplynuly závěry:

Chytré město je:

- městem, které k řešení svých agend používá regulační, nikoliv infrastrukturní nástroje, tj. spíše investuje do svých občanů a motivuje je ke změně chování, než aby jim vyhovělo například v poptávce po parkování;
- městem, které progresivně snižuje svou závislost na fosilních palivech;
- městem, které aktivně sbírá nápady od občanů a zapojuje je do svých strategických a rozhodovacích procesů;
- městem, které úzce spolupracuje s krajem, s technickou správou a silnými ekonomickými partnery v regionu na společné strategii a rozvoji;
- městem, které vzdělává své občany skrze informační kampaně a motivační programy.

První den konference byl věnován síťování měst a vzájemné výměně zkušeností. Zástupci Vídně, Prahy, Bratislavy a Brna prezentovali příklady dobré praxe a aktuální přístupy ke strategiím svých měst. Zástupci menších měst (Vodňan, Litomyšle, Púchova a Trenčína) pak sdíleli svá inovativní řešení veřejného prostoru či systematickou práci s občany. O státní koncepci hovořil ředitel Státního fondu životního prostředí Petr Valdman a Anna Pasková z Ministerstva životního prostředí.

Společenský večer ve vile Tugendhat pak kromě prohlídky samotné vily nabídl možnost osobní konzultace konkrétních problémů se zahraničními hosty i domácími odborníky. Na místě česko-slovenského rozdělení tak po 22 letech došlo k opětovnému sblížení.

Druhý den konference byl věnován konkrétním řešením z oblasti dopravního plánování, sběru a využití dat z dopravní infrastruktury a řešení veřejného prostoru. Kromě domácích přednášek měli účastníci konference možnost si vyslechnout zahraniční hosty. Senátní rada Bernd Vogl z magistrátu města Vídně představil dlouhodobou energetickou koncepci Vídně, Aernout van der Benda z Rotterdamu přinesl několik konkrétních řešení proti tvorbě dopravních kongescí a konzultant v oblasti dopravy Mark Cartwright a vývojář chytrých aplikací pro město Liverpool Lee Omara nabídli pohled do Velké Británie.

Oba dva dny konference byly nabitě informacemi a samotní účastníci konferenci i časopis vysoce hodnotili. Otevřenost, ochota spolupracovat a sdílet dobrá řešení byly základními kameny konference, a lze ji tak považovat za první krok k nastartování užší spolupráce mezi českými a slovenskými městy a k urychlení přechodu k chytrému městu.

Konference se konala ve dnech 3. a 4. června v Brně a svou účast jí podpořilo více než 200 návštěvníků především z řad státní správy a samosprávy měst. Na konferenci přijeli zástupci i ze vzdálených měst, například z Českého Krumlova, Semil, Frýdku-Místku či Košic. Nad konferencí převzali záštitu primátor města Brna Roman Onderka, primátor hlavního města Prahy Tomáš Hudeček, primátor hlavního města Bratislavy Milan Ftáčnik, generální ředitel Svazu průmyslu a dopravy ČR Zdeněk Liška a Česká komora architektů.

Akci také podpořily firmy HAGS, VARS BRNO, CROSS Zlín, mmcité, Mastercard, a dále Institut pro plánování a rozvoj hlavního města Prahy, Státní fond životního prostředí ČR, COMPRESS Praha, Studio 21, BEFFA, Magistrát města Brna, Sdružení tajemníků městských a obecních úřadů ČR, Unia miest Slovenska a Asociace cyklistických měst ČR.

David Bárta
šéfredaktor časopisu Smart Cities

PRAHA: SKANZEN, ANEBO DYNAMICKY ROSTOUCÍ A ŽIJÍCÍ METROPOLE?

Zamyšlení nad metropolitním plánem

Praha se nestane skanzenem historických staveb, i kdyby památkáři získali tu moc, po které touží a kterou neměli nikdy. Vždyť developeri invazivně zasahují již dnes a není důvod si myslet, že by tento tlak, jakkoli podléhá konjunkturnálním výkyvům (a zdaleka nemusí být jen negativní) zcela odezněl. Je s ním třeba počítat.

Pražskou metropolí ale nevidíme ani jako dynamicky se rozvíjející město – přitom obtížně udržovaný rozsah investic (které vyžaduje jen samotný provoz města), selhávání a neschopnost formulovat a realizovat strategické cíle (Národní knihovna nebo nový koncertní sál) neovlivňují nejen vzdálenou perspektivu, ale již zasahují do dnešních dní. Teze Michala Kohouta z Bulletinu 3/2013, že „Praha za posledních dvacet pět let spíše dále ztrácela, než že by se jím [srovnatelným městům – Vídni, Mnichovu a Drážďanům] výrazněji přibližovala“, je věcným a střízlivým konstatováním. A v jistém ohledu „krutě pravdivým“. V německém tisku píše jistý stážísta z Prahy: „Je to krásné město, mohu každému doporučit, na kulturu plně stačí tři měsíce (tedy rozumějme: není to město trendů), a potom rychle pryč, tam, kde se něco děje – třeba do Paříže.“ Je to sice triviální výpověď jednoho stážístu, ale s netriviálním dosahem. A expert jí snadno dodá fakticitu.

Je to možná ještě horší. V titulku uvedená opozice mezi skanzenem a dynamicky rostoucí metropolí pro realitu města vlastně neexistuje. To, co je přítomno a co hrozí, je vývoj po pokleslé trajektorii ke zmatečnému urbanismu pražské metropole. Ale připustíme na chvíli utopii: Praha má dostatek peněz na dlouhodobé mimořádné investice, připustíme na chvíli, že má i vedení, které vůli realizovat strategické investice artikuluje do politických rozhodnutí – bylo by vyhráno? Sotva.

V oné hypotetické, pro Prahu nemyslitelné situaci byl v jednu chvíli po sjednocení Německa Berlín. K dispozici byly peníze, architekti světových jmen, a především vůle investovat, vždyť hesla tehdejších dní zněla „proinvestovat“ a „vyrovnat se Paříží“. Zúčastnění architekti pohlíželi na Berlín jako na „grandiózní experimentální pole, jako na urbánní teritorium, ve kterém se zdá vše možným a možným je, zatímco Berlín sám se drží obrazu evropského města“. Výsledek je obsažen v odpovědi na otázku: Proč se nám to nepovedlo, co zde selhalo? (podle vydavatele Hanse Stimmanna v knize z roku 1995 Babylon, Berlin etc. Das Vokabular der Europäischen Stadt).

Vraťme se ale k Praze. Skutečná opozice možných řešení je jen tam a tehdy, kde z operativních rozhodnutí vyrůstají reálné alternativy. Prvním krokem, který bylo třeba udělat a provést, aby se vykoučilo k artikulování alternativy, je formulování „Ducha plánu, tedy deseti základních tezí k obrazu města Prahy“. Předpokladem tohoto kroku byla odvaha, a tím zároveň končí pozice formulovaná ve výroku: „nechte nás – experty – hovořit mezi sebou, jsme to my, kdo tomu rozumíme“. Architekti a urbanisté, nejen Roman Koucký a jeho tým, vstupují deseti tezemi k obrazu města Prahy do kulturního a civilizačního univerza metropole a českých zemí. Nezapomeňme také na úspěšně nastartovanou spolupráci s občanskou sférou. Jsme přesvědčeni, že ve společnosti, kde se tak těžce dosahuje konsenzu o čemkoli, bude tato odvaha plně doceněna až s časovým odstupem. Je v tom výzva: Přestaňme být pozdně moderními „dětmi rezignace“! O Praze se mluví jako o „zadluženém městě s korupční pověstí“, články v Mladé

frontě DNES a vystoupení představitelů magistrátu vysvětlují, že „prostě“ na nový koncertní sál nemáme peníze ani dostatek návštěvníků a nemáme sebevědomí obrozujícího se národa 19. století. K tomu chceme říci jedině – kdo nechce nebo neumí vidět perspektivu, nerozpoznává ani svůj všední den. Řečeno expertním jazykem: „každá perspektivace je zhodnocováním výchozího fundamentu“, a v opačném případě jeho oslabováním s fatálními důsledky. Toho se nevzdává žádný člověk, toho se nesmí vzdát ani Praha. Tolik zaprvé.

Zadruhé, jde o to, jaké nástroje k tomu volí a s jakými důsledky. Rozčlenění území na lokality provedené Romanem Kouckým směřuje přes topologii metropole (od již nadále neúnosných, „spotřebovaných“ modernistických konceptů spjatých s industriální společností) k topografii (a to je třeba docenit!). Tento Romanem Kouckým zvolený přístup nepodřizuje uchopení místa univerzálním idejím, které produkovala moderní doba, naopak propojuje místo, aktuální stav s perspektivou, neruší v realitě obsažené „funkce“, například dopravu (takto konstruovaná kompozice neruší funkcionalitu města), ale svazuje je s dalšími hodnotami historicky rostlého města, například s krásou. A především „neprotahuje“ minulost do budoucnosti, ale jde přímo o tvoření budoucnosti.

V čem je význam tohoto přístupu? Ve světě stále více prosáklém informačními technologiemi a virtualitou nadále existuje a nabývá na významu „architektonická událost“, „vytvoření mnohohlasého souzvuku v srdci chaotické metropole“ (Ignasi de Solà-Morales). K tomu jedna poznámka – nikoli na okraj – k „výškové regulaci a potenciálu“: přes „Ducha plánu“ nejde o nic menšího než o vytvoření takové atmosféry k výškovým stavbám, aby nebyly brány předem jako tvrdá, nelítostná intervence do struktury města, ale vyrůstaly v harmonickém vztahu s budovami 19. století a historickým kontextem, který je dlouhodobě vnímán kladně. Jde o ofenzivní, nedefetistické otevření tématu: jak by mělo město „přirozeně“ růst, při veškerém zatížení obsahu tohoto pojmu. Co vše je třeba v dalších etapách „důkladně a citlivě“ propracovat a s jakými riziky je to spojeno, o tom nepochybně Roman Koucký ví. A tuší také, co vše se objeví na obzoru.

Zatřetí, mezi tím, k čemu Roman Koucký směřuje, tím, co nanejvýš precizně, jakkoli kriticky, formuluje Michal Kohout v Bulletinu 3/2013, a tím, co je obsaženo v uchopování tématu fenoménu „obrazu města“ Janem Jehlíkem, je v konečné instanci nezbytně více společného než nesmiřitelně odlišného. „Věc, o kterou běží,“ je nepromarnění obrovského motivačního a mobilizujícího potenciálu, který v sobě téma územního plánu má.

doc. PhDr. Oldřich Ševčík, CSc.

Ing. arch. Ondřej Beneš, Ph.D.

Fakulta architektury ČVUT

IMPAKTOVANÉ ČASOPISY A ARCHITEKTURA

Dnešní věda je založena na grantovém financování a její výsledky se posuzují podle toho, zda byly publikovány a jaký měly ohlas. Ale granty, publikování a ohlas jsou důležité i jinde. Například i v oblasti architektonických časopisů. Jaká je jejich pozice mezi jinými odbornými periodiky?

Stát centrálně eviduje zveřejněné vědecké výsledky včetně jejich autorů a institucí. Má na to takzvaný rejstřík informací o výsledcích, zkráceně RIV. Pokud je publikace do něj zařazena, získávají za to instituce další finanční prostředky. Není proto divu, že o zařazení do RIV je u vědců či pedagogů vysokých škol zájem. Počítají se do něj však pouze významnější výsledky. Jak ale zjistit, které to jsou?

Zabývá se tím disciplína zvaná scientometrie. Američan Eugene Garfield vyvinul její metody a založil pro to samostatnou organizaci. Sledují se v ní významnější časopisy, eviduje se, kdo do nich píše a koho cituje. Výběr takových časopisů je dnes v databázi Web of Science (WoS). Jejich důležitost se měří prostřednictvím takzvaného impakt faktoru (IF), což je průměrné číslo vyjadřující, kolik článků daného časopisu citovaly další sledované časopisy za poslední dva roky.

Na první pohled se to může zdát mechanické, Garfield však dokázal, že to těsně souvisí s kvalitou časopisu. Zároveň však varoval před mechanickým zneužitím a přenosem mezi odlišnými obory. Například v molekulární biologii mají časopisy IF až 15, ve fyzice je menší než jedna a v uměnovědě či sociálních a humanitních vědách (kam patří i architektura), kde je citování ještě méně důležité, se impakt faktor ani nesleduje.

Přesto je zařazení do databáze Web of Science pro časopis tím nejvyšším uznáním. Z architektonických periodik sem už patří například britský *Architectural Design*, americké *Architectural Review* či *Architectural Record*. Nedávno se tam také dostal zářehbý *Prostor* nebo naše *Umění*.

WoS je trochu příliš americká. Hned za ni se svým významem pracovala evropská databáze Scopus. To je jakási druhá liga. Eviduje skoro 22 tisíc časopisů. V té je například slovenský časopis *Architektúra & urbanizmus* nebo také již zmíněné *Umění*.

Třetí (česká) liga

Abys se dala diferencovat kvalitou dalších domácích českých časopisů, zřídil se seznam těch lepších z nich – čili jakási třetí liga. Jeho přesný název je Seznam recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR. Ten má kolem 400 položek a schvaluje jej Rada vlády pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI). Z našeho hlediska je pozoruhodný tím, že v něm není žádný architektonický časopis. Z architektury blízkých periodik jsou tam například *Zprávy památkové péče*, *Časopis Stavebnictví*, *Beton*, *Stavební obzor*, *Stavebnictví a interiér* nebo *Svorník*. Pro zajímavost je dobré zmínit, že v něm jsou například tiskoviny jako *Zpravodaj Hnědé uhlí*, *Česká urologie*, *Energeticky soběstačné budovy*, *Hojení ran*, *Husitský Tábor*, *Maso* nebo *Vodovod.info*.

Seznam má důležitý přívlastek: časopisy v něm jsou recenzované. Je to jedna z podmínek zařazení do něj – musí být zajištěno nezávislé recenzování předtím, než je článek zveřejněn. Dále se sleduje, zda redakce přijme vše, co přijde, nebo zda slabé příspěvky odmítne, zda má časopis redakční radu a podobně.

Prosebný dopis za architekturu

Když jsem působil v pozici proděkana pro vědu a výzkum na Fakultě architektury ČVUT, připravil jsem koncepci žádosti o zařazení některých kvalitních českých architektonických časopisů do zmíněného seznamu. Odešla jako dopis adresovaný zmíněné Radě (RVVI) v době, kdy se připravoval nový seznam na rok 2014, a podepsali ji děkani fakult architektury z Prahy, Brna a Liberce a rektor VŠUP.

V dopisu se uvádělo, že architektura patří mezi disciplíny, o jejichž smyslu nelze pochybovat. Je proto paradoxní, že nemá žádné zastoupení mezi časopisy nejvyšší domácí úrovně. Přitom jsou v oboru periodika, která architektonická obec považuje na domácí úrovni za excelentní, a jsou dokonce srovnatelná se zahraničními časopisy, které jsou sledovány databází WoS.

Následoval souhrn argumentů popisujících specifika oboru: bádání je tu spíše syntetické než analytické, architekturu zkoumá více vědních oborů a časopisy se snaží nevzdálit se zcela z horizontu běžného odborného čtenáře, přinášejí tematické soubory statí, které autoři připravují na objednávku redakce a následně je recenzuje úzký okruh odborníků. Proto se již od počátku redakce obrací na kvalitní autory s vysokým odborným renomé.

Nakonec dopis upozorňuje na to, že autoři jsou dnes vlastně vedeni k tomu, aby publikovali spíše v jiných oborech, což poškozují standardní fungování vědeckého poznávání a ruší proces citování a recenzování.

Úsilí autorů tohoto dopisu však bylo marné. RVVI nezařadila žádné architektonické časopisy do seznamu. Třetí liga je pro ně tedy stále nedosažitelná. Nemají tu čest ocitnout se mezi takovými periodiky, jako jsou například (bez urážky) *Český finanční a účetní časopis*, *Hutní listy*, *Linguistica Brunensis*, *Listy cukrovarnické a řepařské*, *Mongolo-Tibetica Pragensia*, *Topenářství instalace*, *Sklizeň*, *Učitel matematiky* anebo *Vinařsadař*.

No a co?

Můžete na to odpovědět: no a co?! Jistě. Kritici přehmatů scientometrie řeknou, že není o co stát. Rakouský literární vědec a filozof Konrad Liessmann, známý svými i do češtiny překládanými pracemi, v knize *Teorie nevzdělanosti* rozebral publikační aktivitu německého myslitele Immanuela Kanta a konstatoval, že v době, kdy pracoval na epochální *Kritice čistého rozumu*, publikoval tak akorát dva články v místních novinách.

Jsou i tací, kteří ostře odsuzují „kafemlejnek“ centrálního hodnocení vědeckých výkonů a navrhují jeho zrušení. A jsou tací, kteří v odporu k němu vytvořili jeho složitější kopii na evidování výsledků umělecké činnosti pedagogů vysokých škol: Registr uměleckých výkonů (RUV), který by měl naostro začít fungovat od příštího roku.

Je přirozené, že většina architektonické profese tyto problémy nezajímají, neboť není na tento systém napojena. Podobně je to však i v jiných profesích: nemuselo by to zajímat ani praktického lékaře (na rozdíl od lékaře univerzitního) nebo ani praktikujícího inženýra či betonáře. Ale integrální souvislost s fungováním vlastní profese zde nepochybně je.

prof. Ing. arch. Matúš Dulla, DrSc.

vedoucí Ústavu teorie a dějin architektury
Fakulty architektury ČVUT, Praha

CENNÁ MOZAIKA BY MOHLA POMOCI ZACHRÁNIT HAVÍŘOVSKÉ NÁDRAŽÍ

Nové podklady pro Ministerstvo kultury upozorňují na výjimečnou architekturu havířovského vlakového nádraží, přisuzují mu zásadní podíl na fungující infrastruktuře města a odhalují celosvětově uznávaného autora nástěnné výzdoby interiéru.

České dráhy v dubnu začaly připravovat výběrové řízení na dodavatele nové stavby a demolici stávající budovy. Vzhledem k závažnosti celé situace a hrozbě, že vlastník nádraží může začít s jeho demolicí, podal na konci dubna architekt a teoretik architektury Ondřej Beneš návrh na prohlášení nádraží v Havířově kulturní památkou. Studie Ondřeje Beneše, Oldřicha Ševčíka a Ludka Jasioka poukazuje na výlučnost bruselského stylu, mimořádně cennou mozaiku v interiéru nádraží či na důležitou roli objektu v dopravně-urbanistické struktuře města Havířov. ČKA se k návrhu připojila. Situace je o to závažnější, že České dráhy získaly stavební povolení pro stavbu nové nádražní budovy.

„Podání podnětu je aktuálně jediná možnost, jak upozornit na význam této stavby a na důležitost ochrany i poměrně nedávného historického architektonického dědictví, jež však představuje již nepominutelnou součást organismu našich měst,“ říká předseda ČKA Ivan Plicka. Podle ČKA má podání rozšířené o nové skutečnosti velkou šanci na Ministerstvu kultury uspět. Důvodů je hned několik, nejpádnejším z nich je v tuto chvíli rozměrná mozaika s námětem letící holubice z roku 1963. Její návrh vytvořil přední sklářský výtvarník Vladimír Kopecký (1931). Jeho díla jsou zastoupena ve svě-

tových galeriích a je držitelem několika prestižních ocenění. „Vladimír Kopecký je důležitou osobností, díky níž je české sklo z šedesátých let i dnes vnímáno ve světě jako naprostý fenomén. Mozaika s námětem letící holubice je cenné dílo, které je dnes neproveditelné a neobnovitelné,“ říká architekt Ondřej Beneš. Mozaika zobrazující holubici dokládá výjimečnost tohoto umělce, který symbol míru dokázal zvěčnit bez patosu dobové ideologie, zato s dynamismem tolik typickým pro bruselský styl. Dílo je navíc provedené exkluzivní technikou, která je dnes vlivem zániku specializované sklářské výroby v podstatě neproveditelná.

O architektonických kvalitách budovy svědčí její reprezentativní charakter, použití ušlechtilých materiálů (travertinové obklady, mramorová podlaha a mramorové stupně dynamického schodiště, pískovcové obklady bočních průčelí) a četnost výtvarných detailů, které z ní činí zářného reprezentanta bruselského stylu. V tomto specifickém stylu jsou například postaveny také Laterna magika v paláci Adria, Kino 64 v Mostecké ulici na Malé Straně, bufet Sputnik v pasáži Černá růže. Důležitým mementem je, že ani jednu z těchto elitních realizací se nepodařilo zachránit. O to důležitější je tak zachování nádraží v Havířově.

Opomenout nelze ani nezastupitelnou úlohu nádraží v urbanistické koncepci a dopravní infrastruktuře Havířova. V kontextu krátké historie města (založení Havířova v roce 1955) je nádraží, které vznikalo mezi lety 1964 a 1969, zcela zásadní stavbou. „Nádraží navazuje přirozeným způsobem na obytnou oblast. Není to jen o jednom objektu, ale jedná se o promyšlený koncept celé lokality,“ popisuje architekt Ondřej Beneš. Stávající budovu nádraží navíc v sedmdesátých letech vhodně doplnil výškový objekt bytového domu. Obě budovy spolu tvoří harmonický celek, odstraněním nádražní haly by podle architekta Ludka Jasioka došlo k likvidaci vzácného urbanistického celku a promyšlených vazeb. Rozměry objektu zcela odpovídají reálné situaci a potřebám místních občanů i sousedů z ostravského regionu. Satelitní charakter Havířova si žádá adekvátní dopravní vztahy s okolními městy. V Havířově samotném totiž pracuje jen polovina obyvatel, druhá za prací dojíždí.

VE VZDĚLÁVÁNÍ CHYBÍ TÉMA ARCHITEKTURY

Česká komora architektů ve spolupráci s organizacemi Architekti ve škole, Nadace Proměny, Plzeň 2015 a ARCHIP podpořila vydání memoranda k posílení tématu architektury ve vzdělávání. Memorandum reaguje především na aktuální stav, kdy jsou architektura i její příbuzné obory vyučovány pouze v rámci studijních programů jednotlivých vysokých škol. Architektura přitom hraje zcela zásadní roli v utváření vztahu k bezprostřednímu okolí již ve velmi brzkém věku. S výukou architektury je tak třeba začít mnohem dříve.

Foto: Gabriela Homolová, Plzeň 2015

Memorandum vzešlo z dubnového setkání OTTA v Plzni, kterého se zúčastnili architekti i pedagogové a nechyběly ani společnosti a sdružení, jež se vzděláváním občanské společnosti v oblasti architektury zabývají. Cílem akce bylo upozornit na absenci vzdělávání v tématech spojených s architekturou a veřejným prostorem, poskytnout podporu občanským iniciativám, nastínit strategii a podobu spolupráce všech zúčastněných stran.

Plzeňské mezioborové setkání navázalo na Memorandum o vzdělávání a architektuře z roku 2009, podepsané představiteli České komory architektů a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR (MŠMT). ČKA zároveň dlouhodobě spolupracuje s Ministerstvem pro místní rozvoj (MMR) na vládním dokumentu Politika architektury a stavební kultury, jenž se kromě otázek spojených s urbanismem a územním plánováním věnuje i oblasti vzdělávání. Dokument částečně vychází z Politiky architektury ČKA 2013. Obdobné materiály mají v legislativě evropských států své nezastupitelné místo. Politika architektury a stavební kultury by měla být předložena vládě České republiky ke schválení do konce roku 2014.

Kdy začlenit architekturu do vzdělávání?

Nadace Proměny se například ve svém programu Zahrada hrou cíleně věnuje dětem předškolního věku, v programu Parky podporuje zapojení základních, středních škol a vzdělávání širší veřejnosti. V rámci projektů, kde mají děti

a studenti možnost zapojit se do obnovy školních zahrad či veřejného prostoru městských parků, se ve spolupráci s architektky seznamují s tvorbou města, rozvíjejí svůj vztah k prostředí, ve kterém žijí, a svoji schopnost jej pozitivně ovlivňovat i později v dospělosti.

Memorandum dále vysvětluje význam zařazení architektury do vzdělávání a dopady současné nevyhovující situace: „Kvalita životního prostředí má vliv na kvalitu života, u dětí a mladých lidí obzvláště. Přesto děti nejsou na českých školách v dostatečné míře vedeny k rozvoji základního povědomí o kvalitě prostředí, k rozvoji představivosti, estetického, a zejména pak prostorového vnímání, pochopení tvorby urbánního prostředí a utváření vztahu k veřejnému prostoru měst a krajiny jako prostoru pro život. Z důvodu nedostatečné informovanosti, osvěty a vzdělávání v této problematice se pak v dospělosti podílejí na rozhodnutích, která negativně ovlivňují životní prostředí, kvalitu života a společnost (živelně zastavování krajiny, výstavba nekvalitních objektů, zadávání a realizace nekvalitních veřejných staveb, netečnost k veřejnému prostoru měst či společnému životnímu rámci a jeho udržitelnosti).“

Cílem zařazení architektury do vzdělávání by nemělo být jen získávání teoretických znalostí, ale především rozvoj představivosti, estetického a prostorového vnímání, utváření vztahu k veřejnému prostoru měst a krajiny či seznamování se se současnou i minulou architekturou a jejím vlivem na kvalitu života.

Iniciativy pomohou, ale potřebují podporu

Podle účastníků setkání v současné době implementace tématu architektury do vzdělávání probíhá nesystematicky a v nedostatečné míře. Navíc se odehrává pouze formou iniciativ architektů, neziskových organizací a osvědčených pedagogů. Iniciativy zabývající se touto problematikou proto nabízejí odbornou podporu při sestavování metodických a výukových materiálů včetně spolupráce na dalším vzdělávání pedagogů. Ke zvýšení povědomí a informovanosti přispívají rovněž diskusní platformy propojující odborníky s pedagogy (například projekt Architekti ve škole nebo tematický portál Proměny pro školy).

Pro zajištění efektivního fungování a součinnosti všech dotčených institucí a orgánů je třeba poskytnout iniciativám záštitu a podpořit zlepšení aplikace tématu architektury do výuky kontinuálně od předškolního po střední vzdělávání. Iniciativy navrhuje zařazení architektury do průřezového tématu Environmentální výchova a dále zvážení výraznějšího uplatnění architektury ve vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Podpora projektů zapojujících děti a studenty do revitalizace prostředí škol je rovněž nezbytná, stejně tak jako umožnění obousměrné spolupráce mezi pedagogy a architektky. Ta by se měla odehrávat již na bázi samotné přípravy na jejich budoucí povolání. Školy architektury by do svých programů měly zařadit takzvané pedagogické minimum a pedagogické fakulty by měly naopak podpořit další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti architektury a urbanismu.

Zapojené organizace se shodují, že vzájemná spolupráce a systematická podpora při zavádění tématu architektury do vzdělávání napomůže obnovit vztah člověka ke kulturnímu prostředí, rozvíjet péči o kvalitu prostředí, tedy i kvalitu života občanů České republiky.

Další informace k tématu a plné znění memoranda ze setkání OTTA naleznete na webových stránkách Komory (www.cka.cz).

V BRNĚ SE CHYSTÁ REFERENDUM O UMÍSTĚNÍ NÁDRAŽÍ

Českou republiku protíná tzv. první železniční koridor, který je součástí rozsáhlejší evropské železniční cesty Hamburk – Berlín – Vídeň. Na území ČR vchází u Děčína a opouští jej v Břeclavi. Tento koridor byl v 90. letech modernizován tak, aby na něm byla možná rychlost 160 km v hodině. Tři krátké úseky této trasy zůstaly ještě neprovedeny, a sice železniční uzly Praha, Pardubice a Brno. Zatímco Praha je již z velké části provedena a realizace úseku Pardubic není nijak problematická, v Brně je předmětem dlouhodobého sporu samo umístění nádraží.

Aktuální územní plán předpokládá jeho přemístění o 1100 metrů jihovýchodním směrem od současné polohy. Již v minulosti byla přijata dílčí rozhodnutí o změně polohy (např. menší odstup), v následujících obdobích od toho bylo ustoupeno. Aktuálně jsou v Brně probuzeny iniciativy, jež se snaží vyvolat místní referendum, které by mělo určit další závazné kroky pro samosprávu Statutárního města Brna. Podle dostupných zpráv se na začátku léta blíží podpisy počtu potřebnému k vyhlášení referenda. Zdá se tedy, že je pravděpodobné, že v termínu konání komunálních voleb 10. a 11. října 2014 bude v Brně současně referendum, mající rozhodnout o jednom poměrně závažném urbanistickém aspektu. Toto rozhodnutí je ponecháno pouze v zásadní rovině – tedy zda má nádraží zůstat v dosavadní (nebo přibližně dosavadní) poloze, či zda má být přemístěno do polohy posunutě o 1100 jihovýchodně.

Ostatní rozhodování o odborných otázkách má být řešeno návrhovými soutěžemi. Jedna ze dvou otázek referenda míří k uspořádání návrhových soutěží. Je na místě, aby odborné otázky byly rozhodovány odbornou cestou. Potud by uspořádání architektonických soutěží (respektive návrhových soutěží, jak jsou v referendu jmenovány) bylo žádoucím postupem, který otevírá naději, jak se dobrat správného řešení.

Na místě je poznámka, že jde o velmi závažnou tematiku z oboru urbanismu, územního plánování, stavby železničních zařízení a souvisejících otázek složité infrastruktury města, navíc v tom nejsložitějším uzlu městské infrastruktury. Vedle samotného nádraží má předmět k řešení i průmět do více než 150 hektarů v současnosti nezastavěného území města, těsně přiléhajícího k historickému jádru.

Nelze předjímat výsledky referenda, ale je na místě v předstihu upozornit na to, že organizace případných

soutěží bude velmi náročným úkolem. Nasnadě je totiž řešení tohoto nelehkého úkolu především kombinovanou soutěží urbanisticko-dopravní, přičemž tato forma odborné spolupráce nepatří k nejběžnějším. Jsou zde tedy také menší zkušenosti s organizací soutěží tohoto profilu. Mají-li další postupy přinést dobrý veřejný užitek, je potřeba, aby podmínky pro případné soutěže byly zpracovány s co nejlepším odborným nasazením, stejně jako formální a organizační podmínky.

V minulosti již soutěže na podobné téma v Brně proběhly a je nutné poučit se svědomitě z jejich výsledků i následného vývoje, aby byla otevřena možnost správného postupu i nyní.

Samozřejmě je vhodné připomenout, že je naprosto žádoucí, aby se procesu přípravy soutěží i každé z možných variant nádraží účastnily především vysoce erudované osoby, aby byla dobře ověřována jejich odborná příslušnost a autorizace, nepochybně proto, že jde o prolnutí více odborností a takový typ spolupráce není každodenní záležitostí. Pravděpodobně by nešlo jen o jednu soutěž, ale o soutěže navazující v oborech urbanismu, železničních staveb, ostatních dopravních otázek a architektury.

Věci nepochybně prospěje všeobecná odborná pozornost a otevření kultivované odborné diskuse v médiích. Možné náklady na celkové řešení úkolu (včetně urbanistických podmínek a městské infrastruktury) se mají pohybovat v rozsahu 18 až 30 miliard korun. Samotná modernizace nádraží dle posledních posudků se pak má pohybovat okolo 20 miliard korun. Hrazeny mají být převážně ze státního rozpočtu a fondů EU.

akad. arch. Jan Sapák
člen představenstva ČKA

HLEDÁ SE NEJLEPŠÍ DIPLOMKA

I letos oceníme ty nejlepší diplomky z oboru. Předmětem již patnáctého ročníku soutěže jsou diplomové práce, které v akademickém roce 2013/2014 úspěšně obhájili absolventi architektonických vysokých škol.

Cílem akce je zejména porovnání úrovně kvality výuky na českých vysokých školách zaměřených na výuku architektury. Vyhlášením této přehlídky chce ČKA přispívat ke zvyšování standardu architektonického školství

a k propagaci architektury směrem k veřejnosti.

V porotě letos usedli opět přední odborníci z řad autorizovaných architektů. Jsou mezi nimi Ing. arch. Jiří Opočenský, Ing. arch. Ondřej Teplý, Ing. arch. Martin Chválek, Ing. arch. Hana Maršíková a Ing. arch. Václav Škarda. Celková výše odměn pro oceněné dosáhne částky 50 000 korun (1. cena 25 000 korun, 2. cena 15 000 korun a třetí cena 10 000 korun). Zároveň bude udělena Hlavní cena společnosti ProInterier, s. r. o. – profesní zájezd do Chicaga a na festival NeoCon či Zvláštní cena Českých center. Ta vítězi soutěže poskytne týdenní rezidenční stáž v jednom z evropských Českých center. Udělena bude rovněž Zvláštní cena společnosti Cegra, která výherci poskytne licenci k užívání softwaru ArchiCAD.

Zájemci se mohli přihlásit do 11. července, výsledky soutěže vyhlásíme v září.

PROJEKT CEC5 NA VALNÉ HROMADĚ ACE

Součástí valného shromáždění ACE, které se konalo v dubnu 2014 v italské Padově, byla i prezentace projektu CEC5, jehož je ČKA partnerem. Tento nadnárodní projekt má za cíl správný způsob aplikace udržitelných principů. Přítomní zástupci třiačtyřiceti profesních organizací a institucí sdružených v ACE byli seznámeni s pracovní metodou projektu, jeho průběhem a praktickou využitelností výsledků projektu CEC5 pro denní praxi architektů v Evropě.

Přítomní zástupci byli zároveň využíváni, aby o praktické využitelnosti výstupů z projektu CEC5 informovali prostřednictvím vlastních komunikačních kanálů pro praktikující architektky a veřejné instituce, s nimiž ve svých zemích spolupracují především na přípravě výstavby a legislativy s ní související. Za ČKA se prezentace a následné diskuse zúčastnil architekt Dalibor Borák, který zajišťuje a provádí expertní činnost projektu CEC5.

NOVÝ WEB PRO ARCHITEKTY

Česká komora architektů spustila nové webové stránky: www.cka.cz. Věříme, že si na nový portál rychle zvyknete a budete ho vnímat jako vhodný komunikační prostředek s Komorou, jejími členy, zástupci orgánů i Kanceláři ČKA.

Pět kategorií

Nové stránky jsou rozděleny do pěti přehledných kategorií. V sekci *Objevte architekturu* (www.cka.cz/cs/objevte-architekturu) naleznete zajímavé akce, vysoké školy nabízející studium architektury, urbanismu či krajinářství, publikace o architektuře, ale také stavby autorizovaných architektů, které na web vkládají sami členové ČKA. Kategorie *Spolupracujte s architektem* (www.cka.cz/cs/spolupracujte-s-architektem) je určena veřejnosti a nabízí profily autorizovaných architektů s portfolii jejich prací. Obce a města se zde dozví, jak zadat architektonickou soutěž, a soukromý investor si zde může vybrat architekta, jehož stavby ho nejvíce upoutají.

Také Soutěže o návrh (www.cka.cz/cs/souteze) mají na novém webu svoji samostatnou sekci, což odpovídá váze, jakou jim ČKA ve své agendě přikládá. Pro členy ČKA, studenty či architekty, kteří vstup do Komory zvažují, je určena sekce *Pro architektky* (www.cka.cz/cs/pro-architektky). Naleznete v ní informace, jaké služby Komora svým členům nabízí, dozvíte se více o legislativě a výkonu profese či o kurzech celoživotního profesního vzdělávání. V sekci ČKA (www.cka.cz/cs/cka) najdete kontakty na zaměstnance Kanceláře ČKA, základní informace o orgánech Komory a činnostech pracovních skupin. V této části rovněž můžete prolistovat Bulletin ČKA či zjistit informace o seminářích.

Prostor pro diskusi

Nezapomněli jsme ani na architektky hojně využívanou diskusi (www.cka.cz/cs/objevte-architekturu/diskuze) a intranet, který by měl být spuštěn během letních měsíců. Vzhledem k tomu, že do těchto sekcí bude nutné přihlášení, věříme v neanonymní diskusi na úrovni. Možnost založit diskusi, věst ji a podílet se na ní by měla ve virtuálním prostředí nového webu do jisté míry suplovat debatní setkání z cyklů OTTA. Ta jsou vždy věnována aktuálním tématům a jste na ně srdečně zváni!

Nakonec ještě upozornění: Nový portál průběžně doplňujeme jak o import starších dat, tak o aktuální novinky. Aby byl přechod na nové stránky co nejplynulejší, do konce roku 2014 bude v provozu i starý web na adrese www.cka.cc. Ten však od poloviny dubna 2014 již není aktualizován.

VÝZVA K AKTUALIZACI ÚDAJŮ

V souvislosti s pravidelnou údržbou databáze kontaktů vybízíme členy ČKA ke kontrole svých kontaktních údajů. Tu můžete provést na webu ČKA v sekci *Spolupracujte s architektem*, a to přímo v seznamu architektů. Zjistíte-li zde jakoukoliv nesrovnalost, prosíme, vyplňte formulář pro aktualizování údajů a kontaktujte Milenu Ondrákovou (milena.ondrakova@cka.cz).

JAK ZAČLENIT VEŘEJNOST DO ROZHODOVÁNÍ O KVALITĚ PROSTŘEDÍ?

Téma participace veřejnosti v oblasti navrhování a plánování prostředí je pro Komoru podstatné. Proto přijala dokument vypracovaný Petrem Klápštěm *Zvládnutá participace: Férový prostor uživatelům pro naplnění jejich potřeb a šanci na tvůrčí práci architektům*. Materiál představuje všechny účastníky návrhového procesu – uživatele, architektky i zástupce veřejné správy. Snaží se o vyvážené uplatnění všech těchto rolí v tvůrčím procesu a jejich vzájemnou spolupráci. Další informace na www.cka.cz/cs/cka/temata-zajimavosti/participace.

NABÍZÍME MONITORING MÉDIÍ

Zajímají vás mediální výstupy z oblasti architektonických soutěží a události spojené s architekturou? Přihlaste se k odběru monitoringu médií (www.cka.cz/cs/pro-architektky/monitoring-medii) a získávejte informace o dění z oblasti architektury. Kontaktujte tiskovou mluvčí Komory Zuzanu Hoškovou ([zuzana.hoskova@cka.cc](mailto:zuzana.hoskova@cka.cz)), uveďte číslo své autorizace a následně vás zařadíme do databáze odběratelů. Po přihlášení získáte dvakrát měsíčně přehled o těch nejzajímavějších mediálních ohlasech.

INFORMACE O GRANTECH PRO ARCHITEKTY

ČKA na svých webových stránkách nově zveřejňuje grantové výzvy (www.cka.cz/cs/cka/granty). O aktuálních grantech vás zároveň pravidelně informujeme v elektronickém zpravodaji ČKA. Brzy by měla na webu ČKA začít fungovat i další služba – *Grantový rozcestník*, který bude celkovým přehledem vypisovaných grantů a jejich poskytovatelů. Pro další informace o grantech sledujte webové stránky ČKA nebo kontaktujte sekretáře Pracovní skupiny pro granty Ivetu Königsmarkovou (iveta.konigsmarkova@cka.cc).

OFICIÁLNÍ INFORMACE

XXI. VALNÁ HROMADA ČESKÉ KOMORY ARCHITEKTŮ

26. dubna 2014 proběhla v prostorách FA ČVUT XXI. valná hromada České komory architektů. Registrovalo se na ni téměř 300 jejích členů. Hlavními tématy byla diskuse nad strategií ČKA, propagace architektury směrem k veřejnosti, zadávání veřejných zakázek a architektonické soutěže, ochrana profese a stanovení standardů výkonu povolání. Rovněž proběhly volby do orgánů ČKA.

Foto: archiv ČKA

Hosty letošní valné hromady byli například ministryně pro místní rozvoj Věra Jurovová (MMR), ředitel Odboru územního plánování MMR Tomáš Sklenář, ředitel odboru stavebnictví a stavebních surovin Ministerstva průmyslu a obchodu Petr Serafín, zástupci Slovenské komory architektů (předseda Imrich Pleidel, referentka zahraničních vztahů a zastupující ředitelka kanceláře Olga Miháliková), předseda ČKAIT Pavel Křeček, prezident Českého svazu stavebních inženýrů Pavel Štěpán, prezident Rady výstavby (SIA) Jan Fibiger a nově zvolený děkan FA ČVUT Ladislav Lábus. Po úvodním slovu předsedy ČKA Petra Leška následoval projev ministryně pro místní rozvoj, v němž mimo jiné upozornila na své sympatie k architektonické profesi.

Zpráva o činnosti představenstva

Předseda ČKA Petr Lešek přednesl zprávu o činnosti ČKA a jejího představenstva za uplynulé období. Informoval o složení představenstva a o plnění usnesení z loňské valné hromady. Za-

měřil se také činnosti a události, jimž se Komora v uplynulém roce věnovala. Byly jimi například tradiční Přehlídka diplomových prací či debatní setkání z cyklu OTTA. Důležitou aktivitou Komory i nadále zůstává prosazování principů uvedených v dokumentu Politika architektury ČKA. Představitelé ČKA v letošním roce absolvovali několik schůzek se zástupci vlády a politických stran, které materiál velmi zaujal.

Zpráva o činnosti dozorčí rady

Předseda dozorčí rady ČKA Pavel Rada přednesl nejdůležitější informace o složení dozorčí rady a podal stručné informace o dohledu nad řádným výkonem činnosti autorizovaných architektů. Zároveň přiblížil účastníkům valné hromady objem podání a kauz, které dozorčí rada za dané období řešila.

Zpráva o činnosti Stavovského soudu

Předseda Stavovského soudu Václav Šebek představil členy Stavov-

ského soudu a informoval o počtu 77 disciplinárních řízení s autorizovanými architekty, které Stavovský soud v roce 2013 vedl. Zároveň vyzdvihl potřebu stability členů a kriticky poukázal na snížení rozpočtu v části věnované nákladům na činnost Stavovského soudu.

Zpráva o činnosti autorizační rady ČKA

Předseda autorizační rady Ladislav Lábus uvedl, že by bylo žádoucí zvýšit zastoupení členů ČKA v autorizační radě, a zdůraznil z činnosti rady schválení přeřazení výuky architektonických oborů na stavebních fakultách v Praze, Brně a Ostravě z kategorie příbuzného vzdělání do kategorie uznaného vzdělání.

Zpráva o hospodaření ČKA

Během svého vystoupení podal předseda Petr Lešek informace z podrobné zprávy o hospodaření ČKA za rok 2013 (publikováno v Bulletinu ČKA 1/2014 a v podkladech pro jednání valné hromady). Celkové náklady v loň-

ském roce dosáhly částky 21 311 867 korun, což představuje 97,9 procenta schváleného rozpočtu. Celkové výnosy za stejné období činily 22 453 072 korun (103,13 procenta schváleného rozpočtu). Hospodaření ČKA skončilo v roce 2013 v zisku ve výši 1 141 205 korun před zdaněním a 976 234 korun po zdanění. Předseda rovněž představil návrh rozpočtu na rok 2014.

Diskuse nad strategií Komory

Většina povinností nejvyššího profesního sdružení architektů v ČR je daná zákonem, další činnost pak souvisí s nastavením priorit. Cílem debaty nad strategií ČKA tedy bylo rozklíčovat, jaké agendě Komory dávají členové přednost a kterými otázkami spjatými s profesí architektka by se měla usilovněji zabývat.

Z diskuse téměř tří stovek architektů vyplynulo, že členové ČKA kladou důraz zejména na legislativní rámec Komory – správu profese, její ochranu a stanovení výkonových honorářů. Přítomní autorizovaní architekti rovněž podpořili snahu Komory zefektivnit zá-

kon o veřejných zakázkách a vyvíjení tlaku na zadavatele, aby zakázky realizovali na základě architektonických soutěží. Ty nesází na problematické kritérium nejnižší ceny, ale jsou vhodným nástrojem k výstavbě kvalitního prostředí, které je nejen estetické, ale zároveň zohledňuje i priority investora a počítá s budoucími náklady.

Jako ožehavou otázku architekti vnímají i propagaci architektury směrem k veřejnosti. V této oblasti Komora bude pokračovat ve svých dosavadních aktivitách, které zaznamenaly u veřejnosti úspěch. I v letošním roce proto ČKA připraví několik diskusních setkání OTTA (Otevřený think tank architektů) a zaměřit se také na témata, která zaujmou nejen odbornou, ale i laickou veřejnost (například Ženy v architektuře a Architektura versus street art).

Komora rovněž hodlá dále spolupůsobit jako ochránce veřejných zájmů a i nadále se bude vyjadřovat ke kauzám, které veřejnost zajímají. Těmi v poslední době byla například záchrana cenného havířovského nádraží v bruselském sty-

lu či snaha zvrátit demolici ojedinelého komplexu přádelny Slezan ve Frýdku-Místku. Aktivita ČKA v tomto směru přinesla zejména zvýšení společenského zájmu o oblast architektury a upevnění vlastní pozice Komory v očích veřejnosti.

Usnesení XXI. valné hromady

V závěrečném usnesení se představenstvo zavázalo k tomu, že na návrh Josefa Pleskota, který přednesl děkan FA ČVUT Ladislav Lábus, prověří alternativní možnosti voleb do orgánů ČKA. Hlasování přes internet by například přineslo možnost zvolit si své zástupce i pro ty, kteří se nemohou z různých důvodů valné hromady zúčastnit.

Neméně podstatným bodem závěrečného usnesení je obsazení pozice sekretáře Komory, která je definovaná ve vnitřních řádech Komory. V době jejího založení ji zastával Jiří Plos, nyní je tato pozice již několik let neobsazena. Představenstvo ČKA si od znovuzřízení funkce sekretáře slibuje zejména zefektivnění práce pracovních skupin, jejich vzájemné propojení a kvalitnější komu-

nikaci uvnitř všech orgánů Komory. Plně znění usnesení najdete na straně 18 a na www.cka.cz.

Výsledky voleb do orgánů ČKA

Na XXI. valné hromadě rovněž proběhly volby do orgánů ČKA. Zvolení kandidáti zaujali své voliče především kontinuální spoluprací s Komorou, neboť řada z nich působí v pracovních skupinách ČKA. Jiní obhájili své předchozí funkční období, ale prostor dostali i mladí architekti. Zvoleny byly i dvě ženy – do představenstva míří krajinářka Klára Salzmanna a v dozorčí radě usedne architektka Lucie Chytilová, která je známá z občanského sdružení Důl architektury, bojujícího za záchranu nádraží v Havířově.

Do představenstva ČKA byli zvoleni: Pavel Martinek, Klára Salzmanna, Michal Volf a Ivan Plicka. V představenstvu dále setrvávají: Pavel Hnilička, Milan Košař, Ladislav Kuba, Jan Sapák, Josef Panna, Radim Václavík, Radek Kolařík a Jaroslav Šafer.

Do dozorčí rady ČKA byli zvoleni: Lucie Chytilová, Václav Zůna a David Mikulášek. V dozorčí radě dále setrvávají: Pavel Rada, Miroslav Holubec, Jana Kašánková, Miroslav Kopecký, Josef Patrný, Martin Rusina.

Do Stavovského soudu byli zvoleni: Milan Nytra, Luděk Jasiok a Marek Janatka. Ve Stavovském soudu setrvávají: Karel Doležel, Petr Krejčí, Josef Vrana, Václav Šebek, Pavel Kopecký, David Mateáško.

Kompletní informace o průběhu valné hromady včetně podkladů pro jednání najdete na www.cka.cz/cs/cka/valna-hromada.

USNESENÍ XXI. VALNÉ HROMADY ČESKÉ KOMORY ARCHITEKTŮ KONANÉ V PRAZE DNE 26. DUBNA 2014

1. VALNÁ HROMADA BERE NA VĚDOMÍ
- 1.1 zprávu o hospodaření České komory architektů za rok 2013 včetně výroku auditora k hospodaření Komory za rok 2013; zprávy o činnosti orgánů Komory, a to:
 - 1.2 „Zprávu o činnosti představenstva za kalendářní rok 2013“;
 - 1.3 „Zprávu o činnosti dozorčí rady za kalendářní rok 2013“;
 - 1.4 „Zprávu o činnosti Stavovského soudu za kalendářní rok 2013“;
 - 1.5 „Zprávu o činnosti autorizační rady za kalendářní rok 2013“.

2. VALNÁ HROMADA SCHVALUJE
- 2.1 program činnosti České komory architektů na roky 2014 až 2015 s hlavními prioritami standardy/honoráře; soutěže, sledování veřejných zakázek; propagace architektury vůči veřejnosti; sledování a ovlivňování legislativy; hájení zájmů autorizovaných osob, hlavně autorských práv;
- 2.2 změny vnitřních řádů České komory architektů, a to: OJVŘ dle I.A.1, II.A.1 ve znění pozměňovacího návrhu, JŘVH dle I.B.1, I.B.2, I.B.3, SŘ dle I.C.1, I.C.2, I.C.3, I.C.4, I.C.5, I.C.6, I.C.7, I.C.8, I.C.9 ve znění pozměňovacího návrhu, I.C.10, a II.C.1, II.C.2 ve znění pozměňovacího návrhu, DSŘ dle II.B.1, PEŘ dle II.D.1, schválené změny legislativních řádů ČKA tvoří nedílnou součást tohoto usnesení, příloha č. 2;
- 2.3 volbu do orgánů Komory na následující tříleté volební období, a to
 - 2.3.1 dle protokolu o volbě vypracovaného volební komisí ve složení
Ing. arch. Pavel Nasadil,
Ing. arch. Martin Rusina,
Ing. arch. David Mareš,

opis protokolu je nedílnou součástí tohoto usnesení, příloha č. 1;

- 2.3.2 do představenstva byli zvoleni
 - 2.3.2.1 za Prahu:
 - Ing. arch. Michal Volf, s počtem hlasů 102,
 - Ing. arch. Ivan Plicka, s počtem hlasů 98,
 - 2.3.2.2 za region Čechy:
 - Ing. arch. Klára Salzmanna, s počtem hlasů 112,
 - 2.3.2.3 za region Morava:
 - Ing. arch. Pavel Martinek, s počtem hlasů 125, náhradníci (v pořadí podle obdržených hlasů):
Ing. arch. Petr Velička, za region Morava a Slezsko, s počtem hlasů 115,
Ing. arch. Petr Stolín, za region Čechy, s počtem hlasů 99,
Ing. arch. Tomáš Vích, za region Praha, s počtem hlasů 97,
Ing. arch. Patrik Hoffman, za region Praha, s počtem hlasů 95,
Ing. arch. Petr Vávra, za region Praha, s počtem hlasů 49,
Ing. arch. Miloš G. Parma, za region Praha, s počtem hlasů 44,
Ing. arch. František Křelina, za region Čechy, s počtem hlasů 25,
v souladu s ustanovením § 6 odst. 1 Jednacího a volebního řádu valné hromady České komory architektů;

ČKA MÁ NOVÉ VEDENÍ

- 2.3.3 do dozorčí rady byli zvoleni
 2.3.3.1 za Prahu:
 Ing. arch. Lucie Chytilová, s počtem hlasů 188,
 za Čechy:
 Ing. arch. Václav Zůna, s počtem hlasů 188,
 za Moravu a Slezsko:
 Ing. arch. David Mikulášek, s počtem hlasů 184,
 v souladu s ustanovením § 6 odst. 1 Jednacího a volebního
 řádu valné
 hromady České komory architektů;
 2.3.4 do Stavovského soudu byli zvoleni
 Ing. arch. Milan Nytra, s počtem hlasů 172,
 Ing. arch. Luděk Jasiok, s počtem hlasů 170,
 Ing. arch. Marek Janatka, s počtem hlasů 155,
 náhradník:
 Ing. arch. Josef Kopečný, s počtem hlasů 93,
 v souladu s ustanovením § 6 odst. 1 Jednacího a volebního
 řádu valné hromady České komory architektů;
- 2.4 v souladu s ustanovením 25 odst. 4 písm. j) zákona č. 360/1992
 Sb., v platném znění, a v souladu s ustanovením § 4a, 4b
 Organizačního, jednacího a volebního řádu ČKA rozpočet České
 komory architektů pro rok 2014 jako vyrovnaný
 v celkové výši výnosů 22 332 100 Kč;
 v celkové výši nákladů 22 332 100 Kč.
- 3 VALNÁ HROMADA UKLÁDÁ
 3.1 představenstvu zajistit obsazení funkce sekretáře Komory,
 3.2 prověřit možnosti změny způsobu voleb.

Zapsala návrhová komise ve složení
 doc. Ing. arch. Zdeněk Jiran,
 Ing. arch. Josef Patrný,
 Ing. arch. Michal Fišer

V Praze dne 26. dubna 2014

Představenstvo České komory architektů si na svém zasedání dne 6. května zvolilo do svého čela Ivana Plicku.

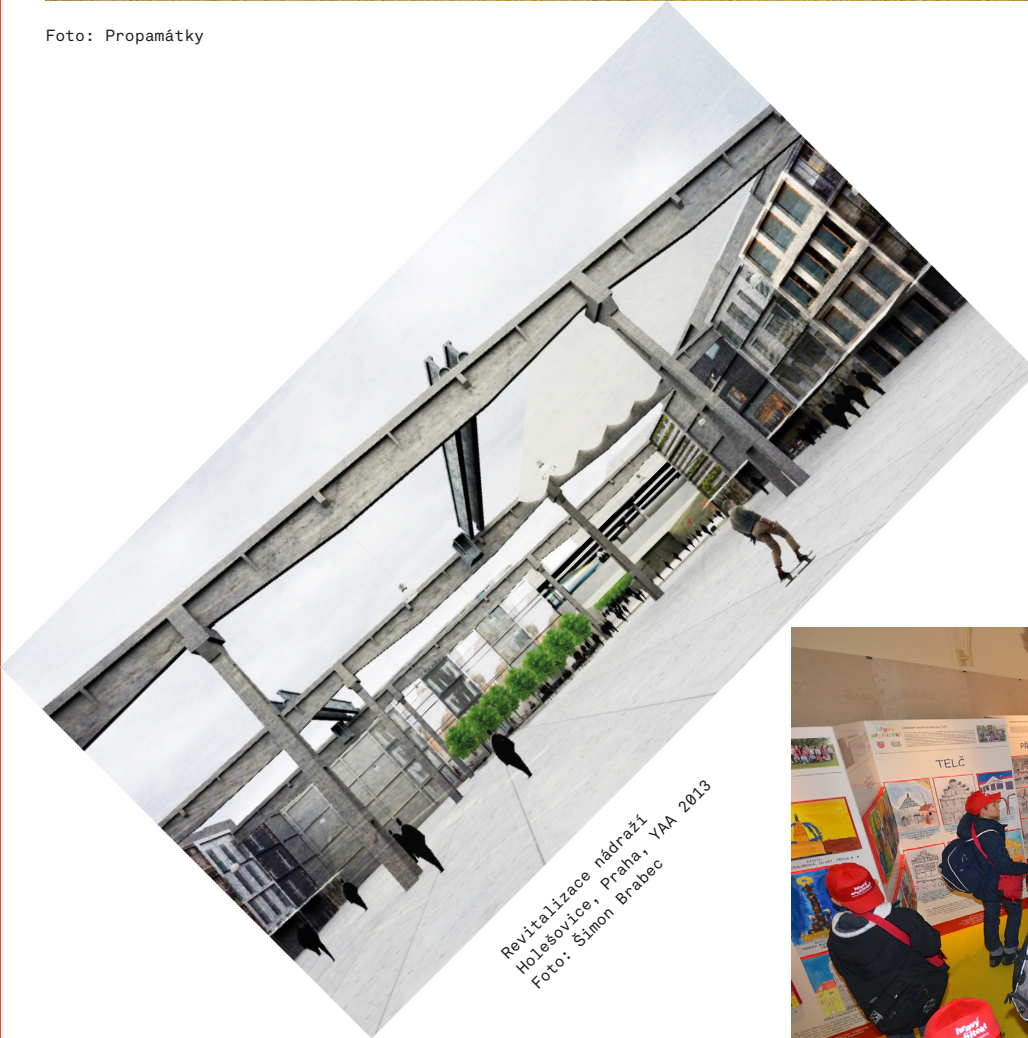
Architekt Ivan Plicka (narozen 1958) vede na Fakultě architektury ČVUT ateliér na Ústavu urbanismu. Kromě práce se studenty se věnuje rovněž soukromé architektonické praxi. V Komoře působí tři roky jako člen Pracovní skupiny pro Územní plánování, urbanismus a krajinu. Aktivně se také zabývá problematikou architektonických soutěží.

„Rád bych napomohl tomu, aby byla Česká komora architektů vnímána jako silný orgán, a to nejen ve vztahu k členské základně, ale i k veřejnosti. Zaměřit bychom se nyní měli zejména na priority vzešlé z diskuse na valné hromadě, jako jsou ochrana výkonu profese architekta, architektonické soutěže, problematika takzvaných bezpečných cen či propagace architektury směrem k veřejnosti. Smysl Komory vidím především ve vytvoření příznivého a spravedlivého prostředí pro práci architektů, která je předpokladem kvalitně vystavěného prostředí,“ uvedl nově zvolený předseda ČKA.

Zvoleni byli rovněž místopředsedové Komory. Post prvního místopředsedy obhájil Pavel Hnilička. Nově byli voleni dva 2. místopředsedové. Stali se jimi Jaroslav Šafer a Klára Salzmann. Poté proběhly i volby do dalších dvou orgánů Komory – dozorčí rady a Stavovského soudu. Pozici předsedy obhájil Pavel Rada, 1. místopředsedkyní se stala Jana Kaštánková, 2. místopředsedou Josef Patrný. Předsedou Stavovského soudu byl znovu zvolen Václav Šebek, místopředsedou pak David Mateáško.

Foto: Propamátky

Revitalizace nádraží
Holešovice, Praha, YAA 2013
Foto: Šimon Brabec

Foto: Hravý architekt 2013

ZÁŠTITY ČKA

Česká komora architektů poskytuje v rámci odpovědnosti za výkon profese architektů a propagace stavební kultury záštitu akcím a činnostem, které souvisejí s odborným vzděláním, slouží k orientaci v odborných otázkách nebo se dotýkají problémů legislativy, soutěží apod. Přinášíme vám informace o akcích, které Komora záštitou podpořila a které se uskuteční v následujícím období.

YOUNG ARCHITECT AWARD 2014

20. února – 3. července 2014

Praha 9-Letňany

Pořadatelé: ČVUT v Praze, FSv ČVUT v Praze, FA VUT v Brně, FUA TU v Liberci, FAST VŠB-TU Ostrava, ZF Mendelovy univerzity v Brně, FA STU v Bratislavě

Účastníci již šestého ročníku mezinárodní soutěže talentů mají za úkol oživit nevyužívané industriální objekty, a to pod heslem „Bolavá místa měst a obcí – opuštěný industriál“. Začínající architekti do 33 let mají nejen zpracovat samotný projekt, ale i vhodně identifikovat a vyhledat problémové místo mezi opuštěnými areály, továrnami, sklady, důlními šachtami, přístavy nebo nádražími. Mezi objekty jsou například bývalá elektrárna a teplárna v Holešovicích, budova Žižkovského nádraží v Praze, Brněnská přehrada nebo autobusové nádraží v Liberci. „V českých zemích většinou hledíme na opuštěná průmyslová území rozpačitě, bez nápadu a vůle k využití dochovaných industriálních stop, identifikujících místo i kontext. V tomto ohledu bude i soutěžní přehlídka pozitivní,“ říká předseda poroty Tomáš Šenberger z FSv ČVUT v Praze. Projekty mohou pomoci zahájit diskusi o budoucí výstavbě mezi obyvateli měst a zastupiteli. „V dnešní době mají mladí lidé problémy zapojit se do praxe. Je těžké dostat se ke konkrétní zakázce, na které by dokázali, co umí, a zároveň si potřebují budovat jméno pro svou kariéru. Soutěž obě tyto možnosti otevírá,“ říká patron soutěže, výtvarník, architekt a designér Bořek Šípek. Výsledky budou vyhlášeny v polovině září.

www.yaa.cz

HRAVÝ ARCHITEKT 2014

15. září – 12. října 2014

Pražský hrad

Pořadatel: Czech Architecture Week a Správa Pražského hradu

Hravý architekt je druhý ročník mezinárodního výtvarně-architektonického projektu pro děti 4. a 5. tříd základních škol, konaný v rámci mezinárodního festivalu architektury a urbanismu Architecture Week Praha.

Hlavním tématem osmého ročníku tohoto festivalu bude architektonické dědictví a ikony architektury a během přehlídky proběhne vedle projektu Hravý architekt a výstavy

dětských prací i mnoho dalších doprovodných akcí. Pro veřejnost jsou připraveny také přednášky zahraničních architektů, například francouzského architekta Juliána Veyrona z Arcau Architects, izraelsko-německého architekta Zvi Heckera či architekta Johannese Baar-Baarenfelse z Rakouska, Franciska Pulida z americké kanceláře JAHN Architects nebo venezuelského architekta Fruta Vívase.

Česká komora architektů se bude podílet na doprovodném programu pro děti formou diskusí, workshopů, dílen a přednášek, a to vždy ve spolupráci s Czech Architecture Week a Správou Pražského hradu.

www.architectureweek.cz

KONFERENCE: PROPAMÁTKY

13.–14. listopadu 2014

Národní technické muzeum v Praze

Pořadatel: Institut pro památky a kulturu, o. p. s.

Smyslem setkání je umožňovat pravidelné diskuse a sdílení informací a zkušeností v oblasti obnovy a využívání památek v České republice. Konference je pořádána od roku 2008 pravidelně každý rok na podzim se zaměřením na vybraný typ stavby, například na budovy klášterů, kostelů, venkovských far, nádraží, sladoven nebo pivovarů. Letošní téma konference jsou vodárenské věže

Součástí konference je každoročně také doprovodný program, který představuje význačné památky regionu, kde se konference koná. Setkání je určeno pro architekty, zástupce obcí a krajů, pracovníky památkové péče a samozřejmě vždy i pro odborníky nebo podnikatele z oblasti, na kterou se specializuje konkrétní ročník.

Internetový portál Propamátky nabízí vedle informací o konferenci také přehledy dotací a veřejných sbírek zaměřených na kulturní dědictví a mapuje dění v oblasti památkové péče.

www.konference.propamatky.cz

JSTE PŘIPRAVENI NA ZMĚNY, KTERÉ PŘINÁŠÍ NOVÝ OBČANSKÝ ZÁKONÍK?

Pojištění profesní odpovědnosti za škody je významným nástrojem pro řešení rizik autorizovaných osob.

Nejen pro autorizované osoby přináší nový občanský zákoník řadu novinek, a to zejména v oblasti náhrady škody a újmy. Důležitá je také úprava spoluodpovědnosti v případě stavby jakožto předmětu díla a změny v rámcových pojistných smlouvách, které byly aktualizovány s účinností od 1. října 2013.

Nové vymezení náhrady škody a újmy

V případě odpovědnosti je zásadní nové pojetí rozsahu náhrady škody a újmy. To znamená, že újma je nově definována jako újma majetková i nemajetková, čímž dochází ke značnému rozšíření v pojetí její náhrady. Nemajetková újma vzniká při zásahu do přirozených práv člověka (právo na život, zdraví, svobodu, soukromí nebo důstojnost) a zahrnuje duševní útrapy, bolestné či ztížení společenského uplatnění.

Náhrada nemajetkové újmy navíc bude posuzována podle relevantních okolností, které dříve nebyly brány v potaz. V případě náhrady za ublížení na zdraví či usmrcení tak již soudy nebudou postupovat podle tabulek určených v bodové vyhlášce č. 440/2001 Sb., ale bude se vycházet z § 2958 NOZ: „Při ublížení na zdraví odčiní škůdce újmu poškozeného peněžitou náhradou, vyvažující plně vytrpěné bolesti a další nemajetkové újmy; vznikla-li poškozením zdraví překážka lepší budoucnosti poškozeného, nahradí mu škůdce i ztížení společenského uplatnění. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.“

Jak se bude v případě stanovení relevantní výše náhrady této újmy postupovat? Bude nutno čekat na stanovisko soudu? Nejvyšší soud už v polovině dubna vydal metodiku pro odškodnění újmy na zdraví, jež ale nemá závazný, nýbrž pouze doporučující charakter. Základní částka pro výpočet náhrady v případě snížení společenského uplatnění je stanovena na 10 051 200 korun. Náhrada se však může v konkrétních případech vyšplhat až na dvojnásobek. V západních zemích je následně výše odškodnění výrazně dotvářena judikaturou a očekává se, že nejinak tomu bude i u nás. Pokud poškozený nebude souhlasit s návrhem odškodnění od pojišťovny, bude se muset soudit. Na základě § 2971 pak mohou náhradu vzniklé újmy požadovat též příbuzní poškozeného. Například ve zdravotnictví soud dalším příbuzným odškodnění už přiznal.

Spoluodpovědnost v případě stavby jakožto předmětu díla

Spoluodpovědnost je nově dána jako společná a nerozdílná – a to jednak zhotovitele stavby a dalších subdodavatelů, případně i autora dokumentace stavby či autora projektové dokumentace. Konkrétně je to upraveno v § 2630 NOZ takto: „Osoby spoluodpovědné za vady stavby se zhotovitelem se mohou této odpovědnosti zprostit, pouze prokážou-li, že vadu díla nezpůsobila chyba v jejich činnosti.“

Změny v pojištění od 1. října 2013

1. Rozšíření pojistného krytí o takzvanou nemajetkovou újmu
 - V základním pojištění se sjednává automaticky, a to se sublimitem 100 000 korun. U připojištění možnost zvolit sublimit ve výši 500 000 korun za zvýšení pojistného o 20 procent.

2. Prodloužení doby na dohlášení nároků (tzv. discovery clause)
 - Nárok na náhradu škody z původní doby trvání pojištění lze nyní nahlásit v délce až 90 dní po skončení pojištění (doposud pouze 60 dní).
3. Dva subjekty na jedné přihlášce (pro připojištění)
 - Připojištění lze nyní automaticky sjednat současně pro dva subjekty na jedné přihlášce, a to pro případ, kdy si architekt, jakožto FO, založí vedle své živnosti ještě PO. Musí být tedy splněna podmínka, že se jedná současně o majitele a jednatele společnosti.
4. Levnější retroaktivní krytí (pro připojištění)
 - Došlo ke snížení výše koeficientů a k jejich diferenciaci podle jednotlivých let pro retroaktivní krytí.

V rámcových pojistných smlouvách i nadále zůstávají subdodavatelé v pozici takzvaných dalších pojištěných.

S ohledem na výše uvedené doporučujeme využít možnosti připojištění na vyšší limit, než je ten základní, či případně zvážit navýšení pojistného limitu ve vaší stávající pojistné smlouvě.

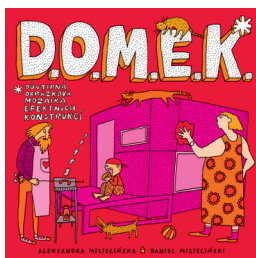
Naše zkušenosti z letošního zasedání valné hromady ČKA potvrzují, že zájem o pojištění profesní odpovědnosti narůstá a stále více architektů využívá možnosti se připojit.

JUDr. Kateřina Poláčková
MARSH, s. r. o.

Václav KREJČÍ: Ústí nad Labem
– Rozvoj města 1950–2010
vydalo statutární město
Ústí nad Labem (2013)

Poctivá, více než třiستاstránková publikace dlouholetého člena ČKA Václava Krejčího mapuje klíčové urbanistické momenty severočeského města. Znalost regionu a jeho specifických problémů přidává knize na autentičnosti. Nechybí zde pečlivě zpracovaná charakteristika Ústecka stejně tak jako jeho historický vývoj, který doplňují dobové fotografie. Zachyceno je rovněž období průmyslové revoluce, které mělo na utváření rázu krajiny podstatný vliv, i těžba uhlí.

Aleksandra MIZIELIŃSKA
a Daniel MIZIELIŃSKI:
D.O.M.E.K. - Důvtipná mozaika
efektních konstrukcí
vydala Jana Kostelecká
(2014)

Bestseller polských autorů z roku 2008 o současné architektuře pro děti se konečně dočkal českého vydání. D.O.M.E.K. představuje vtipného a kreativního průvodce po pětácti nevšedních domech z celého světa. Je určený pro děti a dospělé, kteří se chtějí bavit a přitom se dozvědět něco o současné architektuře. Mezi prezentovanými stavbami nechybí práce Shigeru Bana, Andrease Strausse či Rema Koolhaase. D.O.M.E.K. si klade za cíl inspirovat rodiče, prarodiče, kamarády či učitele, aby společně s dětmi podnikali objevitelské výpravy do svého okolí a pátrali společně po zajímavých stavbách.

Jiří ŠEVČÍK a Monika MITÁŠOVÁ (eds.):
Česká a slovenská architektura 1971–2011
vydala AVU (2013)

Antologie, či doslova květobraní, společné dílo slovenské teoretičky Moniky Mitášové a zakladatele české postmoderní architektonické teorie Jiřího Ševčíka, je komplexním shrnutím architektonického intelektuálního kvasu v Čechách a na Slovensku za posledních čtyřicet let. Pojetím je to antologie tematická, ne chronologická. Spočívá v rekapitulaci idejí minulosti a díky tomu i v iniciaci a postupném strukturování vizí budoucnosti. Jako sova Minervina vzlétá v krajíně soumraku, když se projekt končí, tak soubor teoretických textů vybízí k další destilaci destilovaného.

To, že autoři zasadili diskusi do časového období mezi roky 1971 a 2011, není náhoda. Je zajímavé, že nám z teorie architektury šedesátých let 20. století prakticky nic nezbylo. Teprve v 70. letech vychází ze škol silná poválečná generace, uvědomující si svoji efemérotu v dynamickém prostředí rozvoje technologií a objevující organický kybernetický systém. Po době funkcionalistického metodického kategorizování vidí znovu svět v jeho celistvosti a rozmanitosti. Svět je najednou kaleidoskopicky pestrý. Po půl století diety, jak trefně poznamenal Charles Jencks, si architektura může znovu začít užívat, zesílit a zajít hlouběji. Do české architektury se dostává myšlení Jana Patočky, v jehož přirozeném světě „i nehistorický člověk je schopen pociťovat závrat svobody v úzkosti, která jej staví před propast, nad níž se vznáší jeho faktický život“.

Špatné životní prostředí probouzí aktivismus. Společnost bojuje s vlastní apatií, touží překonat svoji submisivní roli. Nová generace vidí zručnost čtverhranného světa. Staví se do opozice se svými předchůdci. Přichází morální rozklad, kritika poměrů roste, stud za paneláky se prohlubuje. Ironická osmdesátá léta začínají brát postmodernu do důsledku. V básni Žižkov. Občanský aktivizující epos v podání divadla Sklep od Igora Dřevíkovského a Davida Vávry z léta 1989 je verš: „Děti našich dětí budou říkat: Já bydlím na Žižkově, máme tam hodně trilobitů.“ Systém postupně eroduje a začínají se hledat nová východiska. „Moderna mlčela, postmoderna zvanila,“ říká v roce 1987 Miroslav Šik: „Je třeba budovat město jako domov, jako celek okolo znovu nalezeného středu, v harmonii s přírodou, regionem a místními klasiky.“ S rokem 1989 přichází neodvratná změna.

Nový věk

Začátek devadesátých let byl jako povodeň. Byli jsme zaplaveni optimismem a nově nabytou odpovědností za budoucnost. Formulovaly se „nové“ vize budoucnosti. Skupina 68 v čele s Karlem Pragerem viděla cestu v prohloubení funkcionálního myšlení. Hlavní trend spočíval v revivalu neofunkcionalismu. O generaci mladší Radomíra Sedláková si už myslí, že revival funkcionalismu, prvotního zdroje zdegenerovaného nabubřelého modernismu, měl vést svou racionalitou a ironií k pravdivosti architektury. Mašinista Mirko Baum vnímá technologie stále jako zdroj revoluce, ale ze své západní zkušenosti varuje před tím, že „peníze kazí charakter a ostří lokty“. Z dnešního pohledu se jeví jako klíčový ve své době nedocenený text francouzského filosofa Jacquese Derridy, přednesený

na konferenci „Praha. Budoucnost historického města“ v roce 1991, ve kterém byly formulovány podstatné filozofické strategie. Derrida upozorňuje na to, že je třeba nenechat si vnútit cizí zákony. „Finalita města nespočívá zde. Paříž nás myslí, ne my ji, vzdání se totalizace je zrodem společenství. „Ti-kteří-vědí“ věří, že vědí, co bude zítra, nahrazují eticko-politickou odpovědnost programováním. Příští generace zbourá, co bylo postaveno, a začne znovu. Město říká: „De-re-konstruuje mne! Necháte-li mne netknuté, ztratíte mne, je třeba mne milovat a znásilnit, avšak určitým způsobem a ne jiným.“ Dekonstruktivist Jacques Derrida už tehdy mluví o de-re-konstruaci. V témže roce Wolfgang Welsch říká: „Odmítnutí modly pseudorozumu není anarchie, společnost bez vlády není chaos, rozklad totalitní moci je svoboda.“ I racionalistka Alena Šrámková píše, že „hrozivost konečnosti života probouzí svědomí a potřebu milovat vše živé jako sebe sama“ a krásu vidí v permanentní změně. Michal Kohout s Romanem Kouckým varují před dezurbanizací a deregulací, která může způsobit rozpad města, jeho charakteru, smyslu a řádu. V této pozitivní tvůrčí době píšu Manifest Bobismu a kreslím palác Myslbek, který autoři knihy charakterizují jako vizi předmoderní a nové organické architektury v krásném slohu.

Krise

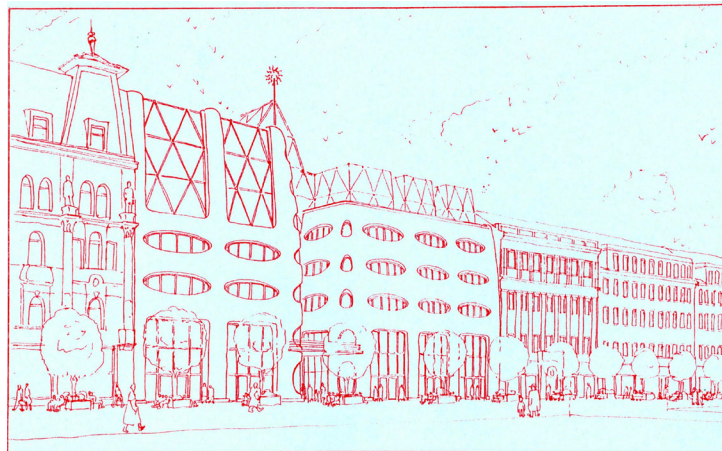
V polovině devadesátých let ale na množství nových vizí architektury zrozených z euforie po rozpadu východního bloku přišla negativní reakce, způsobená v první řadě neochotou zbavit se starého karteziánského světonázoru. Filosof Karel Kosík to v roce 1993 vysvětluje na své přednášce na Polytechnické univerzitě v Barceloně: René Descartes (latinsky Rénatus Cartesius), který se jako důstojník spojených armád účastnil potlačení českého stavovského povstání roku 1620, objevil „metodu“. Podstatou moderní doby je vítězství „metody“ nad architektonikou. Metoda je základem moderního vidění světa, nových dokonale uspořádaných měst, jako produkt jednoho zákonodárce, jednoho stavitele, jedné skutečnosti. Dnešní anti-města jsou vítězstvím „metody“. Roste banalita mrakodrapů a transportu, provoz je zdrojem zvrácenosti.

Do českého diskursu vstoupili dekonstruktivističtí architekti Bernard Tschumi a Rem Koolhaas. Tschumi formuluje pro devadesátá léta důležité otázky: „Existuje jazyk prostoru?“, „Je prostor produktem historického času?“ a „Může pravda revoluce spočívat v permanentní expresi subjektivit?“ U nás podobně jako Tschumi a Derrida uvažuje Rostislav Švácha, když v roce 1995 cituje Tadao Andu, že je třeba probudit genia loci stavbou, která bude s prostředím aktivně komunikovat. Nebo i Stevena Holla, že je třeba místo vysvětlit a vnést do něj novou inspiraci.

Na rozdíl od přemýšlivého Derridy a Tschumiho přichází Rem Koolhaas s pokryteckou reakcí na zřejmou krizi urbanismu moderních měst. Podle něj je únikem z moderní apokalypsy nekritičnost, nezodpovědnost a Radostná věda a rehabilituje modernismus v jeho karteziánském dogmatismu. Doslova říká: „jistota prohry musí být naším rajským plynem“ a dál: „co když jednoduše prohlásíme, že žádná krize není?“. U nás danou otázku odpovídá v roce 1996 Alena Šrámková, že jsou období dekadence a období pozitivních východisek z průšvihů, kdy je třeba udělat statečné kroky. Tím vznikne nový styl – srozumitelný, přijatelný, obyčejný a přirozený, který přináší pozitivní úlevu, jako dům s okny. Tančící dům, to je barák! Zem pod nohama, láska a modré nebe nad hlavou.

Český a slovenský diskurs

Diskutuje se i na domácí scéně. Antologie Česká a slovenská architektura 1971–2011 mne příjemně překvapila i objevem pro mne dosud neznámého košického architekta Petra Pásztoru, stoupence přirozeného práva a citlivě organické architektury. Na přelomu tisíciletí na Pásztorovo okouzlení

architekturou, na regionalismus a spiritualitu domova jako součást ekologie, odpovídají racionálně uvažující, že se jedná o přehnaný idealismus. Podle Jána Bahny romantická stříška není garantem rodinného štěstí a musíme se učit od západní civilizace a mít více odvahy.

Názornou ukázkou sporu mezi přirozenou a racionální архитектурou je spor o paneláky. Spisovatel Miloš Urban toto téma trefně popisuje slovy: „Sídliště, osamělost bez ideje, která by člověka přesahovala: všude kolem jen pohodlné kotce.“ Jedni říkají, že sídliště není město, ale „konečné řešení bydlení“. Druzí, často studenti architektury, negují: „Sídliště je město!“ „Je to duch popíračů holocaustu,“ říká ekolog Bohuslav Blažek v roce 2003. Dialektika přirozenosti a racionality vede teorii hlouběji ke kořenům. Podle Emila Příkryla „přírodní zákony nejsou berla, ale vyjevení jediného řádu, který máme“.

Ostravský historik architektury Martin Strakoš, rozčarován úpadkem Ostravy a zradou elit, si uvědomuje retardaci a degeneraci z konzervování pozdního modernismu. Paralelně v Praze o tomtéž uvažuje sociální geograf Luděk Sýkora, když říká, že město zažívá chaos, kvas a radikální transformaci na šed univerzální globalizace. Oba se ptají po respektované autoritě, která by mohla protrhnout oponu a zastavit rozpad města. Vítězství futuristického blobu Jana Kaplického v soutěži na pražskou Národní knihovnu v roce 2007 a jeho následné odmítnutí dále dramaturgizuje spor o budoucí podobu architektury. Nová architektura se setkává s živelným odporem konzervativnější části laické i odborné veřejnosti. To má však i jedno pozitivum. Architektky to nutí k citlivějšímu přístupu, jsou nuceny tvořit prostor s atmosférou odpovídající vnímání obyvatele a konfrontovat ji se svou představou o kráse.

Antologie Česká a slovenská architektura 1971–2011 je výborným komplexně utříděným zdrojem teoretického materiálu, který na naší scéně dodnes chyběl a který nás může inspirovat k zasvěcenější diskusi na téma, který stavební řád je pro zdravý rozvoj člověka ten pravý. Je to přísně moderní karteziánský řád, nebo je to přirozeně tradiční strukturální řád? Nebo existuje ještě nějaký alternativní řád?

Ing. arch. Tomáš Vích
architekt a publicista

NOVÝ ZÁKON O ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

V souvislosti s přijetím tří evropských směrnic regulujících oblast zadávání veřejných zakázek bude nezbytné jejich obsah během následujících dvou let transponovat do českého právního řádu. V praxi to znamená přijetí nového zákona o veřejných zakázkách, na jehož věcném záměru v současné době pracuje MMR. Za ČKA byl k úkolu prosazování zájmů autorizovaných architektů při přijímání nového předpisu pověřen Petr Lešek, který byl přizván na setkání expertní skupiny na MMR a bude se spolu s dalšími zástupci Komory pravidelně účastnit pracovní skupiny na ČSSI, kde bude cílem koordinovat zájmy ČKA s ČKAIT. Máte-li o problematiku zájem, můžete se se směrnicí o zadávání veřejných zakázek (č. 2014/24/EU) seznámit na webu ČKA (www.cka.cz/cs/pro-architekty/legislativa).

Budeme vděční, pokud nám své podněty zašlete na e-mail eva.faltusova@cka.cc.

NOVÉ ZÁKONY A PŘEDPISY

Přinášíme seznam předpisů, které souvisejí s výkonem profese architektů a k jejichž změnám došlo v poslední době. Ve Sbírce zákonů České republiky jsou zákony a vyhlášky pravidelně zveřejňovány, viz www.mvcr.cz v rubrice Legislativa.

Z předpisů uveřejněných ve Sbírce zákonů České republiky od 20. 2. 2014 do 15. 7. 2014 upozorňujeme zejména na:

Nařízení č. 11/2014 Sb. hl.m. Prahy,
kterým se stanovují obecné požadavky na využívání území a technické požadavky na stavby v hlavním městě Praze (Pražské stavební předpisy)

Zákon č. 87/2014 Sb.,
kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší

Zákon č. 90/2014 Sb.,
kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Vyhlášku č. 48/2014 Sb.,
kterou se mění vyhláška č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizačních pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů

Vyhlášku č. 49/2014 Sb.,
kterou se mění vyhláška č. 24/2011 Sb., o plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik

Vyhlášku č. 66/2014 Sb.,
kterou se mění vyhláška č. 450/2005 Sb., o náležitostech nakládání se závadnými látkami a náležitostech havarijního plánu, způsobu a rozsahu hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků, ve znění vyhlášky č. 175/2011 Sb.

Vyhlášku č. 97/2014 Sb.,
kterou se mění vyhláška č. 238/2011 Sb., o stanovení hygienických požadavků na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích venkovních hracích ploch

Nařízení vlády č. 93/2014 Sb.,
kterým se mění nařízení vlády č. 208/2012 Sb., o vyhlášení evropsky významných lokalit zařazených do evropského seznamu

Nařízení vlády č. 94/2014 Sb.,
kterým se mění nařízení vlády č. 337/2002 Sb., o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, ve znění nařízení vlády č. 422/2005 Sb.

Mgr. Eva Faltusová
právní oddělení Kanceláře ČKA

ZÁKON O OBCHODNÍCH KORPORACÍCH – POVINNOSTI PRO SPOLEČNOSTI S RUČENÍM OMEZENÝM

Zákon o obchodních korporacích (zákon č. 90/2012 Sb.) byl připraven v rámci takzvané velké rekonstrukce občanského práva a nabyl účinnosti dne 1. 1. 2014, zároveň s novým občanským zákoníkem. Tento právní předpis nahrazuje zrušený obchodní zákoník (zákon č. 513/1991 Sb.) v části týkající se právních poměrů obchodních společností a družstev, jejich společníků a statutárních orgánů. Cílem tohoto článku je stručně shrnout základních změn oproti předchozí právní úpravě, a to s ohledem na výkon činnosti autorizovaných architektů, zejména ve vztahu k úpravě společnosti s ručením omezeným.

Povinnost přizpůsobit společenskou smlouvu

Zákon o obchodních korporacích (a podpůrně i nový občanský zákoník) stanoví povinné minimální náležitosti společenské smlouvy, které se částečně odlišují od náležitostí dle obchodního zákoníku. K 30. 6. 2014 přitom skončilo přechodné období, během kterého měly všechny obchodní společnosti povinnost své společenské smlouvy přizpůsobit nové právní úpravě a takto upravené dokumenty založit do sbírky listin příslušného rejstříkového soudu. Pokud tuto svoji povinnost obchodní společnosti nesplnily, rejstříkový soud by jim měl stanovit dodatečnou přiměřenou lhůtu ke splnění. Nedojde-li ke splnění ani v rámci této dodatečné lhůty, je soud oprávněn takovou obchodní společnost zrušit a nařídit její likvidaci.

Povinné náležitosti společenské smlouvy společnosti s ručením omezeným jsou tak nově tyto:

- firma a sídlo společnosti;
- předmět podnikání nebo činnosti;
- určení společníků s uvedením jejich bydliště nebo sídla;
- určení druhů podílů každého společníka a práv a povinností s nimi spojených
 - pouze pokud společenská smlouva dovoluje vznik různých druhů podílů;
- výše vkladu připadajícího na podíl;
- výše základního kapitálu;
- počet jednatelů a způsob jejich jednání za společnost;

Hlavní změny ve srovnání s předchozí právní úpravou jsou tak v nutnosti uvést počet jednatelů a výši vkladu připadajícího na každý podíl. Každá společnost by tak měla svoji společenskou smlouvu upravit minimálně v těchto částech. Další možností je pak přijmout kompletně novou společenskou smlouvu, která bude v plném rozsahu podřízena režimu zákona o obchodních korporacích. Tento postup není povinný, lze ho však doporučit zejména v případech těch společností, které vznikly v devadesátých letech a kde společenská smlouva může obsahovat vícero odkazů na již neplatná zákonná ustanovení – často je totiž jednodušší přijmout zcela novou společenskou smlouvu než přizpůsobovat tu stávající novým požadavkům zákona.

Mírnější úprava – základní kapitál, řetězení, počet společníků, rezervní fond

Nová právní úprava je v některých ohledech výrazně

mírnější oproti původním požadavkům obchodního zákoníku. Jednou ze základních změn je stanovení minimální výše základního kapitálu, která nově činí u společností s ručením omezeným pouhou jednu korunu. Toto se bez dalšího vztahuje na nově zakládané společnosti. Pokud jde o společnosti již existující, je snížení základního kapitálu pod dosud stanovenou minimální hranici 200 000 korun až na současně minimum jedné koruny možné, musí k němu však dojít standardním procesem snižování základního kapitálu, není tedy postačující pouze změnit společenskou smlouvu.

Nově je možné i tzv. řetězení obchodních společností, tedy stav, kdy společnost s ručením omezeným, která má pouze jednoho společníka, může být jediným společníkem jiné společnosti s ručením omezeným. Obdobně je zrušen zákaz upravený v původním obchodním zákoníku, dle kterého jedna fyzická osoba mohla být jediným společníkem nejvýše ve třech společnostech s ručením omezeným. Nová právní úprava žádné omezení v tomto smyslu neobsahuje, jedna osoba tak může být jediným společníkem v podstatě libovolného počtu společností.

Zákon o obchodních korporacích neukládá společnosti s ručením omezeným povinné vytváření rezervního fondu ze zisku. Každá společnost se tak může rozhodnout, zda bude rezervní fond i nadále vytvářet (a pokud ano, tak v jaké výši), nebo nikoli. Pokud se společnost rozhodne zdroje z rezervního fondu rozpustit, další postup závisí na tom, zda má společnost ve stávajícím znění společenské smlouvy upravenou povinnost vytváření rezervního fondu. V praxi tomu tak většinou je, proto by před vlastním faktickým rozpuštěním rezervního fondu bylo třeba provést změnu společenské smlouvy a ustanovení o vytváření rezervního fondu z ní vypustit.

Valná hromada

Zákon o obchodních korporacích výslovně uvádí, že společníci vykonávají své právo podílet se na řízení společnosti nejenom na valné hromadě, ale i mimo valnou hromadu. Jedná se o určité zmírnění principu, podle kterého je valná hromada orgánem, který se musí sejít v daný okamžik na daném místě.

Společenská smlouva může připustit tzv. korespondenční hlasování, kdy společníci odevzdají své hlasy písemně již před konáním valné hromady. Z logiky věci plyne, že takto lze rozhodovat pouze o záležitostech uvedených v pozvánce na valnou hromadu. Společenská smlouva může ovšem také rozhodování mimo valnou hromadu vyloučit.

S možností distančního rozhodování souvisí i to, že společenská smlouva může stanovit nižší limit pro usnášední schopnost valné hromady, než je zákonem předpokládaná polovina hlasů všech společníků (zatímco předchozí právní úprava umožňovala limit usnášední schopnosti ve společenské smlouvě pouze zvýšit, nikoli snížit).

Zánik účasti společníka ve společnosti

Dochází k rozšíření možnosti ukončení účasti společníka ve společnosti. Původní obchodní zákoník v podstatě neumožňoval, aby některý ze společníků společnosti s ručením omezeným ze společnosti jednostranně, bez souhlasu ostatních společníků odešel. Zákon o obchodních korporacích tuto možnost zavádí a specifikuje důvody, za kterých k tomuto kroku dochází. Společník tak může ze společnosti vystoupit, například pokud nesouhlasí s rozhodnutím valné hromady o změně převažující povahy podnikání společnosti nebo pokud není příslušným orgánem společnosti (nejčastěji valnou hromadou) udělen souhlas s převodem obchodního podílu daného společníka.

Smlouva o výkonu funkce

Konečně je třeba zmínit i velice důležitou povinnost všech společností upravit nejpozději do 30. června 2014 existující smlouvy o výkonu funkce členů statutárních orgánů

těchto společností a uvést je do souladu s novým občanským zákoníkem a zákonem o obchodních korporacích. Zákon zde stanoví velice tvrdou sankci za nesplnění této povinnosti, když uvádí, že nebudou-li ujednání smluv o výkonu funkce a o odměně přizpůsobena nové úpravě, platí, že výkon funkce statutárních orgánů je bezplatný.

Vzorová společenská smlouva

Na stránkách www.obczan.cz je možné zdarma stáhnout vzorovou společenskou smlouvu společnosti s ruče-

ním omezeným s komentářem k jednotlivým ustanovením. Uvedený vzor byl zpracován kolektivem autorů pod vedením JUDr. Romana Kramářka, Ph.D., přičemž tyto autoři dali souhlas k volnému užívání uvedeného vzoru, s výjimkou jeho šíření v jakékoli placené publikaci.

Ing. Mgr. Daniela Rybková

právní oddělení Kanceláře ČKA

OTÁZKY A ODPOVĚDI

K závaznosti vyjádření odboru územního plánu k posuzování záměru v územním řízení

Odbor územního plánu vydal zamítavé stanovisko k předloženému stavebnímu záměru, neboť tvrdí, že záměr je v rozporu s územním plánem. Ve skutečnosti je však v rozporu pouze s regulativy, které předepisují sklony střech, o kterých jsem již dříve slyšel, že jsou samy o sobě nezákonné. Může takto odbor postupovat? Jak se bránit?

Regulativy územního plánu předepisující sklony střech budov jsou v rozporu se stavebním zákonem (viz § 43 odst. 3 stavebního zákona: „Územní plán ani vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území nesmí obsahovat podrobnosti náležející svým obsahem regulačnímu plánu nebo územním rozhodnutím.“). Toto ustanovení bylo do stavebního zákona doplněno jeho novelou č. 350/2012 Sb. Novela obsahuje též přechodné ustanovení, které uvádí, že části územně plánovací dokumentace, které podle zákona č. 183/2006 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti novely 350/2012, tj. 1. 1. 2013, nemohou být její součástí, se nepoužijí a při nejbližší aktualizaci nebo změně musí být z této dokumentace vypuštěny. Mohu tedy potvrdit, že uváděný regulativ ÚPD, který je v rozporu se zákonem, není aplikovatelný. Pokud má odbor územního plánu opačný názor, neznamená to, že se jím stavební úřad musí řídit. OÚP nepodává stavebnímu úřadu závazné stanovisko, pouze vyjádření. Stavební úřad by měl toto stanovisko samostatně posoudit a rozhodnout v souladu se zákonem.

K předčasnému ukončení smlouvy ze strany investora

Mám s investorem uzavřenou smlouvu o dílo na všechny projekční fáze. Nyní, po získání stavebního povolení, chce smlouvu ukončit. Jaké má možnosti? Jaká je souvislost s následnou odpovědností za stavbu?

Důležité je, zda vaše smlouva upravuje možnost jejího předčasného ukončení (výpovědi). Vzhledem k tomu, že tato možnost v předložené smlouvě uvedena není, jediným způsobem

jejího předčasného ukončení je odstoupení, které je vždy vázáno na její podstatné porušení. Pokud investor nemá zájem o další spolupráci, je nutností dosažení dohody. V rámci ní byste měl vyčíslit své náklady na dosavadní spolupráci (vč. nákladů na specialisty), připočítat zisk, který považujete za přiměřený, a uhrazením této sumy podmínit změnu závazku (formálně může mít podobu smluvního dodatku, případně jakési další dohody o narovnání, která původní smlouvu ukončí). V případě, že by investor smlouvu přestal plnit, následovalo by vaše odstoupení pro podstatné porušení z jeho strany a měl byste právo po investoru vymáhat náhradu škody a ušlého zisku.

Při podpisu dodatku / smlouvy o narovnání vám doporučuji též trvat na uzavření smlouvy o převodu profesní odpovědnosti mezi vámi a projektantem, který bude projektovat následné fáze. V rámci té projektant dokumentaci zkontroluje a prohlásí, že je zpracovaná bezvadně, což v budoucnu významně omezí možnost investora či jiné osoby po vás požadovat nároky z vad. Odpovědnost za vady, které by případně vznikly až následně při zpracování projektu pro provedení stavby, samozřejmě neponesete.

Ke způsobu označování dokumentace autorizačním razítkem

Stavební úřady po nás opakovaně požadují na projektu označovat každou stránku dokumentace razítkem, a to přesto, že je dokumentace svázána. Mají na to právo?

Úpravu způsobu užívání autorizačního razítka uvádí zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, v § 13. Zde se pouze uvádí, že autorizovaná osoba opatřuje dokumenty související s výkonem její činnosti vlastnoručním podpisem a otiskem razítka se státním znakem České republiky, jménem autorizované osoby, číslem, pod nímž je zapsána v seznamu autorizovaných osob vedeném Komorou, a vyznačeným oborem, popřípadě specializací své autorizace.

Projektová dokumentace by měla být uspořádána a označena tak, aby bylo možné identifikovat zpracovatele každé z jejích příslušných částí a případně tak určit podíl jeho právní odpovědnosti za odbornou úroveň navrhovaného řešení. Obvyklou praxí při užití razítka na projektovou dokumentaci je tak označení každé z jejích částí.

Stavební úřad nemá právo po stavebníkovi požadovat, aby byla dokumentace označena razítkem zvlášť na každém listu, tím spíše, pokud je dokumentace svázána pevnou vazbou. Vzhledem k výše uvedené citaci § 13 není možné za „dokument“ považovat každou jeho stránku, ale pouze všechny jeho strany v souhrnu.

K účinnosti Pražských stavebních předpisů

S vydáním nových pražských „OTP“ se prý počítá již v tomto roce. Je tedy třeba je již v tuto chvíli zohlednit při navrhování staveb v Praze?

S účinností nového předpisu upravujícího požadavky na výstavbu v Praze (Pražské stavební předpisy) se skutečně počítá již na letošní rok. Není však třeba se obávat nutnosti okamžitého souladu s novou úpravou, který by měl za následek hromadné přepracovávání projektů. V současné podobě návrhu je tato otázka ošetřena přechodným ustanovením, které umožní projednat a schválit žádosti o územní rozhodnutí zpracované v souladu se stávající úpravou předložené stavebnímu úřadu do stanoveného data do konce roku 2016.

K odpovědnosti projektanta za vadu stavby

Stavebník mi neumožnil výkon autorského dozoru. Jaký je rozsah odpovědnosti za vady na stavbě, kterou nesu?

Skutečnost, že vám investor neumožní výkon autorského dozoru, v žádném případě neznamená, že nesete odpovědnost za dílo tak, jak bylo provedeno. Nelze vám přičítat odpovědnost za žádné vady, které vznikly v důsledku neodsouhlasených změn v projektové dokumentaci. Nesete pouze odpovědnost za to, že projektová dokumentace, jak jste ji odevzdal

klientovi, byla bezvadná. A ještě přesněji – i pokud by předaná dokumentace byla vadná, pak odpovědnost nenesete v případě, že vady vzniklé na stavbě měly původ jinde.

K přechodu režimu smluv do nového občanského zákoníku

Řídí se smlouvy uzavřené dle obchodního zákoníku nadále tímto zákonem, přestože byl zrušen, nebo novým občanským zákoníkem?

Záleží na tom, o jaký smluvní typ se jedná. U převažující většiny smluvních typů platí to, že práva a povinnosti ze smlouvy „dobíhají“ podle původní právní úpravy; u smlouvy o dílo buď dle občanského, nebo obchodního zákoníku. Novým občanským zákoníkem se řídí smlouvy uzavřené po 1. 1. 2014. Výjimku představuje např. smlouva nájemní. U té, jelikož se jedná o smluvní typ uzavíraný často na dlouhou dobu, přistoupil zákon k řešení, že i smlouvy již uzavřené za předchozí právní úpravy přešly po novém roce do režimu NOZ. Také z toho důvodu všem doporučujeme seznámení s novou úpravou a případně revizi uzavřených smluv tak, aby odpovídaly vašim požadavkům.

Mgr. Eva Faltusová
právní oddělení Kanceláře ČKA

VYMEZOVÁNÍ ÚZEMNÍHO SYSTÉMU EKOLOGICKÉ STABILITY U SOUDU

Stavební zákon z roku 2006 umožňuje soudní přezkum územně plánovacích dokumentací. Ty jsou vydávány jako opatření obecné povahy. Názory na tuto skutečnost mohou být různé, ale faktem je, že rozsudy přinášející do procesu územního plánování novou dimenzi.

Hledáme proto poučení v soudní kauze, která se týká vymezení územního systému ekologické stability v krajské územně plánovací dokumentaci. Konkrétně se jedná o Zásady územního rozvoje Středočeského kraje. Soudy posuzují tuto dokumentaci na základě několika žalob. Jedna z nich souvisí s vymezením nadregionálního biokoridoru v Zásadách územního rozvoje (ZÚR).

Vstupní informace

Stěžovatel (navrhovatel) je vlastník pozemků, které jsou dotčeny vymezením nadregionálního biokoridoru ÚSES ve vydaných Zásadách územního rozvoje Středočeského kraje. Domáhá se zrušení opatření obecné povahy v části, již stanovuje Nadregionální biokoridor K 59 (dále též biokoridor). Svůj návrh odůvodňuje následovně:

- je vlastníkem pozemku, jehož se uvedený biokoridor bezprostředně dotýká;

- podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, § 59 odst. 1, je vyžadována dohoda s vlastníkem předmětného pozemku;
- stavební zákon č. 183/2006 Sb., § 40, odst. 1, písm. d), ukládá kraji povinnost zajistit při tvorbě ZÚR soulad s požadavky zvláštních právních předpisů. Požadovaný souhlas se zákonem o ochraně přírody a krajiny však zcela prokazatelně zajištěn nebyl;
- vydáním napadeného opatření obecné povahy překročil Středočeský kraj meze zákonem vymezené působnosti;
- napadené opatření obecné povahy je v rozporu se zákonem;
- při vydání napadeného opatření obecné povahy nebyl dodržen zákonem stanovený postup;
- byly porušeny povinnosti stanovené ve správním řádu, zákon č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, § 172.

Nejvyšší správní soud (NSS) rozhodl o kasační stížnosti navrhovatele rozsudkem ze dne 31. října 2013, č. j. 7 AOS 3/2013-30. Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 13. května 2013, č. j. 50 A 4/2013-34, zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Dospěl přitom k závěru, že k vymezení Nadregionálního biokoridoru K 59 nebylo potřeba vyžadovat souhlas stěžovatele (navrhovatele).

Krajský soud dne 27. ledna 2014 rozhodl, že s ohledem na argumentaci přejatou z odůvodnění zrušujícího rozsudku NSS neshledal námitku navrhovatele důvodnou, a proto návrh zamítl (§ 101d, odst. 2 s. ř. s.). Navrhovatel má ještě možnost podat další kasaci k Nejvyššímu správnímu soudu. V této chvíli proto nelze označit soudní kauzu za uzavřenou. Odborná ar-

gumentace Krajského soudu v Praze však vychází z rozhodnutí NSS, takže případná kasace by neměla odůvodnění krajského soudu změnit.

Odborná argumentace rozsudků

Rešerše soudních rozhodnutí se soustřeďuje na tu část argumentace, která se přímo týká ÚSES. Odborná část rozsudků se týká zejména následujících tematických oblastí.

ad Rozdíly mezi pojmy vymezení a vytváření

Nejvyšší správní soud se nejprve zaměřil na komplexní posouzení povahy procesů vymezení a vytváření systému ekologické stability a jejich vztahu k procesu územního plánování.

- zákonná úprava procesů vymezení a vytváření systému ekologické stability je obsažena především v ust. § 4 odst. 1¹ a dále § 59 odst. 1² a 2³ zákona o ochraně přírody a krajiny;
- její konkretizace je provedena ve vyhlášce Ministerstva životního prostředí České republiky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „prováděcí vyhláška“);
- z citovaných ustanovení je patrné, že právní úprava rozlišuje mezi vymezením (ust. § 4 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny a ust. § 2 prováděcí vyhlášky) a vytvářením (ust. § 59 zákona o ochraně přírody a krajiny a ust. § 4 prováděcí vyhlášky) systému ekologické stability;
- vytvářením systému ekologické stability se rozumí uskutečňování konkrétních záměrů za účelem realizace koncepčních materiálů, jimiž došlo k vymezení systému ekologické stability. Těmito koncepčními materiály jsou plány systému ekologické stability, respektive územně plánovací dokumentace.

Poznámka

V projekční praxi se nedůsledně rozlišují pojmy vymezení a vytváření ÚSES. V územně plánovacích dokumentacích na úrovni ZÚR a územního plánu se jedná vždy jen o vymezení ÚSES.

ad Posouzení vazby mezi plánem ÚSES a územně plánovacím procesem

Vymezení a vytváření (realizace) systému ekologické stability probíhá v několika fázích.

- nejprve dochází k vymezení systému ekologické stability v plánu systému ekologické stability (ust. § 2 odst. 1 prováděcí vyhlášky), který je schvalován v územně plánovací dokumentaci (ust. § 5 odst. 1 prováděcí vyhlášky);
- poté jsou přijímány projekty k vytváření systému

ekologické stability, pro něž je podkladem schválená územně plánovací dokumentace nebo plán systému ekologické stability (ust. § 4 odst. 2 prováděcí vyhlášky). Ke schválení projektu dochází zpravidla v územním rozhodnutí (ust. § 5 odst. 1 prováděcí vyhlášky);

- na schválení projektu navazuje další fáze, kterou je již samotná realizace konkrétního projektu – tedy provedení konkrétního opatření, jakým může být změna druhu pozemku, výsadba zeleně, založení remízu či vybudování protierozního opatření.

Proces přijímání plánu systému ekologické stability tedy není zcela odděleným procesem od procesu územního plánování. Oba procesy se do značné míry překrývají, neboť plán systému ekologické stability je schvalován právě územně plánovací dokumentací. Teprve územně plánovací dokumentace, do které je plán systému ekologické stability inkorporován⁴, je konečným výstupem procesu vymezení systému ekologické stability. Plán systému ekologické stability tedy nelze napadnout samostatně.

Případná pochybení při jeho přijímání je potřeba považovat za porušení zákonem stanoveného postupu pro přijímání územně plánovací dokumentace. Zákonost procesu přijímání plánu systému ekologické stability je proto nutno posuzovat jak při schvalování územně plánovací dokumentace, tak při jejím následném soudním přezkumu.

Poznámka

Dle Nejvyššího správního soudu Krajský soud v Praze posoudil (ve svém prvním rozsudku) v nesprávných souvislostech vazbu mezi plánem ÚSES a vydáním ZÚR .

ad Potřeba dohody orgánů veřejné správy s vlastníkem pozemku

V návaznosti na výše uvedené záležitosti posoudil NSS, k jakým postupům správní orgány potřebují souhlas vlastníka pozemku ve smyslu ust. § 59 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Ve svém rozsudku mimo jiné uvedl:

- jednotlivé fáze plánování a realizace prvků systému ekologické stability nadmístního významu jsou prakticky totožné s plánováním a realizací jiných záměrů nadmístního významu;
- obecně platí, že je záměr nejprve zpracován do ZÚR, poté konkretizován v územním plánu a následně jsou činěny konkrétní kroky k realizaci již přesně specifikovaného záměru územním rozhodnutím a poté stavebním povolením;
- souhlas vlastníka pozemku je vyžadován až v situaci, kdy má dojít k realizaci záměru, nikoliv ve fázi jeho plánování v územně plánovací dokumentaci (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2009, č. j. 1

1 Vymezení systému ekologické stability, zajišťujícího uchování a reprodukci přírodního bohatství, příznivé působení na okolní méně stabilní části krajiny a vytvoření základů pro mnohostranné využívání krajiny, stanoví a jeho hodnocení provádějí orgány územního plánování a ochrany přírody ve spolupráci s orgány vodohospodářskými, ochrany zemědělského půdního fondu a státní správy lesního hospodářství.

2 (1) K zajištění podmínek pro vytváření systému ekologické stability se v dohodě s vlastníkem pozemku uskuteční opatření, projekty a plány podle § 4 odst. 1.

3 (2) Vyžaduje-li vytváření systému ekologické stability změnu v užívání pozemku, se kterou jeho vlastník nesouhlasí, nabídne mu pozemkový úřad výměnu jeho pozemku za jiný ve vlastnictví státu v přiměřené výměře a kva-

litě, jako je původní pozemek, a to pokud možno v téže obci, ve které se nachází převážná část pozemku původního.

4 Začleněný, zapsaný.

- Ao 1/2009 – 120, č. 1910/2009 Sb. NSS, dostupné na www.nssoud.cz);
- stejně tomu musí být podle názoru Nejvyššího správního soudu také v případech prvků systému ekologické stability. Jejich povaha je totiž plně srovnatelná s povahou jiných záměrů. Bylo by nelogické vyžadovat souhlas vlastníka pozemku ve fázi, kdy ještě není zcela zřejmé, zda bude nutno provést nějaká konkrétní opatření k zajištění fungování systému ekologické stability. Velká část jeho prvků totiž bude zpravidla odpovídat skutečnému stavu ekosystému a nebude vyžadovat provedení žádných konkrétních změn;
 - navíc vymezení jednotlivých prvků systému ekologické stability v ZÚR není konečné a bude docházet k jejich upřesnění a úpravám v rámci územního plánu. Vyžadování souhlasu všech vlastníků dotčených pozemků se samotným vymezením biokoridoru či biocentra v ZÚR by prakticky znemožnilo přijímání této územně plánovací dokumentace. Souhlas tisíců dotčených osob s přijetím ZÚR by bylo možné jen stěží očekávat;
 - lze tedy uzavřít, že k vymezení Nadregionálního biokoridoru K 59 nebylo potřeba vyžadovat souhlas stěžovatele. ZÚR Středočeského kraje proto nelze považovat za nezákonné z důvodu, že takový souhlas nebyl dán.

Závěr

- Z uvedené soudní kauzy vyplývají následující poučení:
- je potřeba rozlišovat pojmy vymezení ÚSES a vytváření ÚSES. ÚSES se vymezuje v územně plánovacích dokumentacích (ZÚR, ÚP). ÚSES se vytváří na základě územních rozhodnutí či vydaných komplexních pozemkových úprav;
 - ve vydané územně plánovací dokumentaci (ZÚR a ÚP) lze soudně napadnout vymezení ÚSES. Nejvyšší správní soud tak rozhodl na základě

- skutečnosti, že plán systému ekologické stability je schvalován až v územně plánovací dokumentaci. Případná pochybení při přijímání plánu ÚSES je potřeba považovat za porušení zákonem stanoveného postupu pro přijímání územně plánovací dokumentace. Z toho lze následně vyvodit, že vymezení ÚSES musí být v územně plánovací dokumentaci dostatečně odborně odůvodněno. Nepostačí mezi projektanty ÚSES občas používaná argumentace „já to tam cítím“;
- není potřebné vyžadovat souhlas vlastníka pozemku ve fázi vymezení ÚSES, kdy ještě není zcela zřejmé, zda bude nutno provést nějaká konkrétní opatření k zajištění fungování systému ekologické stability.

Soudní rozhodnutí lze využít jako důležitou zpětnou vazbu k procesu vymezení ÚSES v územně plánovacích dokumentacích. Pracovní skupina pro urbanismus, územní plánování a krajinu má proto v plánu práce pro rok 2014 mimo jiné úkol čerpat poučení ze soudních rozhodnutí, která souvisejí s územním systémem ekologické stability, a předávat je autorizovaným osobám.

Tento úkol ale komplikuje skutečnost, že neexistuje systémová databáze soudních rozhodnutí, z níž by bylo možné čerpat relevantní informace. Pracovní skupina proto přivítá upozornění, či dokonce zaslání soudních rozhodnutí, která se týkají vymezení ÚSES v procesu územního plánování.

Ing. Vladimír Mackovič
krajinařský architekt,
člen PS Urbanismus a územní plánování

ODPOVĚDNOST ARCHITEKTA

Na jakých principech stojí odpovědnost architekta za zhotovené dílo – projektovou dokumentaci? Tato odpovědnost je upravena v řadě právních předpisů, které se do určité míry prolínají a navazují na sebe. Jde zejména o tyto:

- zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník;
- zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě – včetně navazujících stavovských předpisů (zejména Profesní a etický řád, Soutěžní řád);

- zákon č. 183/2006 Sb., stavební zákon;
- zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

Odpovědnost veřejnoprávní a soukromoprávní

Hlavní rozdíl mezi oběma kategoriemi odpovědnosti je v míře smluvní volnosti, respektive možnosti modifikovat zákonná ustanovení. Pravidla stanovená předpisy práva veřejného (typicky stavební zákon, trestní zákoník) nelze dohodou smluvních stran měnit, respektive pokud ano, tak pouze směrem k přísnější úpravě. Na rozdíl od toho u předpisů práva soukromého (občanský zákoník) se v daleko větší míře uplatňuje princip smluvní volnosti stran. Důsledkem je, že rozsah odpovědnosti lze dohodou stran omezit.

Pro architekty je základem jejich profesní odpovědnosti § 159 stavebního zákona, na toto ustanovení pak navazují ostatní právní předpisy. Je potřeba si uvědomit, že architekt (respektive dle dikce zákona projektant – stejná odpovědnost se proto týká i autorizovaných inženýrů) odpovídá nejenom za jím zpracovanou dokumentaci, ale i za stavbu provedenou podle této dokumentace. Zákon výslovně uvádí, že projektant odpovídá za správnost, celistvost, úplnost a bezpečnost stav-

by provedené podle jím zpracované projektové dokumentace stejně jako za její proveditelnost. Tato odpovědnost není nijak časově omezena a nelze ji ani smluvně vyloučit. Stavební zákon přitom neobsahuje přímo žádné sankce ve vztahu k této odpovědnosti, postihy jsou upraveny v dalších právních předpisech, zejména v občanském a trestním zákoníku.

Trestní zákoník obsahuje několik trestných činů, které mohou souviset s výkonem profese architekta. Trestněprávní odpovědnost je pochopitelně tou nejzávažnější, která může v případě porušení povinností autorizovaného architekta nastat. Z toho plyne základní pravidlo trestního zákoníku, tedy že ke spáchání trestného činu je vždy třeba zavinění. Většina trestných činů v trestním zákoníku uvedených je přitom postavena na zavinění úmyslném, nedbalostní zavinění se uplatňuje jen v zákonem výslovně uvedených případech. Právě tyto nedbalostní trestné činy ovšem budou typické pro případ vadně zpracované projektové dokumentace a z toho vyplývajících vad stavby a škod na zdraví či životě. Pokud je tedy projektová dokumentace zpracována natolik nekvalitně, že dojde například ke zhroucení stavby, je pochopitelně dána trestní odpovědnost zpracovatele této dokumentace. Podle intenzity se pak může jednat o trestné činy usmrcení z nedbalosti, těžké ublížení na zdraví z nedbalosti, ublížení na zdraví z nedbalosti nebo obecně ohrožení z nedbalosti.

Občanský zákoník je hlavním soukromoprávním předpisem upravujícím otázky odpovědnosti, a to jednak odpovědnost za vady u některých smluvních typů (kupní smlouva, smlouva o dílo), jednak odpovědnost za škodu. Dohodou smluvních stran je možné modifikovat zákonná ustanovení upravující odpovědnost, například lze uvést ustanovení o odpovědnosti za vady dle § 2630 občanského zákoníku. To mimo jiné stanoví, že společně se zhotovitelem stavby je odpovědný i ten, kdo dodal stavební dokumentaci nebo prováděl dozor nad stavbou, neprokáže-li, že vadu nezpůsobila chyba ve stavební dokumentaci nebo selhání dozoru. Pokud však ve smlouvě mezi investorem (objednatel) a architektem (dodavatelem dokumentace) bude aplikace tohoto ustanovení vyloučena, může se investor v případě vad stavby sice i nadále domáhat náhrady vzniklé škody vůči architektovi, ale musí prokázat, že architektem dodaná dokumentace byla vadná a že tato vada dokumentace způsobila vadu stavby. Jedná se tedy o přesun důkazního břemene v případném sporu, což může být velice důležité.

Také je potřeba zdůraznit, že na rozdíl od trestního zákoníku, který ke vzniku odpovědnosti vždy vyžaduje zavinění, občanský zákoník rozlišuje dvě kategorie odpovědnosti, a to subjektivní a objektivní. V případě subjektivní odpovědnosti je vyžadováno zavinění, postačuje ovšem zavinění nedbalostní. Typickou subjektivní odpovědností je porušení smluvní povinnosti, jak je upraveno v § 2913 občanského zákoníku: „Poruší-li strana povinnost ze smlouvy, nahradí škodu z toho vzniklou druhé straně nebo i osobě, jejímuž zájmu mělo splnění ujednané povinnosti zjevně sloužit.“ Objektivní odpovědnost pak zavinění nevyžaduje vůbec, jedná se o tzv. odpovědnost za výsledek. Příkladem této odpovědnosti je ustanovení § 2926 občanského zákoníku: „Kdo, byť oprávněně provádí nebo zajišťuje práce, jimiž se jinému působí škoda na nemovitě věci, nebo jimiž se držba nemovitě věci znemožní nebo podstatně ztíží, nahradí škodu z toho vzniklou.“ Jedná se o nové ustanovení, které předchází právní úprava neobsahovala, a není dosud zcela jasné, jak široce bude toto ustanovení vykládáno. Dle mého názoru by se mělo vztahovat spíše na investory a stavební firmy, je ale třeba si dát pozor, aby se tyto subjekty nepokusily ve smlouvě s architektem provádějícím na stavbě autorský dozor tuto svoji odpovědnost na něj přenést.

Vady a škoda

Rozlišení odpovědnosti za vady a za škodu je velice důležité. Vada znamená rozdíl mezi smluvně dohodnutou vlast-

ností díla a vlastností, kterou dílo skutečně má, škoda je pak to, co vznikne jako následek vady.

Nároky objednatele se rozlišují podle toho, zda existence vad představuje podstatné, nebo nepodstatné porušení smluvních povinností. O podstatné porušení povinností se přitom jedná v případě, že strana porušující smlouvu již při uzavření smlouvy věděla nebo musela vědět, že by druhá strana smlouvu neuzavřela, pokud by toto porušení předvidala. Tato velice obecná zákonná formulace pochopitelně znamená, že objednatel a zhotovitel mohou mít v konkrétním případě odlišný názor na charakter vad (zda jde o vadu podstatnou, či nepodstatnou). V případě podstatného porušení smlouvy má objednatel právo na odstranění vady zhotovením nového díla, právo na odstranění vady opravou, právo na přiměřenou slevu z ceny díla a právo odstoupit od smlouvy. U nepodstatného porušení má pak objednatel právo pouze na odstranění vady a na přiměřenou slevu. Právo volby mezi jednotlivými nároky náleží objednateli. V případě vadně zpracované dokumentace je však z logiky věci zřejmé, že i pokud by klient zvolil slevu z ceny díla, je v zájmu architekta zároveň vadu odstranit, a to s ohledem na jeho profesní odpovědnost i možnost vzniku následných škod.

V případě vzniku škody zákon uvádí, že přednostně se nahrazuje uvedením do předešlého stavu. Pouze není-li to možné nebo na žádost poškozeného se škoda hradí v penězích. V praxi nicméně peněžní náhrada škody převažuje. Škoda se přitom skládá ze dvou složek, a to z tzv. skutečné škody (to, o co se majetek poškozeného snížil) a ušlého zisku (o co se majetek poškozeného nezvýšil, ačkoli bez jednání škůdce by ke zvětšení majetku došlo). Prakticky, pokud v důsledku vady projektové dokumentace dojde ke vzniku škody na budově, skutečnou škodu představují náklady vynaložené na opravu, zatímco ušlý zisk je například ztráta na nájmem, pokud vlastník budovy musel po dobu oprav nájemcům část nájemného odpustit. Architekt je tedy povinen nahradit obě části.

Časová (ne)omezenost odpovědnosti

Odpovědnost architekta za jím zpracovávanou dokumentaci není nijak časově omezená, vymahatelnost některých nároků však podléhá promlčení. Doba trvání odpovědnosti za vady, odpovědnosti za škodu a trestněprávní odpovědnosti, a to zejména k okamžiku vzniku odpovědnosti a lhůtám pro uplatnění nároků.

Zákon vyžaduje, aby vady díla byly oznámeny co nejdříve, porušení této povinnosti spojuje se sankcí nepřiznání nároku z vad. Zjevné vady mají být oznámeny bez zbytečného odkladu po převzetí díla, vady skryté pak bez zbytečného odkladu poté, kdy je objednatel mohl při náležitě pozornosti zjistit. Hraniční lhůta je u vad obecně dva roky od předání díla, u skrytých vad projektové dokumentace pak pět let od převzetí stavby. Po uplynutí této doby tedy architekt není povinen vady vůči klientovi řešit (za předpokladu, že vada nemůže způsobit škodu).

Rovněž nároky z odpovědnosti za škodu podléhají promlčení, zde je však situace odlišná v tom, že ke škodě může dojít i mnoho let po předání díla, promlčecí doba přitom běží až od vzniku škody. Z toho plyne faktická časová neomezenost odpovědnosti za škodu. Podobný princip platí v případě odpovědnosti podle trestního zákoníku, neboť promlčecí doba začíná běžet také až od okamžiku vzniku škody.

Ing. Mgr. Daniela Rybková,
právní oddělení Kanceláře ČKA

Nestává se často, že by se v hlavním městě zásadně měnila pravidla výstavby. Nicméně zrovna ještě zatepla před námi leží materiál, který bude ovlivňovat, jak Praha bude v budoucnu vypadat. To se pracovně či soukromě dotkne i každého z nás.

V červenci Rada hlavního města Prahy schválila nové Pražské stavební předpisy. Toť zpráva z médií, kterou jistě zaznamenal každý. Nicméně my bychom vám na tomto místě chtěli dát možnost nahlédnout do zákulisí vzniku této stavební úpravy. Byla by totiž velká škoda, kdyby se právě odborná veřejnost musela spokojit se strohým oznámením bez znalosti kontextu. Takto máme tedy jedinečnou možnost dostat se do dílny autorů a seznámit se s jejich myšlenkami, nápady a cíli, se kterými Pražské stavební předpisy tvoří.

Nespokojili jsme se však pouze s informacemi jedné strany, vznik předpisů totiž samozřejmě doprovázela diskuse s mnoha kritickými hlasy. Proto jsme oslovili i další aktéry, kterých se Pražské stavební předpisy týkají. Vedle zástupců městských částí nebo odborné veřejnosti jsme dali slovo i odborníkům z Ministerstva pro místní rozvoj nebo z řad památkářů stejně jako reprezentantům neziskového sektoru a veřejnosti.

Všichni oslovení autoři zdůrazňovali, že vznik nových Pražských stavebních předpisů vítají. To samozřejmě neznamená, že by se zněním textu bezvýhradně souhlasili. A právě jejich připomínky si můžete na následujících stránkách přečíst. Je nutno dodat, že ke schválení normy došlo těsně před redakční uzávěrkou Bulletinu, takže některé texty ještě myšlenkově reagují na stav, který se ve chvíli jejich vzniku dal změnit. My jsme se i přesto rozhodli všechny poznámky vydat, abychom mohli vznik takového předpisu krok po kroku sledovat a názory různých stran lépe pochopit.

Historické město
PRAHA 1, STARÉ MĚSTO

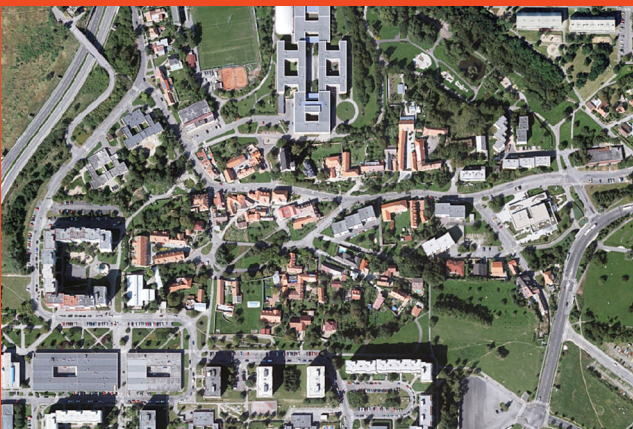
Zahradní město
PRAHA 6, HANSPAULKA

Kompaktní město
PRAHA 2, VINOHRADY

Modernistické město
PRAHA 11, JIŽNÍ MĚSTO

Původní sídla a obce
PRAHA 13, STODŮLKY

Príměstská krajina
PRAHA 6, DIVOKÁ ŠÁRKA

ZAŘAZENÍ PRAŽSKÝCH STAVEBNÍCH PŘEDPISŮ (PSP) V PRÁVNÍM ŘÁDU ČR

Ústava České republiky (1/1993 Sb.)

- Každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.

Listina základních práv a svobod (2/1993 Sb.)

- Státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví. (čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod)
- Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod. (čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod)
- Zákonná omezení základních práv a svobod musí platit stejně pro všechny případy, které splňují stanovené podmínky. (čl. 4 odst. 3 Listiny základních práv a svobod)
- Vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu. (čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod)

Stavební zákon (183/2006 Sb.)

- Definice obecných požadavků na výstavbu (§ 2 odst. 2 písm. e))
- Povinnost při územním plánování, projektování, povolování, provádění, užívání a odstraňování staveb respektovat obecné požadavky na výstavbu (§ 169)
- Rozpis subjektů odpovědných za specifikaci obecných požadavků na výstavbu (§ 194)
 - primárně je tímto subjektem Ministerstvo pro místní rozvoj, které vydává prováděcí vyhlášky
 - některá další ministerstva jsou zodpovědná za vydávání vyhlášek týkajících se specifických druhů děl (vodní díla, letecké stavby, drážní stavby, silnice a dálnice, jaderná zařízení)
 - hlavní město Praha stanoví nařízením vydaným v přenesené působnosti obecné technické požadavky na výstavbu v hlavním městě Praze

Zákon o hlavním městě Praze (131/2000 Sb.)

- Oprávnění pro Radu hlavního města Prahy vydávat v přenesené působnosti a na základě zákonného zmocnění nařízení

* Zvláštní právní předpisy týkající se požadavků na výstavbu – stanoví dílčí požadavky v okruhu činnosti, kterou upravují

- Zákon o státní památkové péči (20/1987 Sb.)
- Zákon o ochraně přírody a krajiny (114/1992 Sb.)
- Zákon o životním prostředí (17/1992 Sb.)
- Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí (100/2001 Sb.)
- Vodní zákon (254/2001 Sb.)
- Zákon o ovzduší (201/2012 Sb.)
- Lesní zákon (289/1995 Sb.)
- Zákon o ochraně zemědělského půdního fondu (334/1992 Sb.)

- Zákon o odpadech (185/2001 Sb.)
- Zákon o hospodaření energií (406/2000 Sb.)
- Energetický zákon (458/2000 Sb.)
- Zákon o ochraně veřejného zdraví (258/2000 Sb.)
- Zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (309/2006 Sb.)
- Zákon o požární ochraně (133/1985 Sb.)
- Zákon o pozemních komunikacích (13/1997 Sb.)
- Zákon o drahách (266/1994 Sb.)
- Zákon o civilním letectví (49/1997 Sb.)
- Zákon o vodovodech a kanalizacích (274/2001 Sb.)
- Horní zákon (44/1988 Sb.)
- Atomový zákon (18/1997 Sb.)

Prováděcí předpisy ke stavebnímu zákonu stanovící požadavky na výstavbu

- Vyhláška MMR o obecných požadavcích na využívání území (501/2006 Sb.) – účinná pro území České republiky s výjimkou Prahy
- Vyhláška MMR o technických požadavcích na stavby (268/2009 Sb.) – účinná pro území České republiky s výjimkou Prahy
- Vyhláška hlavního města Prahy o obecných technických požadavcích na výstavbu v hlavním městě Praze, nově Nařízení hlavního města Prahy, kterým se stanovují obecné požadavky na využívání území a technické požadavky na stavby v hlavním městě Praze (26/1999 Sb. hl. m. Prahy)

Územní plány a regulační plány

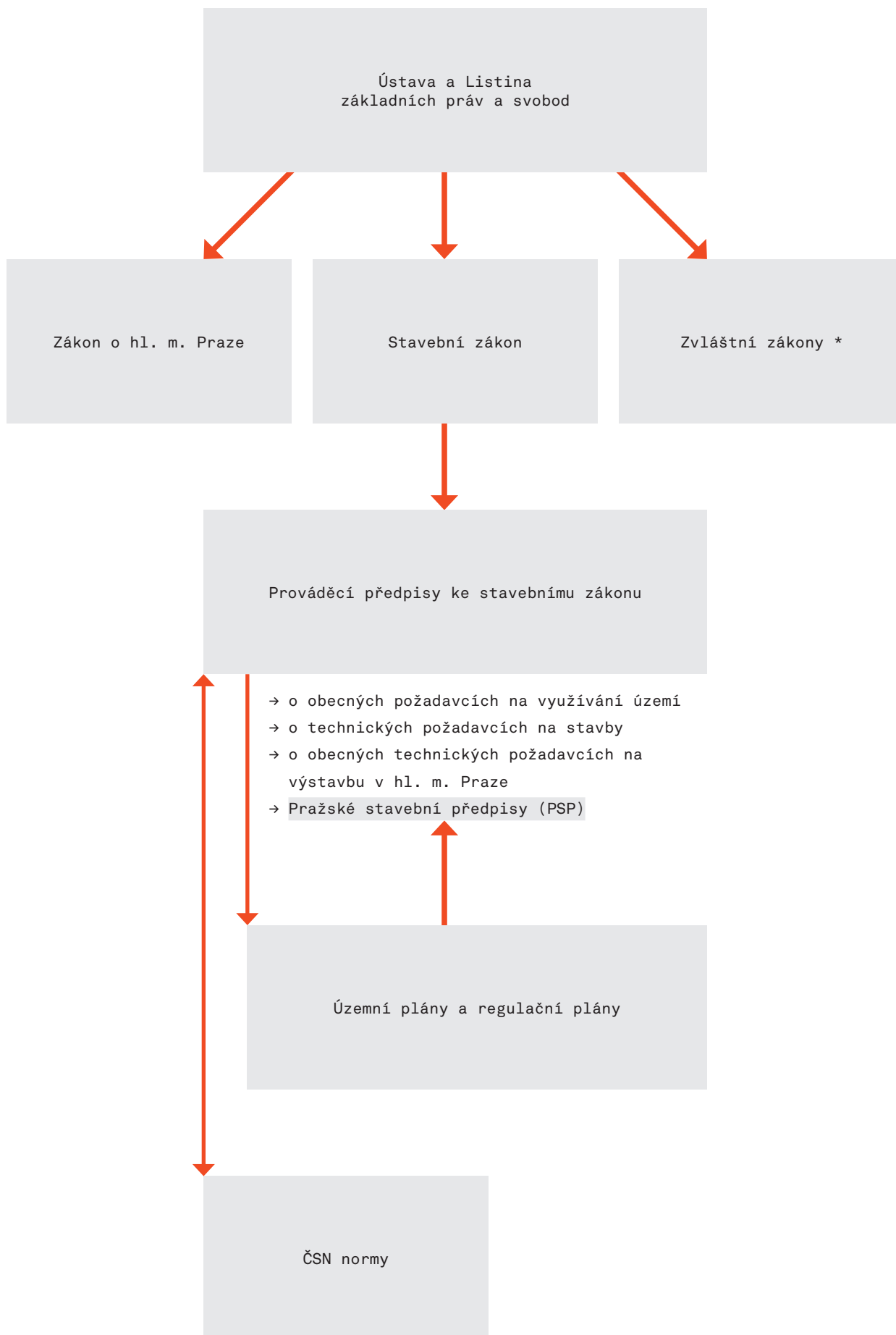
- Stavební zákon stanoví pořizovateli územního plánu a regulačního plánu povinnost posoudit soulad návrhu územního plánu a regulačního plánu s požadavky stavebního zákona a jeho prováděcích právních předpisů (§ 53 odst. 4 písm. c), § 68 odst. 4 písm. c))
- Stávající vyhlášky řešící obecné technické požadavky na výstavbu svůj vztah k územním a regulačním plánům nijak nevymezují

ČSN normy

- Samy o sobě nejsou normy právně závazné
- Jejich závaznost může být založena odkazem na ně v některém právním předpisu, typicky v prováděcích vyhláškách ke stavebnímu zákonu

Zařazení v právním řádu

Hlavní město Praha má již tradičně působnost pro své území požadavky na výstavbu samostatně upravit, a to s přestávkami prakticky již od roku 1815, kdy byl vydán první Stavební řád, kontinuálně pak od roku 1979. Za první republiky byla v Praze zřízena dokonce státní regulační komise za účelem vybudování hlavního města nového samostatného státu. Rozdílnost oproti celostátním předpisům je v Pražských stavebních předpisech patrná především v části požadavků na využívání území, a to jednak proto, že Praha s ohledem na velkoměstské prostředí potřebuje vybrané požadavky upravit odchylně, a zároveň i z důvodu odlišnosti systému územního plánování. Praha má totiž jako jediné město v České republice k dispozici tři úrovně územně plánovací dokumentace.

AUTORSKÝ ZÁMĚR

MÍT ODVAHU KE ZMĚNĚ

TOMÁŠ HUDEČEK

Od začátku svého působení na pražské radnici – a to konzistentně od pozice opozičního zastupitele po funkci primátora – zcela otevřeně tvrdím, že chci v Praze prosadit celkovou reformu územního plánování. To a nic menšího je totiž potřeba, aby se Praha znovu probrala ze zakletého spánku, do kterého ji uvrhla předchozí politická reprezentace.

Množství problémů, které se v oblasti územního rozvoje za posledních desetiletí v Praze vyskytlo, je skutečně enormní a zcela nesrovnatelné s jakoukoliv jinou západoevropskou metropolí. Naštěstí však objem práce, který se podařilo od začátku roku 2012 odvést při nápravě tohoto tristního stavu, také není zanedbatelný. Začal se zpracovávat zcela nový územní plán, tzv. Metropolitní plán. Dále byl Útvar rozvoje hl. m. Prahy transformován v Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, vznikla Kancelář veřejného prostoru a Kancelář projektů a soutěží, začala fungovat Metropolitní ozvučná deska, byly zahájeny práce na aktualizaci Strategického plánu a v neposlední řadě bylo připraveno nové znění Pražských stavebních předpisů. Dobře si vzpomínám na rozhovory, které jsem vedl s mnoha odborníky v době, kdy jsem nastoupil na pražskou radnici. Svorně mi tehdy nezávisle na sobě opakovali: „Je pěkné, že chcete nový územní plán, ale nesmíte zapomenout na obecně technické požadavky na výstavbu, protože právě tato vyhláška přímo ovlivňuje výstavbu v Praze.“ A tím pochopitelně i život v celé metropoli. K tomu uvedu jeden konkrétní příklad:

Sociologové, ale nejen oni, už dlouho upozorňují na degradaci pražského centra – této jedinečné lokality, která de facto dělá Prahu Prahou. Důvodů pro to je jistě vícero, ale určitě není bez zajímavosti zamyslet se nad tím, jak velkou roli v tomto negativním trendu hraje fakt, že právě v centru není možné kvůli stávajícím požadavkům na výstavbu stavět byty. To v současné době, kdy začínáme zejména u mladé genera-

ce pozorovat tendence k návratu do středu města, jistě není dobrý stav, nebo lépe řečeno, je to stav, který si přímo vynucuje změnu. V této souvislosti si vždy připomenu slova Alexe Washburna, bývalého hlavního urbanisty v sekci plánování města New York, která pronesl během jedné ze svých návštěv Prahy: „Spíš než se dívat do budoucnosti je potřeba jít do minulosti, pochopit, co nám brání dosáhnout cíle se současnými možnostmi. A často to je nějaký zákon třeba padesát let starý, který brání něčemu, co je potřeba dneska. Je třeba prozkoumat, co je v našich zákonech a zda to pomáhá, nebo škodí. A když to škodí, změníme to.“

Změna k lepšímu

Nechci vyvolávat dojem, že komplexní problematiku územního rozvoje lze vyřešit pouhým přenastavením dílčích procesů. Ale na druhou stranu nesmíme zapomínat, že právě správně nastavené procesy, jasná a logická pravidla jsou důležitým nástrojem transparentního a dobře fungujícího systému. A jedině takový systém si zaslouží důvěru těch, kteří se na něm podílejí. Bylo by smutné, kdybychom se dokázali dohodnout na potřebě změny, ale nebyli bychom schopni tuto po-

Vývoj Pražských stavebních předpisů

1999

vydání dosud platné vyhlášky

2006

přijetí nového stavebního zákona

listopad 2012

analýza dosavadní vyhlášky a rešerše obdobných zahraničních předpisů

duben 2013

setkání Metropolitní ozvučné desky o revizi obecně technických požadavků (OTTP)

červen 2013

vznik návrhu textu, připomínkováno interně na IPR

září 2013

rozesláno 32 odborům pražského magistrátu a poté úprava připomínek

únor 2014

druhé kolo projednání, vyjádřilo se Ministerstvo pro místní rozvoj a veřejnost

duben–červen 2014

projednávání návrhu PSP se všemi městskými částmi a Ministerstvem pro místní rozvoj formou osobních jednání

červenec 2014

zpracování připomínek

červenec 2014

schválení PSP Radou hlavního města Prahy

říjen 2014

termín účinnosti PSP

Text na stránkách www.uppraha.cz

třebu promítnout do každodenní praxe. Nové znění Pražských stavebních předpisů můžeme brát jako jeden z příkladů, jak konkrétní změna může pomoci nastartovat komplexní obrat situace k lepšímu. Při čtení nového dokumentu si uvědomuji, že pan architekt Pavel Hnilička a celý jeho tým odvedli skutečně vynikající práci a že byly stavební předpisy vytvořeny s cílem řešit soudobé problémy města a přinášet novou kvalitu do života jeho obyvatel.

Velké množství změn může vyvolávat – a často vyvolává – nedůvěru a kritiku. Ani my se tomu nemůžeme vyhnout. Můžeme však leccos dělat pro to, abychom nedůvěru rozptylovali a konstruktivní kritice naslouchali. Troufnu si tvrdit, že zatím žádná předchozí pražská politická reprezentace nepodporovala tak transparentní způsob tvorby odborných strategických dokumentů. I nové Pražské stavební předpisy vznikaly v atmosféře široké odborné debaty a otevřeného kontaktu s médií a veřejností. Základ pro změny ve stavebních předpisech byl dán poctivou analýzou současných potřeb města a dlouhodobým zkoumáním zahraničních vzorů. Východiska se několikrát obsírně diskutovala v rámci zainteresované odborné veřejnosti i se stavebními úřady a závěry (a to i průběžné) byly

PRAŽSKÉ STAVEBNÍ PŘEDPISY POHLEDEM Z DÍLNY

PAVEL HNILIČKA

Rád bych se podělil o svůj náhled na tuto dvouletou práci, kterou jsem dostal za úkol vést. Na projektu pracovalo více než 20 odborníků a desítky konzultantů. Snažili jsme se obsáhnout různorodou skladbu od urbanistů, architektů, krajinářů a stavebních inženýrů mnoha specializací až po právníky a památkáře. Dílčí úkoly jsme řešili vždy s konkrétními odborníky na dané téma.

Počty připomínek

300 magistrát

1744 městské části, Ministerstvo pro místní rozvoj a veřejnost

Výběr z připomínek:

- zpřesnění a doplnění formulací jednotlivých ustanovení směrem k větší jednoznačnosti, např. regulované výšky budovy nebo vymezení lokálních dominant
- doplnění další, nejnižší výškové hladiny pro regulaci výšky zástavby (0-6 m)
- zvýšení požadavků na počet parkovacích stání pro bytovou výstavbu v okrajových částech města
- mírné zpřísnění požadavků na vzájemné odstupy budov
- zavedení pojmu „stavba individuálního bydlení“
- odkazování na české technické normy

prezentovány ať už na Metropolitní ozvučné desce nebo na dvou desítkách seminářů, speciálně připravených pro zástupce městských částí a pro veřejnost. Novináři měli možnost se účastnit exkurzí přímo v terénu města a všechny relevantní informace vždy byly – a jsou – k dispozici na internetových stránkách Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy. Ostatně nemůžeme ani postupovat jinak, chceme-li v Praze skutečně vytvářet podmínky pro zdravý a smysluplný rozvoj. Nikoliv naší vinou jsme totiž dnes v situaci, která nutně vyžaduje, abychom prokázali odvahu změnit celý dosavadní systém. Bylo by nebezpečně naivní domnívat se, že to bude snadný úkol. Avšak položme si otázku: Kdo jiný než právě hlavní město by měl mít dostatek nejen vůle a odvahy, ale také znalostí a odbornosti určovat a nastavovat koncepce a směřování územního plánování a rozvoje?!

RNDr. Tomáš Hudeček, Ph.D.
primátor hlavního města Prahy

Téma obecných technických požadavků na výstavbu, přezdívaných „otépečka“, bylo nejen na České komoře architektů řadu let terčem silné kritiky. S vědomím zjednodušení si dovolím tvrdit, že hlavním kamenem úrazu stávající úpravy stavebních předpisů je jejich zaměření na problémy měst doby průmyslové revoluce a nulová reflexe vývoje urbanismu vyspělého západního světa. K tomu je zapotřebí přičíst zjevně hluboké zakofnění způsobu socialistické výstavby, které vytane na povrch teprve soustavným studiem zahraničních příkladů a srovnáním jiných právních úprav.

Příznám se, že jsem se například ve Vídeňském stavebním řádu cítil daleko více doma než v našich dnešních předpisech. A ono není divu. Stavební řád města Vídně je z roku 1933 a s novelami platí do dnešních dnů. Stavební řád, který Praha měla v roce 1886, je tomu současnému vídeňskému tolik podobný. První republika důstojně navázala na předchozí tradici a až teprve reálný socialismus vše zpětrhal. Ze všeho nejvíce utrpěl urbanismus a právě k němu a tradičním hodnotám kompaktního města se v posledních dekádách vyspělé západní demokracie po vystřízlivění z nevydařených experimentů opět obracejí.

Jak vznikaly nové předpisy

Analýzy, kterým jsme věnovali zhruba půl roku, jsme zaměřili na naše prostředí a zahraniční studia. Zpětně si nejvíce vážím informací, které jsme posbírali osobní návštěvou všech 22 stavebních úřadů v městských částech a jednáním se stavebním odborem magistrátu. Je zajímavé, že náš stavební zákon popisuje pouze procesy a požadavky na výstavbu ponechává na prováděcí předpisy. U našich západních sousedů jsou mnohé technické detaily také vymezeny v nařízeních a vyhláškách, nicméně nosný základ mají vždy v zákonech. Ze zahraničních studií mne nejvíce šokovalo zjištění rozdílů v územním plánování, které jsme dohledali v Německu, Rakousku a Nizozemsku. Územní plány tam v hrubých rysech ukazují, podle jakých zásad by se město mělo vyvíjet a kde se zpracovávají regulační plány. Územní plány však samy o sobě nezakládají žádné právní nároky!

Až teprve regulační plány znázorňují, jestli a případně jak jsou plochy v územním plánu zastavitelné, respektive jaká práva a povinnosti plynou z regulačních pravidel pro jednotlivé vlastníky. Teprve úroveň regulačního plánu zakládá právní nároky, protože jedině regulační plán může přesně a jasně stanovit pravidla v konkrétním místě. V době, kdy je u nás téměř

každý územní plán soudně napadán, by bylo dobré toto ponaučení vzít v potaz. Je přece jen obtížně řešitelné požadovat po územním plánu zároveň koncepční myšlení na celá velká území a exaktní právní popis a stanovení podmínek pro výstavbu. Oba soubory analýz jsou přístupné na webu www.uppraha.cz v záložce stavební předpisy.

Zastavitelná a nezastavitelná území

Stavební zákon vymezuje zastavěná a nezastavěná území. Jedná se o hranici, která je fixována k určitému datu. Pro rozvoj zástavby jsou ve stavebním zákoně definovány zastavitelné plochy. Jelikož jsou ale případy, kdy je vhodné mít možnost vedle rozvoje ploch pro zástavbu (červená) naopak ubírat a rozvíjet plochy pro volnou krajinu (zelená), Pražské stavební předpisy komplementárně k zastavitelným plochám definují plochy nezastavitelné jako návrhové.

Při zachování principu stavebního zákona v členění popisu dle míry detailu formou území/plocha/pozemek tak vzniká ucelený systém, ve kterém je ve výchozím stavu území členěno na zastavěná a nezastavěná.

Následně návrhem zastavitelných a nezastavitelných ploch v územním plánu podle jejich umístění dojde k celkovému rozčlenění na území zastavitelná a nezastavitelná. Je nabílední, že právě hranice mezi zastavitelným a nezastavitelným územím je důležitější než hranice mezi zastavěným a nezastavěným územím, protože ta první stanovuje právní rozsah a dohodu, kam až lze stavět, zatímco ta druhá se bude každou novou stavbou posouvat a měnit v průběhu času, a je tudíž nahodilá. Definicí tak vzniká jasná hranice mezi městem a volnou krajinou. V německy mluvících zemích se území člení na „Bauland“ a „Grünland“.

Nový systém lokalit

Novinkou popisu území je systém lokalit. Lokality jsou ve smyslu stavebního zákona plochami nebo soubory ploch a jsou vymezovány podle příbuzných charakteristických znaků. Lokality nejsou nositeli abstraktního označení, jako například „čisté bydlení“, ale vycházejí z konkrétního kontextu místa, které bude popsáno uceleným souborem pravidel, nikoli pouze popisem způsobu využití. Ten samozřejmě bude přítomen, ne však jako hlavní regulační nástroj ve smyslu „monofunkcí“ Athénské charty, ale jako součást komplexního popisu. Způsoby využití vycházejí z charakteristických znaků, zejména přípustných zátěží, odpovídajících režimů a měřítek. Tyto budovy v územně plánovací dokumentaci vymezují s přihlédnutím k převažujícím činnostem, se sestupnou zátěží území, tedy obdobně, jak je zpracováno ve vyhlášce o požadavcích na využívání území (501/2006 Sb.). Textace popisu lokalit je stále v procesu úprav a projednávání a pravděpodobně dozná ve finálním znění určitých korekcí.

Uliční čára a bloky

Od počátku 20. století se začal prosazovat koncept solitérních staveb stojících ve volném prostoru. Ulice byla označena za zastaralou a města se začala rozpadat a ztrácet svůj městský charakter. Uliční čára je základní instrument pro plánování a stavbu měst, který se používal po tisíceletí, a je proto logické se k němu po relativně krátké přestávce v historii plánování měst opět vrátit.

Zásadním tématem je, jak v současnosti uliční čáru definovat. V běžných případech je hranicí, která uliční čáru vymezuje, průčelí domu nebo plot, na které pak obyčejně navazuje chodník. Podle tohoto běžného principu by bylo možné uliční čáru určit jako hranici mezi stavebními pozemky a veřejným prostranstvím.

To však není přesné, protože do veřejných prostranství patří všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví, jak

stanoví zákon o hlavním městě Praze. Jsou to tedy rovněž podloubí, arkády a nejčastěji soukromé prostory před domy, které od ulice neodděluje plot. Ve městě je řada pozemků, které jsou bez oplocení veřejně přístupné, ale nejsou přímou součástí uličního prostoru. Nebývá vhodné na nich parkovat automobily nebo v nich vést technickou infrastrukturu, jelikož by došlo k jejich znehodnocení. Proto by uliční čára měla vymezit plochu menší, než je plocha veřejného prostranství.

Z toho důvodu návrh pracuje s pojmem „uliční prostranství“, který je podmnožinou veřejných prostranství. V německy mluvících zemích se veřejná prostranství dělí na „öffentliche Verkehrsflächen“ a „private Flächen in der öffentlichen Nutzung“, tedy volně přeloženo „veřejně přístupové (dopravní) plochy“ a „soukromé plochy ve veřejném užívání“. Uliční prostranství je základním prvkem tvorby města a jeho základním kamenem.

Ustanovení o uliční čáře blíže definuje pojem blok. Blok je základní urbanistickou jednotkou a v pojmech je definován jako ucelená část území lokality, tvořená souborem pozemků, zpravidla ohraničená uličním prostranstvím a v územně plánovací dokumentaci zpravidla vymezená uliční čarou. Zvláštním případem bloku je blok tvořený jedním pozemkem nebo jeho částí. Blokem tedy není pouze uzavřený způsob zástavby, jak se často restriktivně tento termín používá.

Například označení vinohradský blok nebo žižkovský blok může v restriktivní podobě znamenat pouze budovy, ale v širším urbanistickém významu tento pojem zahrnuje jednotku vymezenou vůči základnímu uličnímu prostoru. A na této urbanistické jednotce nemusí být umístěny pouze budovy v uzavřeném způsobu zástavby s vnitřním dvorem, ale mohou zde stát také samostatně stojící vily nebo jakýkoli jiný způsob zástavby či podle polohy ve městě také park nebo zahrada.

Bloky se rozlišují na stavební, jež jsou určeny převážně k zastavěným budovami, a nestavební, jež jsou určeny převážně k nestavebním účelům. Princip urbanistických bloků je dobře patrný na níže uvedených ukázkách Přehledného regulačního a zastavovacího plánu hlavního města Prahy.

Urbanistické typy ulic

Navrhované znění stanovuje čtyři základní urbanistické typy ulic v hierarchii od městské třídy po lokální ulici. Stanovené členění ulic je následně využito v dalších částech předpisu, kde jsou k jednotlivým typům ulic vztahována vybraná ustanovení (například standard veřejných prostranství, stromořadí nebo parter budov). Ke každému typu je zároveň přiřazena minimální šířka uličního prostranství. Jednotlivé typy ulic jsou vymezeny primárně na základě jejich významu v urbanistické struktuře a prostorových parametrů uličního profilu.

Navržená systematizace do určité míry koresponduje s dopravním významem komunikací kategorizovaných dle zákona o pozemních komunikacích (dopravně významnější komunikace zpravidla odpovídají širším a urbanisticky významnějším uličním prostorům), tato korelace ale neplatí absolutně. Například městská třída může nabývat podoby ulice s vyšší intenzitou dopravy i pěší nákupní ulice, přitom prostorové parametry uličního profilu nemusí být významně odlišné, jak je patrné například na Národní třídě nebo v ulici Na Poříčí. Uliční profil zůstává, zatímco využití komunikací se mění nejen v čase, ale i v samotné ulici.

Konkrétní uspořádání dopravního řešení se v čase mění, závisí na vedení tras hromadné dopravy, intenzitách provozu nebo širších dopravních vazbách. Naproti tomu ulice jako celek ve svém urbanistickém významu a prostorovém vymezení reprezentuje nejstálější prvek městské struktury s životností v řádu stovek let. Vymezení základního uličního prostoru tak determinuje organizaci a charakter prostředí v dlouhodobém horizontu bez ohledu na dílčí změny v uspořádání uličního profilu.

Standard veřejných prostranství

Veřejná prostranství tvoří základní kostru městského systému s vysokou reprezentativní hodnotou. Kvalitní řešení veřejných prostranství má přímý pozitivní ekonomický efekt, neboť podporuje rozvoj dostupných služeb a aktivit v parteru města a tím přispívá k jeho udržitelnosti. I proto navrhované znění v této části předepisuje více než minima a směřuje k definování skutečného standardu veřejných prostranství pro Prahu. Předpisem se prolíná zejména podpora pěší dopravy a mírné omezení individuální automobilové dopravy. Pokud budou veřejná prostranství dobře sloužit starým lidem a dětem, je jisté, že budou dobře sloužit všem.

Veřejná prostranství neslouží pouze přepravě z bodu A do bodu B, ale jsou zároveň obývacím pokojem města. Vyvážený poměr mezi dopravou a obytností se promítá do ustanovení o chodnících, o sdružování sloupů, o parteru budov, o stromořadích, o výsadbovém pásu, který zaručuje prostor pro stromy mezi inženýrskými sítěmi, a do mnoha dalších pravidel. Návrh Pražských stavebních předpisů stanovuje základní povinné požadavky, které budou doplněny doporučeními formou Manuálu tvorby veřejných prostranství. Podobný „design manual“ má mnoho vyspělých měst, a protože jde pozitivní cestou ukázkami dobré praxe, bývají tyto manuály velmi úspěšné.

Stavba jako součást města

Stávající úprava pražské vyhlášky velmi nedostatečně řeší problematiku umístování staveb, a ta je přitom bezesporu tím nejdůležitějším nástrojem pro posuzování staveb. Je-li podána žádost o umístění stavby, musí stavební úřad rozhodnout. Největší potíže přitom stavebním úřadům působí odůvodnění rozhodnutí, protože jim vyhláška neposkytuje dostatečnou oporu. Z hlediska umístění staveb najdeme v textu pouze velmi obecný požadavek, aby stavba odpovídala urbanistickému a architektonickému charakteru prostředí, což je jistě správně, nicméně to říká velmi málo. Následné formulace o odstupech staveb přitom tento požadavek o kontextu popírají. Dokonce dovolují uplatnit urbanistická hlediska pouze ve vybraných případech, přitom je zřejmé, že urbanistická hlediska, tedy princip nauky o stavbách měst, se musí uplatnit vždy a ve všech případech. Aby se velký problém s umístováním staveb dal lépe řešit, navrhli jsme jej rozdělit na několik menších problémů. Tím bude větší šance dostat se k dobrému výsledku.

V Pražských stavebních předpisech definujeme tři základní atributy: uliční čáru, stavební čáru a regulovanou výšku budovy. Tyto pojmy jsou běžné ve vyspělých zemích okolo nás a bývaly běžné i v Praze, než byly za socialismu vymazány. Tyto tři atributy určují základní parametry pro posouzení stavby a pro ověření vzájemných vztahů mezi budovami, které nevnímáme jako pouhé solitéry, ale vždy je bereme jako součást města. Do doby, než budou definovány přímo v územních a regulačních plánech, poskytneme stavebním úřadům jistou oporu v územně analytických podkladech, které se připravují koordinovaně s návrhem nařízení a všemi dokumenty Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy.

Pro posouzení výškových hladin bude například k dispozici kompletní 3D model Prahy s vyznačením výšek říms jednotlivých budov vůči terénu. Dále budou k dispozici z terénních průzkumů data o počtu podlaží budov, o průběhu uličních čar a mnohé další velmi užitečné informace. Do doby vzniku podrobnější dokumentace tak bude rozhodnutí o kontextuálnosti stavby stále na stavebním úřadu stejně jako dnes, nicméně úředníci budou mít ke svému odůvodnění více relevantních a podstatných podkladů o stavu v území. Odstupy staveb jsou ponechány jako dříve v poměru 1:1, ale vztahují se pouze tam, kde mají smysl, tedy na okna obytných místností stávajících budov jako ochrana volného pohledu na oblohu. Nově je navíc zaveden požadavek povinného odstupu od hranice po-

zemku, a to pro případy, kdy stavby mezi sebou vytvářejí volný prostor. Pevně věříme, že zavedením doposud chybějícího jednotného slovníku a urbanistických parametrů se bude město lépe vyvíjet jako jeden organismus, a nikoli jako náhodný shluk budov.

Závěrem mi dovoluji stručnou glosu. Když probíhala sametová revoluce, rád jsem chořoval jako student na Václavské náměstí a na další místa, kde jsem s radostí a nadšením prožíval společenskou obrodu naší země. Nyní, přestože v nesrovnatelně menším měřítku, se mi tyto pocity vrací. Urbanismus 25 let po sametové revoluci prožívá v Praze svou obrodu. Jsme sice již téměř 40 až 50 let za procesy, které proběhly ve vyspělých městech západní Evropy, nikdy ale není pozdě začít.

Ing. arch. Pavel Hnilička
vedoucí týmu zpracovatelů PSP, IPR

Ulice se jako základní prvek osnova veřejných prostranství města významně podílí na celkovém obrazu města.
PRAHA 1, KARLITSKÁ

Živý parter a kvalitní zpracování detailu vnáší do ulice lidské měřítko a utváří příjemný a bezpečný prostor.
FRANCIE, PAŘÍŽ

Pobytová část klidné městské ulice. Dostatek prostoru pro stromy, předzahrádku kavárny i odstavení kola.
RAKOUSKO, VÍDEŇ

Častým pražským jevem jsou místa funkcionalistických činžovních domů, kde stavební čára odstupuje od uliční. Vzniká tak příležitost k obohacení ulice o drobné pobytové prostranství.
PRAHA 1, SOUKENICKÁ

Plácek v místě křížení dvou ulic jako příjemné prostranství s posezením ve stínu stromu.
PRAHA 1, VOJTĚŠSKÁ – PŠTROSSOVA

Dopravně frekventovaná ikonická křižovatka prošla úpravami uspořádání ve prospěch zvýšení pobytových kvalit.
USA, NEW YORK, TIMES SQUARE

Náplavka je prostranství s velkým pobytovým potenciálem, patří k nejvyhledávanějším místům Prahy. Atraktivitu nábřeží zvyšuje vizuální kontakt s vodní hladinou a pražskými dominantami.

PRAHA 2, RAŠINOVO NÁBŘEŽÍ

Kontrast kamenného města s krajinným elementem řeky tvoří obraz Prahy, který je třeba podporovat. Vizuální kontakt s pražskými dominantami dotváří charakter a význam jednotlivých nábřeží.

PRAHA 5, SMÍCHOV

Reprezentativní nábřeží, promenáda s charakteristickou atmosférou a výhledy na panorama řeky, by mělo svou podobou a uspořádáním reflektovat svůj celoměstský, až nadregionální význam.

PRAHA 1, ALŠOVO NÁBŘEŽÍ

Atraktivita nábřeží a náplavek spočívá v samotné kvalitě prostranství. Kontakt s řekou, charakteristické výhledy. Umělé atrakce by neměly přebíjet charakteristickou atmosféru místa.

DÁNSKO, KODAŇ

Nábřeží přítoku Temže je atraktivním neformálním městským pobytovým prostranstvím, centrem komunitních aktivit.

VELKÁ BRITÁNIE, LONDÝN, REGENT'S CANAL

Přírodní charakter břehu v jižním kaňonu Vltavy, který by měl být chráněn a posilován.

PRAHA 16, ZBRASLAV

REAKCE INSTITUCÍ A SAMOSPRÁVY

JASNÁ DEFINICE POJMŮ A EVROPSKÁ LEGISLATIVA

VLADIMÍR VOLDŘICH

Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) se vyjadřovalo k verzi Pražských stavebních předpisů prostřednictvím odboru stavebního řádu a odboru územního plánování. Do vyjádření byly zapracovány i názory Poradního sboru pro aplikaci stavebního práva – sekce pro pořizovatelskou praxi.

Ve vyjádření MMR mimo jiné uvedlo, že Pražské stavební předpisy nerespektovaly po stránce obsahové i po stránce formální členění celostátních vyhlášek (vyhláška č. 501/2006 Sb. a vyhláška č. 268/2009 Sb.) upravujících stejnou problematiku. Hlavní město Praha má jako jediné město v České republice, které má více než jeden milion obyvatel, svá specifika, která se musí promítnout i do Pražských stavebních předpisů. Zároveň ale musí Pražské stavební předpisy umožňovat jejich užíváním, aby se v právních předpisech, které upravují stejný okruh problémů na různém území, lépe orientovali. MMR v této souvislosti připomínkovalo i to, že Pražské stavební předpisy určitou problematiku upravovaly bez důvodu odchýlně a naopak některou problematiku neupravovaly vůbec.

Soulad s evropskými normami

Další obecná připomínka směřovala do oblasti přístupu těchto předpisů k technickým normám a používání odkazů na „normové hodnoty“. Technické normy jako celek nejsou dnes právně závazné. Právní předpisy však mohou určitou „normovou hodnotu“ stanovit jako právně závaznou. Stanovení technických požadavků na bezpečnost a vlastnosti staveb, které náleží do působnosti obecných stavebních úřadů, by se vzájemně v právní úpravě Pražských stavebních předpisů a vyhlášky č. 268/2009 Sb. nemělo zásadně odlišovat. Jedním ze zásadních rozdílů je, že Pražské stavební předpisy, na rozdíl od celostátních vyhlášek, nepoužívaly odkazy na „normové

hodnoty“, ale uváděly ve svých přílohách konkrétní požadavky. Změní-li se pak tato „normová hodnota“, například v důsledku uvedení české technické normy do souladu s evropskou normou, bylo by třeba měnit i právní předpis.

MMR upozornilo, že přijetí novelizovaného technického předpisu znamená pro gestora povinnost oznámit takový technický předpis v souladu s procedurou ve Směrnici Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998, o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů – článek 2 odst. 1 a článek 12.

Nutné jsou jasnější definice pojmů

MMR zároveň upozorňuje, že odlišné pojetí Pražských stavebních předpisů může vytvářet nežádoucí bariéru v podnikání, zejména pak u souborů staveb při hranici hlavního města Prahy se Středočeským krajem. Výrazná odlišnost předpisů pro Prahu na jedné straně a pro ostatní území na straně druhé by přinesla komplikace zejména projektantům.

Za velice kontroverzní považovalo MMR vymezení a následné používání některých pojmů uvedených v § 2 Pražských stavebních předpisů. Některé z pojmů nekorespondovaly s definicemi uvedenými ve stavebním zákoně nebo v jiných právních předpisech, některé pojmy byly definovány zcela nadbytečně, některé nebyly definovány vůbec.

MMR v souladu s výhradami veřejného ochránce práv k výkonu územně plánovací činnosti připomínkovalo formulace některých definic uvedených v Pražských stavebních předpisech za pomoci nejasných pojmů (například „obvyklé stavby a zařízení“). V této souvislosti MMR uvedlo, že je třeba přednostně používat pojmy ze stavebního zákona, jeho prováděcích předpisů a zvláštních právních předpisů. MMR bylo toho názoru, že pojmy potřebné pro územní plán nemají být uvedeny v Pražských stavebních předpisech, ale mají být definovány v odůvodnění územního plánu.

V částech týkajících se obecných požadavků na využívání území se Pražské stavební předpisy, nad rámec zákonného zmocnění, zabývaly náležitostí obsahu územního nebo regulačního plánu. K tomu však hlavní město Praha nemá zákonné zmocnění. Ve věcech obsahu územně plánovací dokumentace je k vydání prováděcího předpisu zmocněno výhradně MMR (viz § 193 stavebního zákona). MMR také připomínkovalo, že Pražské stavební předpisy, jako právní předpis, upravovaly problematiku, která má být z materiálního hlediska, zejména pak podle stavebního zákona, řešena opatřením obecné povahy (smíšený akt, který není právním předpisem, ale také není správním rozhodnutím), kterým se vydává územní plán. Takový postup by neumožňoval dotčeným osobám uplatnit zákonem zaručená práva vyjádřit se k navrhované regulaci a případně uplatnit právo na správní nebo soudní přezkum nástroje regulace.

MMR upozorňuje, že v některých případech Pražské stavební předpisy přiznávají zastupitelstvu hlavního města Prahy právo v samostatné působnosti rozhodnout prostřednictvím vydání územního plánu o výjimce z vybraných ustanovení těchto předpisů. Takový postup je však v rozporu se stavebním zákonem, který přiznává toto právo v přenesené působnosti pořizovateli.

Ing. Vladimír Voldřich

Ministerstvo pro místní rozvoj,
Odbor územního plánování

JE NUTNÉ CHRÁNIT OBYVATELE

PAVEL CALDR

Pražské stavební předpisy jsou bezesporu významným dokumentem, který ovlivní výstavbu v každé pražské městské části. Praha 4 rozumí potřebě modernizovat Pražské stavební předpisy, žádala však, aby nová pravidla výstavby v hlavním městě začala platit současně s novým Metropolitním územním plánem. Zároveň bylo pro nás důležité, aby v nových pravidlech byla upravena zásadní ochrana obyvatel před negativními vlivy další výstavby a dostavby.

Podle vyjádření zpracovatele má návrh pražských stavebních předpisů za cíl vytvořit provázaný systém spolu s územně plánovací dokumentací a jeho příprava je koordinována s přípravou Metropolitního územního plánu. S tím lze souhlasit.

Bohužel se domnívám, že navržená podoba Pražských stavebních předpisů jednoznačně směřuje k zahušťování zástavby, k růstu objektů do výšky i do šířky, což může vést i ke zvýšení hlukové zátěže obyvatel. A s tím souhlasit nemohu. V Praze 4 bojujeme s předimenzovanými stavbami, proto mimo jiné požadujeme i zvýšení stanovených odstupů mezi stavbami.

Návrh vypracovaný IPR projednávala Komise rozvoje Rady městské části Praha 4, která Zastupitelstvu městské části Praha 4 doporučila schválit připomínky k Pražským stavebním předpisům. Zastupitelstvo městské části Praha 4 na svém únorovém zasedání schválilo čtyři desítky připomínek k novým pravidlům výstavby. O dvou nejdůležitějších jsem se zmínil výše, další naše velmi důležitá připomínka se týkala zajištění dopravy v klidu. Vyzvali jsme proto zastupitele hlavního města Prahy, a zejména členy Rady hlavního města Prahy, aby se zasadili o to, že investoři bytové a komerční výstavby zajistí, aby parkovací plochy v nových bytových a komerčních objektech skutečně sloužily ke zlepšení dopravy v klidu v dané lokalitě.

Vybudování stanoveného počtu parkovacích míst v novostavbách je povinností vyplývající ze zákona. Zároveň je nutné zajistit, aby žádný byt nebyl prodán bez parkovacího stání v domě a aby ani kancelářské plochy nebyly pronajímány nebo prodávány bez povinných stání. Všichni víme, že garáže pod administrativními budovami zejí prázdnotou a jsou nabízeny k pronájmu občanům, protože nájemci kancelářů šetří a nepronajímají si je.

Pavel Calder
starosta městské části Praha 4

KVALITNÍ OBSAH, AVŠAK NEOB RATNÉ PROJEDNÁNÍ A KOMUNIKACE

PETR VILGUS

Je dobře, že vznikají nové Pražské stavební předpisy. Vadou na kráse je však extrémní spěch a následkem toho málo prostoru pro diskusi o obsahu i formě textu. Smyslem politikova snažení by naopak měla být stabilní, kompromisní a hluboce prodiskutovaná pravidla, na která nebude třeba sáhnout po dlouhá léta.

Obsahovým jádrem sporu je otázka, jestli do budoucna chceme město co do plochy menší, a tedy vysoké, nebo široké a nízké (v rámci mediální zkratky se toto scuklo do označení „zahušťování města“). Vedlejšími tématy jsou věci spojené s „organizovanou“ a „divokou“ zelení v městském prostředí, povinnými parkovacími místy ke každému bytu či úřednické židli plus úvahy o rozsahu práva politiků a úředníků regulovat soukromé aktivity investorů na území města.

Když předpis předběhne myšlení většiny

Čtyřleté volební období není dostatečně dlouhé na to, aby šlo stihnout připravit, dostatečně veřejně projednat a uvést v život tak zásadní změnu, jaká je nyní na stole. Spěch při projednávání předpisů je tedy pochopitelný, ale zcela kontraproduktivní. Výsledkem tohoto kalupu je zformování nemalé skupiny opozičních politiků z městských částí, expertů i občanů, kteří cítí, že jsou při projednávání předpisů obcházeni. Z tohoto pocitu klíčí touha ihned po říjnových komunálních volbách označit současný proces za „zmanipulovaný“, „prodeveloperský“ nebo „uspěchaný“ a pravidla opět radikálně otočit.

Odpor k novým předpisům deklarují nyní hlavně opoziční občanští demokraté. Je to stejná strana, která zavedla metropoli do současné urbanistické krize. Je to strana, která téměř neomezeně vládla Praze po řadu volebních období a jejíž členové se opakovaně nechali slyšet, že nejlepším urbanistou je volná ruka trhu. Členky a členové ODS dnes populisticky a bez znalosti věci křičí, že po schválení nových předpisů nebude kde parkovat, zmizí místa ve školkách, město se změní v nepřehledný slum nebo v jedno velké staveniště. Vzácný cit pro hysterickou strunu v sobě našla modrá místostarostka z Prahy 8 Vladimíra Ludková, která prohlásila: „Pokud se to takto schválí, může dojít i k tomu, že si budou sousedé podávat ruku balkonem přes pár centimetrů.“ Nicméně stejní politici dovolili po desetiletí ničit město a zastavovat bez koncepcí každý volný kout. Jsou zodpovědní mimo jiné za promarněnou šanci na vznik zajímavé čtvrti na Rohanském ostrově nebo jsou podepsaní pod šrám jménem tunel Blanka.

Jak z toho ven? Autoři novelizace předpisů musí vytvořit takový návrh, který bude široce přijatelný jak pro současnou skrytou koalici TOP 09 + (ČSSD), tak pro opozici. Zřejmě budou muset slevit z ambice jediným hlasováním přepsat dějiny stavebního vývoje Prahy a budou nuceni rozložit změnu do delšího časového úseku. V některých otázkách je totiž navrhovaná revoluce natolik zásadní, že není kompatibilní s žebříčkem hodnot většiny obyvatel města a jejich volených zástup-

ců – včetně těch, kteří verbálně deklarují ochranu životního prostředí či kvalitu života Pražanů jako svou klíčovou prioritu. Pokud nedojde na kompromis, celá naděje v podobě lepších stavebních předpisů spadne pod stůl. A jak znám politiku, po řadu let se nikdo z kariérních politiků této horké brambory ani nedotkne.

Hledá se odvážný úředník

Druhým problémem je fakt, že předpisy dávají volnější ruku úředníkům stavebních úřadů. Na první pohled je to dobře – tak jako nelze do trestního zákoníku konkrétně popsat každé protizákonné jednání, tak ani v případě stavebních záměrů nelze předjímat všechny možné naděje a rizika posuzovaných projektů. Chyba je však v tom, že autoři předpisů na druhé straně jednacího stolu předpokládají sebevědomého a odvážného vedoucího stavebního úřadu a jeho stejně vybavené podřízené. Bohužel, postavení státní správy je natolik slabé, že se na úřadech při projednávání stavebních záměrů střetávám spíš s obavami a mimořádně opatrným rozhodováním než s ambicí tvarovat pomocí jednotlivých projektů živé město. Stavební řízení se často omezí na hledání věcí, které jsou z hlediska zákona a vyhlášek nemožné. Co není shledáno jako zakázané, to je povolené a to také dostane schvalovací razítko.

Co s tím? Opět si myslím, že předpis o půl generace předběhl způsob uvažování a jednání konkrétních lidí v konkrétních funkcích. Dříve než dáme úředníkům do ruky tak silný nástroj, je třeba je na tuto jejich novou roli připravit formou školení, úpravou zákona o služebním poměru, a případně též změnou ve struktuře a složení úřadů povolujících stavební činnost na území města.

Střední Čechy s dírou

Jako největší slabinu vnímám omezení stavebních předpisů na území hlavního města Prahy. Pokud se totiž mluví o snaze tvůrců předpisů omezit plošné rozpínání města, pokud chtějí vytvářet město pro kvalitnější život a chtějí zabránit problémům s dojížděním obrovského množství občanů středočeských obcí do města, není možné nastavit hranici regulace u Klánovic, ve Vínově, v Lipencích nebo v Řeporyjích. Je třeba najít cestu, jak tuto administrativní čáru překonat, protože město a kraj se navzájem významně ovlivňují. Ona současná díra uprostřed mapy Středočeského kraje, která leží mimo oblast zájmu tamních radnic, stejně jako poušť za hranicemi Prahy v hlavách členů vedení hlavního města musí být z hlediska plánování překonány.

Jsou oblasti, kde tato přeshraniční spolupráce funguje. Příkladem hodným následování je řešení veřejné dopravy organizované společností ROPID. Od Václavského náměstí po Kutnou Horu, od Vršovic po Sázavu, od Smíchova po Dobříš funguje systém jednoho tarifu, jedné jízdenky a jednotného jízdního řádu. Po vzoru Pražské integrované dopravy by měl být koordinován i územní rozvoj Prahy a její spádové oblasti ve středních Čechách.

Nejde jen o stavební předpisy

Jestli se v současné Praze proti něčemu „bojuje“, pak to překvapivě není nebezpečné znečištění ovzduší, světelný smog nebo vysoký počet automobilů v ulicích, ale hluk. Je jasné, že v jisté době bylo správné prosadit normy, které hlukovou zátěž regulovaly a chránily tak občany před jeho devastujícími účinky na lidské zdraví. Nicméně dnes uplatňovaná míra ochrany před hlukem má paradoxně za následek růst nezdravého města. Kvůli měření decibelů PŘED oknem vznikají nesmyslné stavby s obytnými místnostmi otočenými do vnitrobloku a chodbami do ulice, v prolukách rostou zbytečně administrativní domy na místech, kde podle současných norem nelze schválit byty. Nezanedbatelná část obyvatel Prahy žije v prostorách kolaudovaných nikoliv jako byt, ale jako ateliér. Úředně zde neexistují, nejsou součástí statistik, nelze

s nimi počítat při plánování školek, škol a sociálních služeb, nejsou místními voliči. Také v Praze jak houby po dešti vznikají koridory pletenců protihlukových stěn – příkladem za všechny může být ulice Radlická v úseku mezi Laurovou a zastávkou metra. V zastavěném území lze dnes těžko vytvořit novou tramvajovou linku, protože spojená hluková zátěž změřená před fasádou toto nedovolí.

Dogmatické lpění na jednom parametru má za následek úpadek městského prostoru jako celku. Osobně žiji v Libni, v prvním patře, ve sto let starém domě s novými kvalitními okny. Okolo domu mi projíždí každé tři minuty jedna tramvaj a já se musím přiznat, že považuji jejich vzdálený zvuk za součást svého domova. Tím chci říct, že někdo upřednostňuje tiché bydlení, jiný se rád dívá z postele na tramvaje projíždějící ulicemi a třetí považuje život hned nad zastávkou za největší výhodu svého bytu.

Změnu ve způsobu zástavby města nelze tedy omezit jen na stavební předpisy. Musí zahrnovat revizi nejrůznějších norem, nařízení, vyhlášek a prováděcích předpisů. Na úrovni státu i Prahy by měly vzniknout komise pro inventuru všech předpisů zasahujících do výstavby, které by objevovaly případné kolize a navrhovaly nová řešení. Zaměstnanci stavebních a dopravních úřadů, politici, provozovatelé veřejné dopravy, podnikatelé ve stavebnictví a developeri by se společně s občanskou společností měli pokusit o nalezení těch ustanovení, která jsou z dnešního pohledu zastaralá a vyžadují novelizaci nebo zrušení.

Účast veřejnosti jako standard (i když to bolí)

Úřad, politici, urbanisté, developeri a veřejnost jsou partneři, kteří se mají účastnit otevřené debaty o územním rozvoji města. Každý z těchto účastníků hájí trochu jiné zájmy. Nicméně bez peněz developerů nebude mít město ani stát prostředky na revitalizaci rozsáhlých území, protože veřejné rozpočty jednoduše nedisponují volnými desítkami miliard korun. Bez urbanistů bude v této debatě chybět odborný názor. Bez účasti občanů nemůže vzniknout pokus o širší kompromis.

Vzniká tedy otázka, jestli je toto nařízení rady námětem pro debatu s veřejností, nebo tématem pro expertní disputaci. A pokud se jedná o námět pro veřejnost, byl podroben dostatečně oponentuře ze strany Pražanů?

Tvrdím, že stavební předpisy jsou především odborným textem určeným pro debatu mezi právníky, urbanisty a politiky, zasahují však život každého z nás. Nositelé vyjmenovaných profesí by měli vycházet nejen z odborných stanovisek, ale také z priorit Pražanů. Ti by měli formou řízeného sběru podnětů pojmenovat body, které vnímají jako nejzávažnější. Teprve na základě těchto priorit by měl zpracovatel stavebních předpisů vytvořit dokument, který bude (v otázkách, které připouštějí laický pohled) v souladu s vůlí veřejnosti.

Takový text by nebyl tak exaktní, puristický a vycizelovaný jako připravovaný předpis, ale vycházel by z postojů obyvatel města. To se nestalo, a proto se už nyní ozývají občanská sdružení, která nové předpisy a cestu k jejich prosazení kritizují. Proto se ozývá politická opozice, která cítí šanci si na tomto tématu přihrát politické body v předvolebním období.

Držím palce zpracovatelům předpisů, aby nepodlehli pocitu, že jsou neomylní a že kritici, opoziční politici a veřejnost jsou jen bezobsažní prudiči. Držím palce všem zodpovědným politikům, aby v sobě ukrotili touhu házet voličům laciná populistická hesla. Držím Praze a Pražanům palce, aby se rozvoj hlavního města České republiky a jeho okolí utvářel podle nových, lepších pravidel a aby tato pravidla měla dlouhodobou životnost. Potřebujeme v oblasti výstavby stabilní a předvídatelné prostředí a právě nové předpisy mají silu toto přinést.

MgA. Petr Vilgus, Ph.D.

zastupitel Městské části Praha 8
za Stranu zelených

PAMÁTKY POTŘEBUJÍ ZVLÁŠTNÍ PŘÍSTUP

ONDŘEJ ŠEFCŮ

Úprava dosavadních předpisů pro výstavbu v Praze je pro nás vítaným krokem. Na rozdíl od stávajících OTPP se nové Pražské stavební předpisy věnují mnoha bodům, které stávající předpisy postrádaly – například standardu veřejných prostranství – ale především i výškové regulaci, která Praze citelně chybí. Dalším pozitivem je skutečnost, že středem zájmu PSP je především občan a obyvatel města, a nikoliv například automobil.

Praha, respektive její historická část, je však městem se složitým urbanistickým a architektonickým vývojem. Mnoho obecných zásad pro výstavbu a používání staveb a prostorů, které jsou principiálně správné a žádoucí na novodobě založených a nově vznikajících územích, nelze mechanicky aplikovat na plochách historicky významných částí města tak, jak je popsáno v konkrétních kapitolách PSP. Zde bude ještě potřeba odbornou diskusí zvážit dopad některých zásad.

Význam těchto ploch – jedná se o stavby, které jsou národními kulturními památkami, kulturními památkami nebo jsou v památkově chráněných územích – byl oceněn, uznán a potvrzen promítnutím jejich ochrany do legislativního rámce Prahy formou právních předpisů týkajících se památkové péče (zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči). Proto Národní památkový ústav požaduje, aby byla v § 1, v předmětu úpravy, tato skutečnost ošetřena.

Působení stavebních předpisů bude nutno prověřit v praxi, ale nepochybně jde o cestu správným směrem.

Ing. arch. Ondřej Šefců
ředitel Národního památkového ústavu,
Územní pracoviště v hlavním městě Praze

REAKCE ODBORNÉ VEŘEJNOSTI

PRAŽSKÉ STAVEBNÍ PŘEDPISY V ROCE NULA – TEDY LETOS

JAN KASL

Hned úvodem přiznám, že když jsem v roce 1999 jako pražský primátor podepisoval právě schválenou vyhlášku 26/1999 Sb. HMP, nahrazující starou a několikrát novelizovanou, a tedy již nepřehlednou vyhlášku číslo 5/1979 Sb. NVP, netušil jsem, jak s ní i já osobně budu po návratu do praxe bojovat.

Dobře míněná snaha zpřehlednit stavební předpisy v Praze po změně společenského systému se stala ve spojení s přituhujícími požadavky hygieny a rostoucími nároky stavební legislativy obecně noční můrou tvůrčích architektů. Ti svými návrhy nechtějí jen naplnit často ne zcela domyšlené požadavky investora, jeho expertů na dispozice, ekonomii provozu a facility management či environmentální a energetické požadavky. Zároveň totiž chtějí splnit všechny legislativní nároky a požadavky předpisů, dotčených orgánů, občanských sdružení, sousedů, výrobců stavebních materiálů a dalších bez toho, že by si lámali hlavu s dalšími aspekty navrhování hmotného prostředí.

Vyprojektovat kvalitní bytový či rodinný dům, veřejnou stavbu, přestavět stávající či nahradit chybějící článek v zastavěném území se stává martyriem, kde prvý architektonický návrh, připomínající naleštěný mercedes, skončí po mnohokrát opakovaném kolečku projednání, posuzování a povolování jako omlácený trabant.

V Praze je situace ještě o dost horší než v krajích, ale problémy máme stejné. Přitom tato česká překomplikovaná stavební legislativa s dvoustupňovým správním řízením a množstvím dalších paralelních procesů (komplikovaný proces dle zákona 100/2001, tzv. EIA, systém rozhodnutí o připojení na místní komunikace, povolování odstranění staveb

a pokácení vlastní hrušky na vlastní parcele, splnění požadavků na tzv. dopravu v klidu) nijak nepřispívá k vyšší kvalitě, či alespoň slušnému průměru realizovaných budov. Stavíme totiž domy, málokdy architekturu, nestavíme tedy ani výjimečně úspěšně, ani jinak sofistikované domy pro 21. století.

Několik ilustrativních příkladů

Definice rodinného domu s maximálně jedním podzemním, dvěma nadzemními podlažími a podkrovím neumožní podle výkladu pražských stavebních úřadů navrhnout místo podkroví ustupující podlaží, ačkoli jinak jde o klasický rodinný dům v lokalitě funkcionalistických vilek. Podobně nelze při stavbě na osluněném svahu zdůvodnit, že nejde o dva suterény rodinného domu, ale o obytné podlaží částečně zapuštěné v zemi (energeticky úspěšné rodinné domy s Trombeho stěnou v Praze tedy neumíme). Výsledkem je bytový dům s jedním bytem, se všemi dopady na odstupy, procento zastavitelnosti, parkování nebo vnitřní dispozici. Extravagantní dům s jedním bytem – a la četné příklady z Japonska i západní Evropy, se čtyřmi podlažími na malé nárožní parcele 8 × 10 m – by nemohl být u nás rodinným, protože by také nesplnil požadavky 30 procent zastavitelnosti a odstupů.

Přesto nás tyto stavby oslovují, vyhrávají v soutěžích, a tak jen závidíme jejich architektům a často i uživatelům jejich inspirativní obydlí. U nás by ovšem stavba orientovaná k severu, kde je nádherný výhled do krajiny, neprošla, protože český obyvatel má nárok na „normové sluníčko“ na třetině obytné plochy po dobu 90 minut dne 1. března, a to i kdyby bylo zataženo. Nepíší tu o mateřské či základní škole, nemocnici nebo jiném specifickém zařízení, ale o stavbě za soukromé peníze, na soukromém pozemku, pro individuálního, příčetného uživatele; stejně jako nepládují pro zastínění sousedů pěti-podlažní betonovou krabicí beroucí jim slunce a výhled, kvůli nimž si postavili svůj domek.

Vznikne urbánní a kompaktní město

Přes dva roky se skupina kolem architekta Pavla Hniličky snaží vnést do stavebních předpisů v Praze jiné myšlenky, které fungují v zahraničí, a najít jiné přístupy k složitému posuzování výstavby. Cílem je navrhnout vyhlášku, která nesmí zásadně omezit ty, kteří již mají postaveno a nechtějí mít znehodnocené své investice, ale která by měla umožnit navrhovat urbánní a kompaktní město. I když zastánci corbusierovské výstavby přší-prší zbystří, zda nemyslím zastavování zeleně – tedy parků a hřišť. Navrhnout vyhlášku, která umožní postavit vilku do prvorepublikové zástavby, aniž by to musel být bytový dům s komplikovanějšími pravidly než jednoduchý městský rodinný dům – townhouse. Ten může mít v přízemí komerční využití, stojí v uliční frontě a nemá garáž či carport na vlastním pozemku, ale někde společně s dalšími stranou.

Tahle skupina nadšenců se na bývalém Útvaru, nyní Institutu plánování a rozvoje snaží, aby se byty v severozápadním nároží dostavěného bloku či novostavby nenazývaly ateliéry, když s ateliéry typem, velikostí ani uživateli nemají nic společného, kromě toho, že tam není „normové“ sluníčko. Chápu obavy expertů a nevyčítám jim jejich skepsi v českém podnikatelském prostředí, ale investoři či developéři bytových domů přece nebudou stavět schválně byty jen na sever, aby v nich nebylo slunce! Přestane jen hra na byty a „jako byty“, kde navíc nefunguje beztak podivný statut trvalého pobytu. Budou muset přiznat, že určitý byt nemá parametry dle normy Obytné budovy. Odtud nikdo tuto podmínku nemaže, ačkoli si myslím, že i to je přežitek z doby Athénské charty, jejíž tvůrci měli jistě na mysli blaho a zdraví obyvatel, dosud vyrůstajících v zatuchlých a temných brložích center a dělnických periferiích. Nechci být jízlivý a vysmívat se dobře míněné péči o zdraví obyvatel, ale to skutečně nové stavební předpisy nepoškodí. Moje zdraví soustavně poškozuje opakovaná srážka s některými dogmatiky na stavebních úřadech napříč Prahou, kteří

zobecňují článek 8 vyhlášky „Vzájemné odstupy staveb“. Podle nich nelze postavit dva bytové domy jinak než na vzdálenost sklopených průčelí s tím, že tyto plochy mohou mít ona okna až desítky metrů „na střih“, přesto jsou to protilehlé stěny staveb pro bydlení s okny. O stejném požadavku na odstup od nebytové stavby snad ani nemluvíme.

Tvůrci PSP se také snažili důsledně neduplikovat již jinde definované požadavky zákonných předpisů, vyhnout se zezávazňování technických norem, které se plynule mění a nejsou obecně povinné. Přesto zbývá ještě stále dorůstající houština předpisů dotčených orgánů a o urbanismu sídel a formě obytné zástavby dnes víc rozhoduje dopravní policie a její až nesmyslné požadavky na rozhledové trojúhelníky při výjezdu a parametry stromů v alejích, stejně jako hygienické nároky především na omezení hluku ve městě na úroveň ševelení vánku na lesní pasece. PSP tedy mávnutím proutku neodstraní omezení kvalitních návrhů, ale aspoň z nich trochu uberou, aniž by to uživatelé jakkoli negativně pocítili.

Logickým krokem by byl nový stavební zákon

Nechci bagatelizovat výhrady stavebních úřadů, ministerských úředníků, stavebních znalců a expertů, inženýrské komory či obavy veřejnosti ze „zahuštění“ města (rozumí se hlavně neúnosné zastavění volných ploch mezi paneláky). Souhlasím, že je třeba v textu PSP doladit terminologii tak, aby „prošla“ sítím našeho stavebního zákonodárství, a do-vysvětlit některé sporné odstavce, které budí obavy stavebních úřadů, respektive jim nedávají jasná pravidla pro územní a stavební řízení. Dále je pak nutné rozhodnout, zda bylo dřív vejce, nebo slepice – tedy zda může být definice pro územní plán přijata předem, když není přesně jasné, jak bude vypadat grafický výstup.

Ale v principu by bylo skvělé, kdyby se podařilo po 15 letech vyhlásit předpis, který umožní vznik města, architektury a také nebude nám architektům poskytovat výmluvu na „otěpěčka“. Že nebudou PSP kompatibilní s celostátními prováděcími vyhláškami? No tak ať Ministerstvo pro místní rozvoj nebo asociace krajů či Komora objedná přepracování těchto stejně nešťastných vyhlášek do současné evropské podoby. Logickým krokem by pak byl nový stavební zákon, kde by se sloučilo územní a stavební řízení včetně posuzování vlivu staveb na prostředí, neboť co jiného je celé povolování než toto posouzení.

Ing. arch. Jan Kasl

praktikující architekt, spoluautor
Aktualizace Strategického plánu Prahy,
primátor HMP 1998–2002

KDE JE HRANICE HLAVNÍHO MĚSTA?

KAREL MAIER

Uvědomuji si, že moje glosy k návrhu Pražských stavebních předpisů, týkající se mimo jiné terminologie a požadavků na obytné stavby nebo dopravu, jsou spíše jen malým dloubnutím do složité problematiky. Proto pochopím, pokud mě někdo vyvede z omylu, kterého jsem se třeba dopustil, neznaje celé pozadí.

Návrh Pražských stavebních předpisů věnuje poměrně velký prostor definicím pojmů. To je velmi žádoucí, pokud se má rozhodování o rozvoji hlavního města odehrávat v transparentních podmínkách a pokud mají všichni shodně rozumět, o čem je řeč. Návrh tak soustřeďuje pojmy z řady zdrojů – obecně závazných předpisů, technických norem – anebo si vlastní pojmy vytváří.

Protože Pražské stavební předpisy nemohou měnit celostátně platné předpisy, pokouší se jejich návrh tam, kde autoři mají za to, že celostátní předpisy Praze nevyhovují, definovat nové pojmy a na tyto pojmy navázat ustanovení, která formálně obecným předpisům neodporují, ale vytvářejí odlišná pravidla pro hlavní město: příkladem jsou pojmy základní uliční prostor vedle veřejných prostranství podle zákona o obcích, zastavitelné a nezastavitelné území vedle zastavěného a nezastavěného území a zastavitelných a nezastavitelných ploch podle stavebního zákona.

V některých případech je pojem definovaný v jiných předpisech pro Prahu definován poněkud odlišně. Například původní definice budovy v katastrálním zákoně se upřesňuje o podzemní podlaží, definice rodinného domu z vyhlášky o obecných technických požadavcích na výstavbu je upřesněna co do počtu podkroví a je doplněno ustupující podlaží. Přestože k takovému upřesněním mohou být dobré důvody, zasazuje se takto do terminologických houštin další keříček; možná by bylo lepší v pražských předpisech a regulativech takováto upřesnění uvádět vždy znovu tam, kde je to potřebné. Také vznikají zcela nové pojmy, které vykrývají „bílá místa“ v celostátních předpisech (například hrubá podlažní plocha) anebo jsou účelově vytvářeny pro hlavní město – jako městský rodinný dům a hlavní obytná místnost. Zavádí se pojem stání (ČSN 736056 používá pojem parkovací stání) a rozlišuje se stání vázané a návštěvnícké (v praxi se užívá obdobně v terminologii ČSN stání odstavné a parkovací).

Přes dlouhý seznam definovaných pojmů postrádám některé definice pojmů, které jsou v kontextu navrhovaných Pražských stavebních předpisů klíčové: ulice a obraz města.

Nejsem kompetentní posoudit, do jaké míry je možno měnit pojmy definované v jiných předpisech – bude zřejmě záležet na tom, jakou působnost má zdrojový předpis a jakou platnost má definice v něm. Z hlediska přehlednosti a pochopitelnosti bych ale velmi uvítal, aby byly konkrétně uvedeny zdroje a případně odchylky od zdrojových definic a aby nebyly zaváděny pojmy „navíc“ ke stávajícím, jako je zastavitelné a nezastavitelné území, anebo matoucí (městský rodinný dům – v originálním pojmenování town house se nic rodinného nevyskytuje; veřejná vybavenost – na rozdíl od občanského vybavení jako veřejné infrastruktury podle § 2 odst. (1) stavebního zákona veřejná vybavenost podle § 8 návrhu Pražských

stavebních předpisů zahrnuje i komerční složku jako obchody, služby, a dokonce i pracovní příležitosti, tedy třeba i montážní závod).

Střet mezi návrhem předpisů a institucionálním prostředím

Ve svém úsilí o návrat ke stavbě měst z minulosti a navázání na současné trendy v „pokročilejší“ části střední Evropy se návrh předpisů střetá s institucionálním prostředím, do kterého je zasazen, tedy s předpisy, úřady a jejich chováním, a tím, čemu se někdy říká kultura plánování a vládnutí. Institucionální prostředí, v němž budou Pražské stavební předpisy působit, je zcela odlišné od (možná ne zcela pravdivé) představy o tom, jak se plánovalo a stavělo město před osmdesáti a více lety, a také od institucionálního prostředí zemí, kde návrh předpisů hledá současné vzory.

Střet mezi návrhem předpisů a institucionálním prostředím je podle mého názoru nejzřejmější v částech týkajících se územního plánování. Platné celostátní předpisy kladou důraz na co možná nejdůkladnější a nejjednoznačnější pravidla, jimiž se musí řídit úřad při rozhodování o přípustnosti či nepřípustnosti záměru na změnu využití nemovitosti či území, a tak volky nevolky respektují vratké postavení a někdy i nepřilži vysokou urbanistickou kvalifikaci úředníka, který posuzuje a vydává rozhodnutí. Naproti tomu návrh Pražských stavebních předpisů v urbanistické části zakládá podklad pro rozhodování na popisu území (lokality). Tíha rozhodování se tedy významnou měrou přesouvá na úředníka, který rozhoduje tvářív v tvář konkrétnímu záměru a konkrétnímu investorovi. Je velká otázka, jakou (jak pevnou) argumentační základnou pro toto rozhodování budou schopny nástroje územního plánování dostupné pro konkrétní případ (územní plán, regulační plán) úředníka vybavit, aby byl schopen a mocen „správně“ rozhodnutí vydat a obhájit.

Pokud se zásadně nezmění pozice správního úředníka vůči politickým vlivům a moci různých zájmových lobby, nemá sebelepší popis území jako podklad pro kvalitní rozhodování žádnou šanci. I kdyby byla tato podmínka konečně splněna například skutečně funkční právní úpravou nezávislé pozice úředníků veřejné správy vůči partikulárním zájmům, přesun břemene rozhodování k úředníkům stavebních úřadů by byl vzhledem k jejich společenské pozici a kvalifikaci (odlišné od jejich vídeňských či holandských kolegů) velkým experimentem. Proto si myslím, že by bylo lepší nezačleňovat ustanovení týkající se metodiky zpracování územního plánu do Pražských stavebních předpisů, jejichž životnost by měla být co nejdélejší, ale případně je začlenit přímo do územního plánu, který podléhá povinnosti vyhodnocování vždy po čtyřech letech (§ 55 stavebního zákona), a tudíž jej lze na základě poznatků z realizace poměrně snadno upravit ve změně plánu nebo v novém plánu.

Návrh Pražských stavebních předpisů na několika místech zdůrazňuje, že ustanovení týkající se prostorového uspořádání v takzvaných rozvojových a transformačních územích (tedy „postaru“ v zastavitelných plochách a plochách přestavby) jsou spíše dočasná, do doby vydání regulačního plánu nebo pořízení územní studie. Zadání Metropolitního územního plánu ale pořízení regulačních plánů nebo územních studií nijak nepodporuje; považuje je za výjimečné a pouze pro odůvodněné případy. Inspirace rakouským či německým plánováním, kde se podrobným nástrojem regulují prakticky všechny plochy, kde má dojít k zásadní změně ve využívání území, se v tomto bodu neprosadila. Pokud se tedy něco v této věci zásadně nezmění, bude dočasnost Pražských stavebních předpisů jako jediného nástroje pro podrobnější regulaci změn těchto území možná dosti trvalá.

Park jako typ veřejného prostranství rozšiřuje škálu možností trávení času ve městě.
PRAHA 1, KAMPA

Současné pojetí komponovaného parku je střídme a kontextuální. Významová hodnota tkví i v užití původních druhů vegetace. Park tak působí přirozeně. Má příjemný srozumitelný detail a edukativní přesah.
ITÁLIE, MILANO, PARCO NORD

Vinice Grébovka, pozůstatek kulturní hospodářské krajiny Prahy, je příkladem městského zemědělství, určuje charakter parku, rozšiřuje možnosti trávení volného času a pozitivně ovlivňuje i obraz města.
PRAHA 2, HAVLÍČKOVY SADY

Území opuštěného železničního koridoru s náletovou vegetací bylo vymezeno jako chráněné území. Pobytová místa citlivě akcentují původní využití. Park je ponechán působení přírodních procesů.
NĚMECKO, BERLÍN, SÜDGELANDE

Hřiště v parku nabízí sportovní vyžití na čerstvém vzduchu. Je vhodně integrováno do prostředí městského parku, díky absenci oplocení není výraznou prostorovou bariérou.
ŠVÉDSKO, STOCKHOLM, VASAPARKEN

Park jako prostředek kultivace prostředí autobusového nádraží. RAW, Z. Sendler (2007).
LITOMYŠL

Site specifíc návrh veřejného prostranství vycházející z charakteru místa i potřeb obyvatel může pomoci dotvořit identitu sídliště a tím napomoci identifikaci jeho obyvatel s prostředím, kde žijí.
CHRUĐIM, POŽÁRNÍKŮ

Je třeba velmi citlivě odhalovat paměť místa uvnitř i vně sídliště. Fyzické projevy původní krajiny, topografie mohou mít místotvorný potenciál. „Strom“ jako symbol, orientační bod a místo setkání.
PRAHA 8, SÍDLIŠTĚ INVALIDOVNA

Sídliště bohatostí vjemů v současnosti nemůže konkurovat městu. Vnímavatelná škála měřítek postrádá komponovaný detail, který je nositelem estetické kvality a atraktivity prostředí.
ŠVÉDSKO, STOCKHOLM, HAMMARBY SJÖSTAD

Centrální park je pro mnohá pražská sídliště ústředním prostranstvím, kde se odehrávají společenské a rekreační aktivity. Jejich vhodnou kultivací lze zvýšit kvalitu života na sídlišti.
PRAHA 9, SÍDLIŠTĚ PROSEK, PARK PŘÁTELSTVÍ

Prostranství sídlišť mají být krásná v jednoduchosti. Tak, aby současně odpovídala přínosti a měřítku panelových domů a byla udržovatelná. Mohou se stát přirozeným pojítkem s okolím. AP Atelier (2002).
LITOMYŠL, NÁBŘEŽÍ ŘÍČKY LOUČNÉ

„Urban gardening“ jako forma aktivit ve veřejném prostoru. Komunitní zahrádky jsou možností, jak využít rozsáhlé volné plochy, jak oživit prostředí sídlišť, vypěstovat vztah obyvatel ke svému okolí.
ŠVÉDSKO, STOCKHOLM, HAMMARBY SJÖSTAD

Lokality versus plochy

Návrh Pražských stavebních předpisů zavádí lokality jako základní osnovu územního plánu. Lokality jsou plochami nebo souborem ploch (§ 2c) a rozlišují se na zastavitelné a nezastavitelné (stavební zákon takto rozlišuje plochy) a na obytné, produkční a rekreační (tedy ve smyslu Athénské charty podle funkce bydlení, práce a rekreace). Lokality jsou dány svým charakterem, tedy podle § 5 odst. (2) souborem přírodně krajinných, urbanistických a architektonických, sociálně ekonomických a kulturně civilizačních skutečností. K lokalitě se má vztahovat popis charakteru území a z něho vycházejí požadavky na měřítko, zátěž, limity a režim – tedy regulativy pro konkrétní změnu v území. Současně ale platí celostátní vyhláška (500/2006 Sb.), která v Příloze 7 požaduje stanovit pro plochy s rozdílným způsobem využití určení převažujícího, přípustného, popřípadě podmíněného a nepřípustného využití, dále též například výškové regulace, charakteru a struktury zástavby, a také stanovení rozmezí výměry pro vymezení stavebních pozemků a intenzity jejich využití, tedy do značné míry obdoba toho, co vyžaduje návrh Pražských stavebních předpisů pro lokality.

Zpracovatel územního plánu v Praze se tak dostane do situace sluhy dvou pánů. Pokud se nerozhodne raději ztotožnit plochy a lokality, bude regulovat způsob využití na obou úrovních, přičemž obsah regulativů se bude pro jednotlivé úrovně částečně překrývat a částečně doplňovat. Popis charakteru lokalit bude nejspíš součástí odůvodnění územního plánu, protože do výrokové části jej těžko lze zařadit. Uživatel územního plánu, tedy úředník, projektant, stavebník či prostě občan, tak bude muset pracovat současně s několika částmi územního plánu, aby se dobral informace o tom, jak lze nemovitost využít.

Regulace veřejných prostranství a doprava

Za velký přínos považuji návrh na stanovení urbanistických typů ulic a standardu pro jednotlivé typy, za nímž lze cítit inspiraci prvorepublikovým plánem Státní regulační komise. Ale jak už to tak bývá, ďábel vězí v detailu. Především chybí definice ulice, takže vzniká otázka, zda jsou ulicemi také například Jeremiášova na Jihozápadním Městě a K Barrandovu, dále třeba Vysočanská na Proseku či Bohdalecká, Chodovská, Spořilovská a Türkova, vedoucí od Bohdalce na Jižní Město. Pokud ano, jsem zvědav, do které kategorie ulic budou zařazeny. Pokud tyto dopravní kanály ulice nejsou, co tedy jsou, a hlavně co mají podle plánu být? Celkově se mi zdá, že standardy ulic včetně jejich šířek jsou vytvořeny pro kompaktní město nebo do budoucna i pro centrální zónu obsahující také sídliště, ale nevím, zda odpovídají také podmínkám v Újezdě nad Lesy, Dubči či Sobíně.

Sympatickému pokusu dát pěším a cyklistům přinejmenším stejnou prioritu jako autům fandím, jsem jen zvědav, jak se to v praxi podaří. Zatím to v Praze pěší prohrávají na celé čáře, nejčastěji pod heslem jejich bezpečnosti je proháníme sem a tam kolem zábradlí podchody a nadchody s patřičně dlouhými rampami pro vozíčkáře. Trochu nerozumím, proč rampy vjezdů a výjezdů nesmějí zasahovat do uličního prostoru (tedy i chodníků) jen u hromadných garáží (§ 31) – u jednotlivých tedy směřjí?

Požadavky na obytné stavby

Významným průlomem do stávajících podmínek pro stavby je změkčení hygienických požadavků na světlou výšku obytných místností (ostatní obytná místnost může mít jen 2,4 m; u rodinných domů a zřejmě i u městských rodinných domů jen 2,3 m, tedy jen o 10 cm více nežli garáž) a jejich denní osvětlení v uzavřené blokové zástavbě (nejen v rozích bloků, ale i v řadových sekcích). Přitom i z takto změkčených požadavků na osvětlení lze udělit výjimku. Výjimku zřejmě udělí stavební úřad. To spolu s možným sklonem schodišť až 41 °

v rodinných domech (opět včetně „městských“) je k zamyšlení, protože podíl obyvatel ve věku 65 a více let má dosáhnout v roce 2030 asi 25 procent a v roce 2050 možná i 35 procent. Daleko více lidí než dnes tak bude záviset právě na kvalitě vnitřního prostředí bytů a pohodlné dostupnosti všech jejich prostor. Argument, že stavebník sám má uvážit, jaký standard bytu je vyhovující, nepovažuji v tomto případě za zcela legitimní, neboť obytné domy stavíme na podstatně delší dobu, nežli je jedna generace. Navíc každá generace jednou zestárne a většina z nás nedokáže dopředu ani odhadnout, jaká omezení nám stáří přinese. Požadavek, aby urbanistické a stavební řešení bytů vyhovovalo pokud možno všem skupinám uživatelů, je proto legitimní.

Potřebuje Praha zvláštní přístup?

Návrh Pražských stavebních předpisů plně využívá pražského privilegia upravit si pro potřeby hlavního města obecně platné předpisy. V řadě případů je Praha skutečně v Česku výjimečná, s výjimečnými podmínkami a problémy. Má také podstatně kvalitnější odborné zázemí, například v informatice a v mimořádné koncentraci odborných institucí a pracovišť, tedy jedné ze složek institucionálního prostředí. Na tom by mohly Pražské stavební předpisy možná více stavět.

Co se týče pražských specifíků, asi bychom se měli zamyslet, zda má Praha opravdu používat odlišné pojmy, včetně případů, kdy obecně používaná terminologie není zcela optimální. Jako by nestačilo, že v každém územním plánu pro české město znovu a znovu definujeme využití ploch a že tyto plochy označujeme a v grafické části vybarvujeme podle svého uvážení.

Pochybuji, zda mají v celé Praze platit menší nároky na minimální hygienický standard bydlení než v ostatní části státu, tedy zda hranice mezi „měkčími“ požadavky vyvolané specifickým typem zástavby města z 19. století má opravdu probíhat mezi Kolovraty a Řiřčany nebo mezi Radotínem a Černošicemi.

Nakonec dávám k úvaze, zda není na čase začít jednat namísto o specifických stavebních předpisech pro jednotlivá města spíše o specifických úpravách některých ustanovení obecných (celostátních) předpisů pro určité typy urbánního prostředí velkých měst. To by platilo také pro nově vznikající suburbánní formy uspořádání a využívání území, které v případě Prahy i dalších měst neuznávají žádné hranice a vyskytují se stejně „uvnitř“ (správního území) města i v jeho okolí.

prof. Ing. arch. Karel Maier, CSc.

Fakulta architektury ČVUT

člen Metropolitní ozvučné desky

REAKCE INICIATIV A NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ

PROTI ZVYŠOVÁNÍ DOPRAVNÍ ZÁTĚŽE

VRATISLAV FILLER

Iniciativa Auto*Mat se zabývá především udržitelnou dopravou a veřejným prostorem, tedy tím, co je „mezi“ budovami. Nicméně to, jak jsou postavené budovy, veřejný prostor a dopravu samozřejmě ovlivňuje. Proto jsme návrh nových stavebních předpisů nakonec ve dvou kapitolách definujících počty parkovacích stání pro auta a pro jízdní kola připomínkovali.

Poznámka k parkování kol byla v principu jednoduchá: spočívala v doplnění pravidel pro parkování automobilů o odpovídající pravidla také pro jízdní kola. Požadavky na odkládání jízdních kol se do pražských předpisů vrací po zhruba dvacetileté pauze, a jejich znění je tudíž značně vágní. Navrhli jsme proto zpřesnění vycházející z nizozemské úpravy, s přihlédnutím k domácím podmínkám značně změkčené.

Pro bytové prostory jsme definovali požadavky na použitelné kolárny či vyhrazené prostory, které by byly současně bezpečné a dobře přístupné. Počet stání navrhujeme jako 1/3 nizozemské normy, tedy jako jedno stání na 120 m² podlahové plochy. To odpovídá výhledovému podílu cyklo dopravy (kolem osmi procent) a počtu kol v pražských domácnostech (1,4 kola na domácnost). Počty zaměstnaneckých a návštěvnických stání pro nebytové prostory navrhujeme jako 1/10 požadovaného počtu stání pro automobily, ovšem bez započtení redukce požadovaného počtu stání směrem do centra.

Opět se bude „stavět město“

Téma parkování pro automobily je komplikovanější. Na celoměstské úrovni neexistuje jasná představa o tom, jak nakládat s fondem parkovacích míst jako celkem; řeší se jen dílčí témata, jako jsou zóny placeného stání nebo parkoviště P+R, případně se různé strany dohadují o tom, zda zřizovat garáže

pod Václavským náměstím. Navíc regulace parkování v závislosti na lokalitě by měla vycházet z územního plánu a stavební předpisy by neměly toto téma suplovat. Konečně pro komplexní management parkovacích míst by bylo nezbytné pracovat i s parkováním v ulicích, což už je zcela mimo dosah PSP.

Do připomínky jsme proto nevložiteli návrh, aby v oblastech přetížených dopravou v klidu musel developer nabídnout část (asi 20 procent) nové parkovací kapacity rezidentům z okolí, kteří doposud parkují na ulici. Současně by se o podobný počet míst snížil počet parkovacích míst v přilehlých ulicích.

Jako zjednodušené řešení jsme nicméně navrhli, aby se v nadlimitně zatížených oblastech (v návrhu PSP zóny 0–4) zrušil dolní limit pro vázaná stání (stání dlouhodobých uživatelů), a tedy umožnil realizovat developementy v centru prakticky bez vzniku parkovacích míst indukujících další automobilovou dopravu, jak je běžné v zahraničí (Curych). Zvyšování dopravní zátěže by zde stejně bylo v rozporu se zákony na ochranu životního prostředí.

Nebyl-li by tento návrh přijat, navrhli jsme alternativu umožňující vznik dvou druhů bytové výstavby s nižšími požadavky na počty vázaných stání: prvním typem, se zhruba čtvrtinovým požadavkem na počty stání, jsou car-lite developementy. Jejich uživatelé se zavážou k omezenému držení osobních aut. Druhým typem je sociální nebo startovací bydlení, kde jsou požadavky na počty parkovacích stání sníženy na polovinu. Takto snížené požadavky by nicméně platily jen v zónách nadstandardně obslužených veřejnou dopravou.

Domnívám se, že jsme se ve věci parkovacích stání pro automobily pokusili předložit velmi umírněný a kompromisní návrh – zahraniční postupy nakládání s parkovacími místy jsou zpravidla podstatně striktnější. Postrádáme sice celopražský management parkovacích míst vedený s ohledem na regulaci dopravní zátěže především v centru města, to ale bohužel nelze zajistit pouze zněním Pražských stavebních předpisů.

Obecný posun v podobě stavebních předpisů směrem k tomu, že bude možné opět „stavět město,“ jsme uvítali. Nicméně celkově sdílíme obavy některých specialistů na územní plánování, že kombinovaná aktualizace stavebních předpisů a územního plánu může vést ke vzniku období nejasné regulace, ve kterém může projít řada kontroverzních realizací.

Vratislav Filler
Auto*Mat

CHVÁLYHODNÝ ZÁMĚR S DOBRÝM JÁDREM I PROBLEMATICKÝM BALASTEM

PETR KLÁPŠTĚ
LUKÁŠ VACEK

Je ocenitelné, že se návrh PSP snaží povznést význam předpisů nad rámec pouhých technických požadavků a hlouběji se zabývá dopadem na urbanistickou podobu města i jeho fungování. Bohužel kromě nesporných pozitiv obsahuje návrh zároveň řadu zásadních problémů, které považujeme za nezbytné před uvedením do praxe vyřešit a které níže pojmenováváme.

Smysl PSP vidíme ve dvou rovinách: při vytváření urbanismu města a při nastavování kvality výstavby.

V prvním případě se úkol nemůže plně krýt s úlohou dnes chybějícího obsahu územně plánovacích podkladů a dokumentací (úplně chybějící regulační plány) pro obecnost předpisu – neumožňuje adaptaci na konkrétní urbanistickou situaci a hledání konsenzu v území (může být i překážkou vhodným místním řešením).

Zadruhé jsou PSP nenahraditelné při stanovování požadavků na kvalitu stavění a standardy užívání. Přes problematičnost obecných parametrů se jeví jako účelné, aby standardy stavění definovány byly – minimálně tím, že chrání práva a potřeby laiků a společensky slabých; životnost budov násobně přesahuje život a požadavky konkrétních investorů a uživatelů.

Zásady pro umístování staveb (hlava 3) a standardy veřejných prostranství a technické a dopravní infrastruktury (hlavy 4 a 5) posouvají tyto požadavky směrem k soudobým trendům kompaktního města krátkých vzdáleností, příznivého chodcům, které umožňuje živý veřejný prostor a hospodárný provoz veřejné dopravy. Zároveň dává větší prostor nastavení podmínek v konkrétním území pomocí územně plánovacích podkladů a dokumentací, což umožňuje flexibilnější, ale zároveň předvídatelně a transparentně reagovat na konkrétní kontext. Lze diskutovat o některých jednotlivostech, ale celkové směřování považujeme za pozitivní.

Bohužel zároveň kromě nesporných pozitiv obsahuje návrh v hlavách 1 a 2 následující zásadní problémy:

Překračování pravomocí rady a zásah do procesních práv v územním plánování

Navržené PSP předurčují obsah územně plánovací dokumentace. Tedy nástroje, který má legislativně dané procedurální postupy pro účast veřejnosti a vlastníků nemovitostí tak, aby mohli hájit své zájmy, a který schvaluje zastupitelstvo. Přesun tohoto obsahu do předpisu vydávaného pouze radou by umožnil tyto procedury obejít a rada by tím na sebe převedla část pravomocí zastupitelstva, k čemuž nemá zákonně zmocnění. Nařízení Rady hlavního města Prahy nemůže nahradit proces pořizování územního plánu a určovat požadavky, které mají být součástí zadání a návrhu: členění území, určo-

vání míry zátěže a formální metodiku územního plánu. Proto navrhujeme vypuštění veškerých zásahů do obsahu územně plánovací dokumentace, protože zároveň není nezbytný pro formování kompaktního města.

Právní nejistota a rozhodování za zavřenými dveřmi v přechodném období

Pro umístování staveb jsou v PSP uváděny jako určující stavební čáry a výškové regulace uvedené v územně plánovací dokumentaci nebo územních studiích. K problematičné situaci však může dojít ihned po schválení PSP – předtím, než tyto podklady a dokumentace vzniknou. V přechodném období tak mohou nastávat situace, kdy o interpretaci stavební čáry (poloha, otevřená, uzavřená) rozhodne jednotlivec (stavební úřad?), stejně tak jako o výškové regulaci (zpracovatel územně analytických podkladů). U transformačních území rozhoduje pak dokonce investor – respektive jeho projektant v dokumentaci k územnímu řízení. Ve všech případech se tak však děje bez veřejné kontroly (což odpovídá kritizované a zrušené praxi úprav koeficientů). Problematická situace se stavebními čarami může nastat zejména v území s rozvolněnou zástavbou (sídlíště, přestavbová území), kde hrozí nepředvídatelné interpretace a nekoordinovaná zástavba v místech, kde to dosud kvůli odstupovým vzdálenostem (které PSP ruší) nebylo možné.

Jednoduchým řešením by bylo schválit PSP až po vydání územního plánu – ale to znamená ztratit několik let. Lepší, byť složitější cestou je vytvořit přechodná ustanovení, která umožní postupné nabíhání nového přístupu.

Pro zkvalitnění územních studií a územně analytických podkladů doporučujeme mimo tento předpis zavést standardy zapojení veřejnosti do identifikace a hodnocení hodnot v územně analytických podkladech a tvorby zadání územních studií a podporu zadávání územních studií formou architektonických soutěží.

Zmatečná terminologie

PSP z podstaty musí mít normativní, nikoli proklamativní povahu. Jasnost výkladu snižuje potenciál pro korupci či diletantství. Je třeba jednoznačně zastavit stávající praxi, kdy stavební úřady postupují často podle vlastních neveřejných metodik.

V tomto smyslu kontraproduktivní je zmatečné používání stávajících i nových termínů v PSP. Některé termíny jsou nově definovány, ale předpis s nimi dále nepracuje, jiné jsou používány v rozporu s definicí. Další termíny definují PSP neurčitě či nerespektují pojmy definované stavebním zákonem. Příkladem jsou termíny jako Pozemky určené k zastavění, Uliční čára, Základní uliční prostor, Veřejně přístupné části bloků, Proluka, Blok, Plocha a obytné místnosti, Městský rodinný dům, Regulovaná výška budovy, Hlavní obytný prostor a mnohé další.

Pevně věříme, že uvedené problémy se podaří co nejdříve vyřešit tak, že výsledný dokument bude vyváženější, více zakotvený v právním systému, a současně neztratí ambici nového přístupu.

Ing. arch. Petr Klápště

Ing. arch. Lukáš Vacek

Pražský urbanistický kroužek

INSPIRACE ZE ZAHRANIČÍ

LETEM STAVEBNÍM SVĚTEM

PAVEL MARTINEK

Průběh projektování lze v Evropě rozdělit na dvě skupiny: severskou-anglosaskou a německou. Prvně jmenovaný systém je liberalizovaný a postavení architekta v procesu stavby je spíše nižší. V německy mluvících zemích je proces legislativně regulovanější a architekt má mnohem větší odpovědnost. Vedle těchto dvou přístupů je možno ještě rozlišit systém postkomunistických zemí, který je typicky přeregulovaný, a systém jižních zemí s Francií, kde se praxe blíží systému německému, avšak s mnohem menší mírou efektivity práce státních institucí.

Severské země: jednodušší stavební řízení

V severských zemích a ve Velké Británii, která nemá závazné územní plány, není pro projektování nutná autorizace, Finsko například ani komoru nemá, zato má však několik aktivních obcí. Poslední slovo, kdo bude zodpovědným projektantem, má stavební úřad a teoreticky může klientovi zvoleného architekta odmítnout. Klienti si vybírají architekta podle jeho záruk a pojištění. Pro dobré pojištění je nutné mít odpovídající „framework“, tedy praxi. Framework je také důležitý kvalifikační předpoklad pro získání veřejné zakázky či jen podmínka účasti v některých soutěžích.

Vlastní stavební řízení je jednostupňové, pokud za samostatný stupeň nepovažujeme obdobu naší územní informace. Nejmarkantnějším rozdílem oproti naší praxi je, že architekt nebývá nositelem celé zakázky, ale je pro klienta najímán třetí stranou, koordinujícím „project managerem“, a to často navíc jako samostatný subjekt vedle týmu inženýrsky projektčního. Architekt má v tomto systému velkou míru svobody, neboť není vázán zodpovědností například za dodržení nákladů stavby, tato problematika se přes projektového manažera přenáší na stavební inženýry.

Zajímavá je finská praxe v rámci podoby projektu výběrového řízení. Finská obec připravila alternativní podobu honoráře podle normohodin a zpracovala řadu softwarových „tools“ pro organizaci projektu a komunikaci s klientem. Pro výběrové řízení obec připouští tři formy přípravy projektu – klasický prováděcí projekt, nebo projekty na různé úrovni slovního popisu požadavku na detail, a vázaný na autorský dozor realizační dokumentace. Smyslem je poznání, že velká míra práce a energie zpracovaná v detailech prováděcí dokumentace přichází následně vniveč a architekt není také vždy schopen znát veškeré nové technologie a specializované dodavatelské postupy. Tyto alternativní postupy jsou stále oblíbenější, přestože standardní prováděcí projekt, jako záruka atypičnosti, si udržuje své postavení.

Obdobně jako projekt rovněž realizace je rozdělena na řadu subdodavatelů pod „construction managerem“, projekt pro výběr dodavatele tak může být rozdělen do velkého množství částí pro každého subdodavatele.

Typickou praxí pro severské země je rozšířené používání BIM, často již vyžadované jako podmínka projektu veřejné zakázky. Jeho průkopníkem je Norsko a prosazuje tento model i na evropské úrovni. V základní logice tento model nespočívá v použití specializovaného softwaru, ale v zavádění organizačního zajištění kontinuální tvorby projektu bez ztráty informací mezi jednotlivými stupni nebo v rámci stupňů mezi profesemi.

Velká Británie: neexistující územní plán

Ve Velké Británii je velmi rozšířený „project management“, nicméně v takové podobě a praxi, že právě odtamtud zaznívají největší obavy o zachování profese architekta jako takové. Koncepčnost a svrchovanost jeho práce je nahrazována plánováním podle ekonomických modelů či regulací a architekt se přesunuje do pozice subdodavatele zakázky, často ve fragmentované podobě, například jako „expert lehkých pláštů“. Přístup k profesi je liberalizovaný, razítko není zapotřebí, v praxi je to však teorie a bez „frameworku“ a záruk podpořených například členstvím v komoře se architekt k důležité zakázce nedostane. Získat členství v britské komoře ARB je druhé nejobtížnější v Evropě (po Maďarsku) a vyžaduje například povinné celoživotní vzdělávání.

Z pohledu legislativy je Británie jediná země v Evropě, která nemá závazný územní plán. Existuje tedy možnost něco stavět, ne však právo. První stupeň dokumentace není v pravém smyslu ještě projekt, ale proces vyjednání podmínek, mající spíše charakter urbanistického plánování. Vlastní stavební povolení je pak obsahem bližší našemu územnímu řízení. Před zahájením stavby ještě provádí stavební úřad kontrolu souladu dokumentace s normami, což však nemá povahu správního řízení. Je běžné, že projektanta zastupuje v jednání se stavebním úřadem inspektor – poradenská společnost, která může zastupovat výkon státní správy také během realizace. Praxe architekta ovlivňují standardy vytvářené tamní obcí, RIBA. Tyto standardy představují kontinuální proces od padesátých let a jsou sofistikovaně propojeny s celou řadou vzorových smluv a manuálů podle různých typů zakázky. Její standard „plan of work“ se stal také příkladem pro jeho modifikovanou podobu zpracovanou ACE pro členskou země EU.

Německy mluvící země: jednoduchá projektová dokumentace

Německý a rakouský systém je velmi blízký našemu, německá praxe byla v devadesátých letech příkladem pro tvorbu našich standardů a dodnes z HOAI čerpá systém UNIKA. Základní rozdíl vůči nám je však v efektivitě. Ta začíná jednoduchým systémem regulačního plánu, který je hladinou územního plánu (Vídeň, Berlín). I v případě, kdy regulační plán není zpracován, dostává se jednostupňové řízení. V jeho rámci se vyžaduje minimum (3–4) stanovisek dotčených orgánů, jelikož stavební úřad běžně vydává stanoviska souborná. Za tuto

službu však investor stavebnímu úřadu platí, a to asi přibližně ve výši, jako se u nás oceňuje inženýring. Vedle toho platí investor stavebnímu úřadu kontrolu statiky, která se provádí u všech projektů. Situace se správcí sítí je také velmi zjednodušená, energetická napojení jsou záležitostí poskytovatele a realizátora, úřady zajímají pouze voda a kanalizace.

Samotná dokumentace pro stavební povolení je v obou zemích velmi specifická a má pevně předepsanou podobu. V porovnání s naší dokumentací u obdobných objektů se jedná o neporovnatelně zjednodušený elaborát, kde se například členění na stavební objekty provádí jen u velkých staveb, sítě se dokumentují pouze polohově a souhrnná technická zpráva je jednotně nahrazena dotazníkem o několika málo stránkách.

V této praxi spočívá asi nejzásadnější rozdíl oproti nám, neboť fáze takzvané „schvalovací dokumentace“ je v rámci výkonů samostatně vyčleněna. Tento takzvaný „Entwurf“ odpovídá detailu 1:100, avšak rozpracovaný je v rozsahu podle dohody s klientem a potřeb stavby. Metodika tak vychází z politiky využívání kvalifikace projektanta na úkor výkonu státní správy. Projektant zde má také již tradičně mnohem větší postavení v celém procesu stavby, nezřídka u menších zakázek nebo rodinných domků organizuje i jejich dodávku inženýringem. I v případě, že tomu tak není, má ze zákona během realizace mnohem silnější postavení než architekt u nás a před kolaudací musí například nezávisle potvrdit, že stavba byla provedena podle jeho návrhu. Vyšší míře zodpovědnosti a postavení v procesu ale odpovídají pojistky, které představují až pět procent ročního obratu kanceláře.

Porozumění legislativě v okolních zemích je nejlepším způsobem, jak reformovat systém náš. Správně nastavená legislativa a standardy z ní vyplývající jsou proto naprosto základním předpokladem pro kvalitní architekturu.

Ing. arch. Pavel Martinek
člen PS Standardy a Zahraniční aktivity

VÍDEŇSKÉ ZASTAVOVACÍ PODMÍNKY

SYLVA PAULI

Kořeny českých stavebních předpisů pocházejí z doby rakouské monarchie. Tamní stavební předpisy z roku 1886 platily v Praze, Plzni a Českých Budějovicích v novelizované podobě až do čtyřicátých let minulého století. Pojďme se na vývoj rakouských stavebních předpisů podívat.

Již v době předchůdců habsburské dynastie, vévodů Babenbergerů (976–1246), byla Vídeň důležitým mocenským centrem, které disponovalo odpovídajícími stavebními strukturami. Základem všech snah vyúsťujících k formulování prvotních stavebních předpisů byla vždy potřeba zabránit ničivým požárům města. Hlavním rysem vídeňských stavebních předpisů je jejich postupný vývoj a historická kontinuita. Stavební zákon se piluje své době na míru tak, jak se mění její požadavky, například vývoj stavební fyziky, stavební bezpečnosti, začlenění novostaveb a přestaveb do panoramatu města a samozřejmě památkové péče. Stále se však zachovává pevný základ z minulosti, který nezpochybnitelně chrání občanská práva, související například s hranicí pozemku nebo s definicí osvětlení, zastínění, a tím i maximální možné výšky budovy.

1976

vyšla další rozsáhlá novela zemského Vídeňského stavebního zákona. Pro stavební třídy stanovila mimo jiné nejen počet nadzemních podlaží, nýbrž i maximální výšku budovy, to znamená, že výškové hladiny jednotlivých stavebních tříd byly konečně definovány.

1989

se další změna dotkla zahrádkářských kolonií jako důležitého městotvorného elementu z hlediska zachování zelených plic města a uznání využití pro rekreaci u objektů se zastavěnou plochou do 35 m² a pro celoroční užívání objektů se zastavěnou plochou do 50 m².

Pět, nebo šest pater?

Spolu s dalšími změnami ve 20. století došlo k rozdělení rakouských zákonů a předpisů na zemské a státní. Zemský zákon, opírající se o novely z let 1883, 1890, 1920 a 1927, nově artikuloval velmi důležitý Generální regulační plán města Vídně na úrovni prvního územního plánu, který mimo jiné vymezuje hranice zastavitelnosti pozemků a jejich částí.

Dalším krokem na této cestě bylo stanovení stavebních tříd, které mají taktéž své historické kořeny v 19. století. Pro první vídeňský okres platila tenkrát IV. stavební třída, povolující maximální počet pěti nadzemních podlaží. Ve Vídni, ale třeba i v Praze stojí domy z 19. století, které se pyšní patrem „maisonette“. Šlo o zvýšené mezípatro mezi přízemím a prvním patrem, které sice je fakticky absolutně plnohodnotné, ale

deklarovalo se jinak než běžné podlaží, tudíž se do povolených pěti nadzemních podlaží nezapočítávalo. Tuto kreativitu či vynalézavost výkladu zákona rakouské stavební úřady v rámci stavebních řízení tolerují v rozsahu stavební a technické logiky, a buď se nakonec dobrý nápad či výklad stane součástí příští změny, anebo ho další změna s konečnou platností smete ze stolu. Totéž se týká rozhodnutí Nejvyššího rakouského soudu, který může svým verdiktem výklad stavebního zákona změnit. Tady spoluvytvářejí zákon i právníci, ne vždy zcela šťastně, ale v tomto jediném případě mají nakonec poslední slovo technici, architekti a urbanisti města Vídně.

Zastavovací podmínky versus Územní řízení

Na území celého Rakouska je územní řízení, jak se praktikuje v České republice, neznámý pojem. Územní řízení zcela nahrazují „Zastavovací podmínky“ s plánem a textovou částí. Tuto informaci o každém pozemku je dnes již možné si vyhledat na internetu nebo ji na základě žádosti získat od magistrátu během několika dní. Magistrát ve svém územním a zastavovacím plánu určuje vedle památkově chráněných zón a dalších funkčních zón pro každý jednotlivý stavební pozemek závazně rozsah a hranici zastavitelné plochy, obsah a způsob zastavění. Zastavovací podmínky, ve formě plánu na základě katastrálního plánu a textové části (v rozsahu 2× A4), jsou závazným dokumentem vypovídajícím o pozemku stejně jednoznačně, jako výpis z katastru nemovitostí podává informaci o jeho majiteli.

Definice možného objemu objektu je vyjádřena svislou výškou objektu a plochou ustupující pod úhlem 45 ° (tento úhel souvisí s úhlem dopadu slunečního svitu na naší středoevropské rovnoběžce), většinou do maximální výšky 4,5 metru, pokud není v textové části stanoveno jinak. To znamená, že plánovaný nový nebo přestavovaný objekt se do vymezeného prostoru čistě vepíše, s výjimkou konstrukcí, jako jsou například balkony, arkýře, vikýře, výtah a schodiště.

Parkovací místa

Zajímavý je také vývoj postoje tvůrců stavebního zákona k odstavňým a parkovacím plochám. Nároky na počet parkovacích míst vzhledem k počtu plánovaných bytů, administrativních a výrobních ploch v minulosti postupně stoupal. Zpočátku byl požadavek jednoho parkovacího místa na 1,5 bytu nebo na 80 m² pobytových kancelářských ploch.

Později se již počítalo jedno parkovací místo na jednu bytovou jednotku do 120 m². Pokud není možné zajistit parkovací plochy v objektu nebo v dostupné vzdálenosti, je nutné zaplatit jednorázový poplatek ve výši 8000 eur za jedno chybějící parkovací místo.

V současné době si tvůrci zastavovacích podmínek uvědomili, že počet parkovacích ploch je jednou z příčin nárůstu silničního provozu. Tendence se začíná obracet a požadavky na počet parkovacích stání klesají. Dnes není rozhodující počet bytových jednotek, nýbrž velikost plochy části bytového či administrativního objektu. Na 100 m² pobytového prostoru se dnes požaduje jedno parkovací místo.

Arch.D.I. Sylva Pauli

ORYX architecture, s. r. o.

Neformální hřiště mohou utvářet ohniska komunitního života a napomáhat sociální inkluzi.
NĚMECKO, BERLÍN, PARK AM GLEISDREIECK

Příklad herních prvků, které jsou atraktivní pro různé věkové skupiny. Takové hřiště může přispívat k sociální inkluzi.
NĚMECKO, BERLÍN, PARK AM GLEISDREIECK

Atraktivní herní prostředí tvořené modelací terénu v kombinaci se zcela běžným mobiliářem.
ŠVÉDSKO, STOCKHOLM, VASAPARKEN

Dětské hřiště by mělo poskytovat přirozený prostor pro hru dětí, jejíž součástí jsou různorodé aktivity, které souvisí s pobytem v exteriéru.
NĚMECKO, BERLÍN, PARK AM GLEISDREIECK

Jednoduché herní prvky společně se skupinou stromů a další přirozenou vegetací mohou utvářet atraktivní a přirozené herní prostředí.
NIZOZEMSKO, NAARDEN

Příklad řešení hřiště bez oplocení v rozvolněné zástavbě modernistického města.
CHRUDIM, POŽÁRNÍKŮ

Sjednocení povrchů pomáhá zklidnění a jasnému vymezení daného prostranství.
BRNO

Dřevo v přirozené formě je vhodné zejména pro prvky a mobiliář určený pro sezení.
NĚMECKO, BERLÍN

Masivní dřevo v přirozené formě.
NĚMECKO, BERLÍN, PARK AM GLEISDREIECK

Vhodná barevnost prvku v městském prostředí.
PRAHA 10, MOSKEVSKÁ

Prvky z přirozeného předoxidovaného plechu (Corten).
NĚMECKO, BERLÍN

Vhodná povrchová úprava proti plakátům s menší zrnitostí, která není nepříjemná na dotek.
PRAHA 10, MOSKEVSKÁ

Nová škola pro Psáry a Dolní Jirčany

Dvoukolová veřejná anonymní architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Obec Psáry

Předmětem soutěže bylo zhotovení architektonického návrhu nové školy pro obec Psáry a Dolní Jirčany, která bude umístěna v lokalitě Cihlářská, k. ú. Dolní Jirčany.

Termín konání soutěže: 4. 11. 2013 do 14 h (1. kolo), 20. 1. 2014 do 14 h (2. kolo)

Porota: Oldřich Hájek, Pavel Joba, Michal Kuzemenský, Milan Vácha, Antonín Rak, Martin Frei, Lucie Kubalošová

Počet odevzdaných návrhů: 61

Ceny a odměny celkem: 350 tis. Kč

1. cena: RAP partners, s. r. o., architekti – autorský tým: Ondřej Píhrt, Mojmír Ranný, Štefan Šulek, Ondřej Lacíga, Filip Rašek a Pavel Směták
2x 2., snížená cena:

→ MEPRO, s. r. o. – Ivan Březina, Martin Březina, Václav Matějka a Eva Šarochová

→ Znamení Čtyř – Architekti, s. r. o. – autorský tým: Juraj Matula, Richard Sidej a Martin Tycar, spolupracující osoby: Slavo Novotný, Mykhaylo Slyusar

Hodnocení vítězného návrhu:

Porota ocenila u tohoto návrhu jednoduché kontextuální hmotové a urbanistické řešení s vhodným použitím archetypálních prvků. Měřítkově příznivá velikost školy v daném prostředí s dobrou vazbou na historické centrum obce. Jasně a přehledně dispoziční řešení obou stupňů, provázané společnými prostory s ambicemi komunitního centra. Vhodné odlišení výukových prostor pro první a druhý stupeň. Jednoduchý čistý vnější výraz školy, zajímavé nápady v interiéru i příjemné řešení vnějších pobytových prostor společně vytvářejí předpoklad vzniku přívětivého prostředí pro výuku i ostatní volnočasové aktivity.

Více informací: www.novaskolapsary.cz, www.psary.cz

Central Group – Moderní výšková stavba jako novodobá dominanta Prahy

9. ročník veřejné jednokolové ideové architektonicko-urbanistické soutěže pro VŠ studenty oboru architektura a příbuzných oborů

Vyhlašovatel: Central Group, a. s.

Účelem a posláním soutěže bylo nalézt zajímavé návrhy a názory na moderní výškovou dominantu Prahy. Cílem bylo poskytnout příležitost mladým architektům pro uplatnění kreativních myšlenek.

Termín konání soutěže: 1. 10. 2013–21. 1. 2014

Porota: Zdeněk Lukeš, David Vávra, Luděk Jasiok, Zdeněk Frey, Alena Řezníčková, Jiří Hürka, Vojtěch Martínek

Počet odevzdaných návrhů: 11

Ceny a odměny celkem: 85 tis. Kč

1. cena (50 tis. Kč): Zuzana Pelikánová, Denisa Annová, Veronika Rehortová, FS VUT Brno

2. cena (25 tis. Kč): Lucie Burešová, Jiří Mika, Tomáš Tomsa, FA ČVUT Praha

3. cena (10 tis. Kč): Lenka Milerová, Vojtěch Tecl, VŠUP Praha

Hodnocení vítězného návrhu:

Tetragon představuje promyšlený návrh seriózního domu umístěného do vltavské nivy. Jeho subtilní vertikála tvoří kontrast k horizontálním liniím údolí. Svěží architektonická forma superkonstrukce s vloženými kontejnery vytváří prostor pro atraktivní řešení atypických bytů. Jediné, co lze domu vyčíst, je principiální nehospodárnost, a tím i rozpor s ekologickým trendem doby. Výtvarné zpracování návrhu je velmi kvalitní a propracované.

Více informací: www.central-group.cz/page.aspx?page=architekt-soutez-2014-01&jv=1

Stará pošta Běchovice – nádvoří

Ideová studentská veřejná dvoukolová architektonická soutěž

Vyhlašovatel: MČ Praha-Běchovice

Předmětem soutěže bylo zpracování ideového architektonického návrhu nádvoří objektu „Stará pošta“ v Praze-Běchovicích. Zadáním je zpracování řešení nádvoří chráněné kulturní památky, součástí návrhu může být také vize využití přilehlých objektů.

Termín konání soutěže: 29. 10. 2013–23. 1. 2014

Porota: Ondřej Martan, Michal Jiřík, Vít Máslo, Jan Hřebíček, Evžen Dub, Jiří Klůna, Martina Trejtnarová

Počet odevzdaných návrhů: 23

Ceny a odměny celkem: 50 tis. Kč

1. cena: neudělena

2× 2. cena (15 tis. Kč):

→ Tereza Havránková, Viktor Filipi, Michal Bolerázsky, Radek Csáno – Ústav zahradní a krajinařské architektury Zahradnické fakulty Mendelovy univerzity, 1. ročník PGS

→ Marek Raab, Jan Šembera, Jaroslav Vorlíček, Kryštof Peřestý – Fakulta stavební ČVUT, obor architektura

3. cena (10 tis. Kč): Radek Prokeš, Fakulta architektury ČVUT, 3. ročník bakalářského studia, a Martina Havlová, ČZU, FAPPZ, Speciální produkce rostlinná, 1. ročník doktorského studia

3× Odměna (3333 Kč):

→ Václav Šuba, Vysoká škola umělecko-průmyslová, Fakulta architektury, 5. ročník – magisterské studium, a Petra Karlová, Vysoká škola umělecko-průmyslová, Fakulta architektury, 2. ročník – navazující magisterské studium

→ Bc. Martin Herzán, Technická univerzita Ostrava, a Anna Glajc, Politechnika Śląska, Gliwice

→ Andreas Dzikos, Technická univerzita v Liberci, Fakulta umění a architektury, 4. ročník

Více informací: www.praha-bechovice.cz

Marek Raab, Jan Šembera,
Jaroslav Vorlíček, Kryštof
Peřestý

Tereza Havránková, Viktor
Filipi, Michal Bolerázsky,
Radek Csáno

Tržnice na náměstí Svobody v Kladně

Jednokolová veřejná ideová architektonická soutěž o návrh

Vyhlašovatel: Statutární město Kladno

Předmětem soutěže bylo zpracování architektonického návrhu dočasné dřevěné tržnice na nám. Svobody v Kladně. Návrh musí respektovat ekonomické možnosti vyhlášovatele. **Termín konání soutěže:** 14. 1.–28. 2. 2014

Porota: Miroslav Bernásek, Vojtěch Volf, Dana Pokojová, Dagmar Šubrtová, Mikoš Vavřín, František Müller, Václav Jetel, Vladimír Volman

Počet odevzdaných návrhů: 40

Ceny a odměny celkem: 45 tis. Kč

1. cena (25 tis. Kč): Jozef Hyravý a a2š architekti, s. r. o.

2. cena (15 tis. Kč): Eva Mašková, Lucie Chroustová, Lucie Kirovová, Ondřej Teplý

2× 3. cena (2,5 tis. Kč):

→ Michal Bernart, Igor Hobza, Zuzana Kubová, Josef Kubát, Dominik Císař

→ Jiří Horský, Tereza Podolská

Čestné uznání: Jan Kačer, Adam Windsor

Hodnocení vítězného návrhu:

Porota se shodla, že návrh nejlépe využil potenciál místa, vyřešil prostorovou složitost místa z urbanistického, architektonického a funkčního hlediska. Velkorysá eliptická konstrukce zastřešení tržnice vytváří univerzálně využitelný prostor. Štosovatelné prodejní pulty mohou rovněž v době nepoužívání tržnice zajímavě dotvářet místo. Pojetí je volné, vzdušné, lehké, elegantní, praktické a originální. Elipsovitě řešené soutěžního návrhu nejlépe odpovídá představám o tržnici. Porota odhodnotila zejména zastřešení, které je zajímavé i během nepořádání trhů, a volnost prostranství.

Více informací: www.mestokladno.cz

BRICK AWARD 2013–2014 Cihla v 21. století

9. ročník soutěžní přehlídky realizovaných staveb a rekonstrukcí staveb, v jejichž konstrukci byly převážně použity cihly a cihlové systémy

Vyhlašovatel: Wienerberger cihlářský průmysl, a. s.

Předmětem soutěžní přehlídky byly stavby postavené na území České republiky.

Termín konání soutěže: 19. 9. 2013–17. 1. 2014

Porota: Roman Šulista, Daniela Grabmüllerová, Alexandr Kroha, Iva Poslušná, Radomíra Sedláková, Ladislav Brett, František Kulhánek, Jitka Pálková, Jiří Hejhálek, Matej Šišolák

Počet odevzdaných dokumentací staveb: 27

Ceny a odměny celkem: 175 tis. Kč

- Hlavní cena BRICK AWARD Dům roku 2014 (100 tis. Kč): Rodinný dům nad rybníkem v Zahrádkách u České Lípy - autoři Ján Stempel a Jan Jakub Tesař – realizoval Antonín Pechočiak stavební práce
- Cena ČKAIT (uděluje se stavbyvedoucímu za provedení stavby, 25 tis. Kč): Rekonstrukce a dostavba Dusíkova divadla v Čáslavi, hlavní stavbyvedoucí Jaroslav Vaňátko a stavbyvedoucí Ivan Popl a Jan Moravec – autoři Aleš Burian a Gustav Křivinka za spoluautorství Radky Neumanové – realizovalo konsorcium firem Realitní a stavební společnost, s. r. o., a RITUS, s. r. o.
- Zvláštní ocenění GŘ společnosti Wienerberger (40 tis. Kč): Zázemí biotopu v Honětích u Kroměříže – autoři Marek Příkryl a Martin Prokš – realizace: svépomocí / stavební firma Rovina, a. s.
- Zvláštní uznání společnosti Wienerberger (10 tis. Kč): Rodinný dům v Nebušicích – autor Lukáš Rouha – realizace LEVEL, a. s.
- Stavba VOX POPULI BRICK AWARD 2014 (hlasování veřejnosti na webových stránkách společnosti Wienerberger): Rodinný dům na Trutnovsku – autor Karel Peterka (1378 hlasů)

Rodinný dům nad rybníkem v Zahrádkách u České Lípy - autoři Ján Stempel a Jan Jakub Tesař – realizoval Antonín Pechočiak stavební práce

Hodnocení realizace oceněné hlavní cenou:

Stavba tohoto rodinného domu našla, dle názoru odborné poroty, dokonalou rovnováhu mezi tradičním a soudobým, mezi architekturou a přírodou, díky čemuž jedno umocňuje druhé. Na jednoduchém, logickém a přehledném půdorysu je vyvinut jednoduchý dům s pečlivě vyváženými proporcemi. Nejen proporcemi stavby jako takové, která navazuje na tradice přirozeného lidového stavitelství, ale stejně tak proporcemi jednotlivých částí k celku i mezi sebou. Stavba skvěle zapadá do svého prostředí, navazuje na původní zástavbu, přitom nabízí pohodlné prostory rodinného bydlení v dokonalém sepětí s přírodou.

Více informací: www.komunikace-profit.cz

Komunitní centrum H55

Jednokolová veřejná projektová architektonická soutěž o návrh

Vyhlašovatel: Statutární město Kladno

Předmětem soutěže bylo zhotovení návrhu nového komunitního centra, které bude umístěno v lokalitě historického jádra Hloubětína, k. ú. Hloubětín, v sousedství památkově chráněného kostela sv. Jiří, zahrad Hloubětínského zámečku a Křížovnického dvora. Komunitní centrum by mělo vytvořit společenské centrum místa, zajistit prostor pro setkávání oficiálních i neoficiálních komunitních skupin a prostor pro spolupráci Městské části Praha 14 s občany. Předpokládané náklady na novostavbu komunitního centra jsou odhadovány na 19 mil. Kč bez DPH.

Termín konání soutěže: 10. 2. –31. 3. 2014

Porota: Michal Kohout, Anne Catherine Fleith, Svatopluk Sládeček, Radek Vondra, Milan Veselý, Juraj Calaj, Regina Loukotová, Josef Kutmon, David Kašpar

Počet odevzdaných návrhů: 67

Ceny a odměny celkem: 230 tis. Kč

1. cena (100 tis. Kč): Zbyněk Ryška, Aleš Břečka
2. cena (70 tis. Kč): Bettina Brunner, Rainer Kašik, Táňa Sojáková, Korbinian Lechner
3. cena (40 tis. Kč): Petr Synovec, Martin Josek, Jakub Sládeček, Eduard Sojka
- Odměna (10 tis. Kč): Aleš Papp, Milan Vít, Magdaléna Pappová, Ondřej Zavřel, Jiří Kolomazník
- Odměna (10 tis. Kč): Ondřej Dvořák, Jiří Matys

Hodnocení vítězného návrhu:

Porota ocenila přehledné dispoziční a hmotové řešení, které vtipně navazuje na původní parcelaci místa. Vnitřní uspořádání s plynule navazujícími prostory knihovny, kavárny a víceúčelového sálu umožňuje optimální návaznost i vhodný vizuální kontakt mezi těmito prostory navzájem i kontakt a aktivaci přilehlých venkovních prostor. Výtvarné pojetí je kultivované, i když poněkud schematické. Úprava venkovních prostor je jednoduchá a pádná a spolu s hmotovým řešením vhodně doplňuje místo i přiměřeně akcentuje přístup ke kostelu i do zahrady. Porota vnímá jako určitý nedostatek projektu jeho ne zcela zřejmé, zároveň však výtvarně silně exponované konstrukční řešení a doporučuje návrh v tomto smyslu zjednodušit. Z hlediska udržitelnosti porota oceňuje, že se jedná o jeden z mála návrhů, které pracovaly s víceúčelovým sálem jako sezonním prostorem, čímž lze dosáhnout podstatných investičních úspor. Pochybnosti byly vysloveny o řešení fasád ve smyslu poměru prosklených a plných ploch.

Více informací: www.praha14.cz, www.h55.cz

Plzeň, Americká – Sirková

Jednokolová veřejná ideová
architektonicko-urbanistická soutěž

Vyhlašovatel: Statutární město Plzeň

Předmětem soutěže bylo zpracování návrhu na řešení území Americká – Nádražní – křižovatka U Jána – Denisovo nábřeží, s důrazem na urbanistickou strukturu a vymezení veřejných prostranství a stanovení základních principů řešení, dle soutěžního podkladu P.1.

Termín konání soutěže: 3. 2.–30. 4. 2014

Porota: Petr Rund, Petr Sova, Irena Králová, Jan Sedlák, Lada Kolaříková, Jaroslav Šafer, Petr Hlaváček, Irena Langová, Jitka Hánová, Petr Nosek, Jan Aulík, Michal Bartošek, Zdeněk Fikar
Počet odevzdaných návrhů: 11

Ceny a odměny celkem: 400 tis. Kč

1. cena: neudělena

2× 2. cena (300 tis. Kč):

→ Pavel Buryška, Zdeňka Havlová, Robert Jelínek,
Václav Králíček, Barbora Mikitová
→ Petr Starčevič

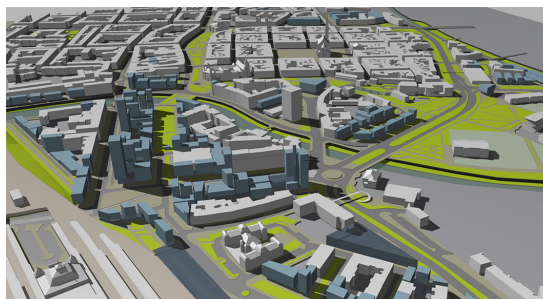
3. cena (100 tis. Kč): Martin Spěváček, Bohuslav Strejc,
Filip Kastl, spolupracovali Ondřej Janout, Martin Hájek,
Jan Lusk

Pavel Buryška, Zdeňka Havlová, Robert Jelínek, Václav Králíček, Barbora Mikitová

Hodnocení návrhu Pavla Buryšky, Zdeňky Havlové, Roberta Jelínka, Václava Králíčka, Barbory Mikitové:

Návrh reprezentuje skupinu návrhů, které vycházejí z pravoúhlé geometrie ulic Americká – Sirková bez diagonální osy protínající území. Návrh potvrzuje Americkou ulici jako bulvár. Porota souhlasí s tvrzením obsaženým v autorské zprávě, že návrh si klade za cíl vymezit hmotami veřejné prostory, definovat jejich měřítka a vzájemné vazby, což porota vnímá jako kvalitu. Návrh nejvíce respektuje stávající i navrženou dopravní a technickou infrastrukturu. Návrh zachovává a tvůrčím způsobem využívá stávající podchod pro další propojení do území. Ilustrace reálné architektury jsou nepřesvědčivé, včetně ilustrací potenciálních veřejných prostorů. Deklarované principy a popis se dostatečně nepromítají v trojrozměrném návrhu.

Petr Starčevič

Hodnocení návrhu Petra Starčeviče:

Návrh reprezentuje skupinu návrhů, které vycházejí z pravoúhlé geometrie ulic Americká – Sirková bez diagonální osy protínající území. Pro návrh je typická čitelná a atraktivní struktura veřejných prostor, včetně parkově upraveného veřejného prostoru navazujícího na lávku a sadový okruh, velkoryse řešený přednádražní prostor, razantní řešení bloku mezi Sirkovou a Nádražní ulicí. K prověření je ekonomický dopad jinak pozitivního bloku Sirková – Nádražní ve vztahu k dopravním stavbám a infrastruktuře. Za zásadní chybu považujeme navrženou výškovou hladinu zástavby, neadekvátní významu místa a potřebám města. Dopravní řešení Sirkové ulice vyžaduje podrobnější analýzu.

Více informací: <http://ukr.plzen.eu/cz/souteze-vystavy-a-konference/probihajici-architektonicke-souteze-dle-cka/plzen-americka-sirkova-2014/>

Prezentace archeologických nálezů v Přerově

Dvoukolová veřejná anonymní
architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Statutární město Přerov

Předmětem soutěže bylo zpracování architektonicko-urbanistického návrhu na řešení veřejného prostranství s archeologickými nálezy základů kostela sv. Marka a školy Jednoty bratrské v lokalitě Na Marku, která se nachází na rozhraní městské památkové zóny a jejího ochranného pásma. Jedná se o pozemky parc. č. 4951/3, 4953, 4954, 237,

238, 4955, k. ú. Přerov, které se nacházejí v lokalitě ohraničené ulicemi Spálenec, Mostní a Na Marku, v blízkosti řeky Bečvy. Podmínkou bylo zachování stávající nově zbudované zpevněné plochy na pozemku p. č. 238, k. ú. Přerov.

Termín konání soutěže: 17. 2. 2014–17. 4. 2014

Porota: Pavel Šimeček, Jana Puchalská, Ladislav Palko, Zdeněk Schenk, Šárka Krákorová Pajůrková, Miroslava Švástová, Jiří Lapáček, Jiří Vrbík

Počet odevzdaných návrhů: 13

Ceny a odměny celkem: 100 tis. Kč

1. cena (40 tis. Kč): Zbyněk Musil
 2. cena (30 tis. Kč): Daniel Kříž / Spolupráce: Eva Křížová, František Košař, Michala Košařová
 3. cena (20 tis. Kč): Markéta a Petr Veličkoví, M & P ARCHITEKTI – KRAJINÁŘSKÁ ARCHITEKTURA / Spolupráce: Pavla Drbalová, Jan Cyrany, Jitka Daňková
- Odměna (10 tis. Kč):** Martin Chlanda, Artur Magrot / Spolupráce: Václav Mudra

Hodnocení vítězného návrhu:

Nad pojetím prezentace archeologického výzkumu a současně pietního prostoru na místě zaniklého kostela sv. Marka, vedla porota dlouhou diskusí. Vítězný návrh upoutal jednoduchostí a přehledností a úspěšnou snahou o důstojnou úpravu prostoru, která se opírá o filozofický přístup obsažený v textu průvodní zprávy. Porota ocenila rozdělení plochy na schéma chrámové stavby a „kabinet“ na místě bratrské školy. Za významný prvek považuje uplatnění uličky s autentickou formou prezentace dlažby a zakonzervovaného autentického zdiva obou objektů po stranách. Návrh splnil podmínku soutěže a je schopen dalšího vývoje včetně technického řešení detailů. Vzhledem ke skutečnosti, že nevyšší ocenění udělila porota jednohlasně, je další text věnován námětům a připomínkám ze stran členů poroty. Porota doporučuje pro další práci: „Kabinet“ přizpůsobit v detailu tvar pěší rampy k půdorysu bratrské školy a průchozím koridorem a zvážit výšku stěny s vitrínami a další stěny, kde obě tyto stěny naznačují autentický tvaru objektu školy. Vše autentické v detailu důkladně prověřit řezy, které posoudí vazby souvisejících nivelet. Doporučuje se úzká spolupráce s archeology. Určité rozpaky přineslo uplatnění dřevěného chodníku jako odlehčovacího prvku podél sjezdu k řece. Porota doporučuje návrh k realizaci a věří, že se autorovi podaří vyřešit otázku styku materiálů a řadu detailů, které přináší právě jednoduchý a přehledný architektonický návrh.

Více informací: www.prerov.eu/cs/magistrat/rozvoj-mesta/urbanismus-a-architektura/architektonicko-urbanisticka-soutez.html

Městská knihovna Písek

Jednokolová architektonicko-výtvarná a designová projektová soutěž

Vyhlašovatel: Město Písek

Předmětem soutěže bylo zpracování architektonicko-výtvarného návrhu stavebních úprav, designového řešení interiéru (včetně mobiliáře) a návrhu stavebních úprav dvorní části stávajícího objektu č. p. 75–77 pro funkci Městské knihovny Písek při dodržení daného upřesňujícího zadání (stavebního programu), jež je nedílnou přílohou soutěžních podmínek.

Termín konání soutěže: 6. 1.–25. 4. 2014

Porota: Arnošt Navrátil, Tomáš Brix, Jaromír Kročák, Martin Svoboda, Ondřej Veselý, Tomáš Franců, Roman Dub, Vratislav Vokurka, Marta Slámová, Radek Boček, Hana Rambousová

Počet odevzdaných návrhů: 7

Ceny a odměny celkem: 330 tis. Kč

1. cena (150 tis. Kč): studio A.B.S., spol. s r. o. – Jan Svoboda

2. cena (90 tis. Kč): ASLB, spol. s r. o. – Lukáš Ballek

3. cena (60 tis. Kč): Karel Scheib, Jan Holub, Richard Zacpal

Odměna (15 tis. Kč): Tomáš Cendelín, Jakub Březnický

Odměna (15 tis. Kč): Juraj Calaj, Vítězslav Danda, Ivan Boroš, Kateřina Blahutová, Jana Vichorcová

Hodnocení vítězného návrhu:

Návrh obsahuje dispozičně nejpropracovanější řešení, a to jak vnitřních prostor knihovny tak i venkovního dvora včetně nově navržené přístavby (možnost etapizace výstavby). Jednotlivá oddělení knihovny na sebe vhodně navazují a vytvářejí tak nekolizní prostředí – jak pro návštěvníka, tak i pro zaměstnance. K tomu dopomáhá i řešení venkovního prostoru dvorní části, která svým funkčním pojetím na vnitřní dispozici knihovny přímo navazuje a vhodně ji doplňuje. Soutěžní porota vyzdvihla odvahu autora navrhnout dvorní přístavbu a do ní umístit sklady knih, které svým prostorovým nárokem neobtěžují „hlavní budovu“. Toto řešení zároveň zmírní nároky na statické zajištění stávající budovy i nároky na provoz. Na rozdíl od ostatních návrhů je zde porotou vyzdvížena kvalitní variabilita provozu.

Více informací: www.mesto-pisek.cz/aktuality/mesto-pisek-vyhlasilo-architektonickou-soutez-o-navrh-mestska-knihovna-pisek---alsovo-namesti/1595

Dvůr Holasovice

Dvoukolová veřejná urbanisticko-architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Obec Holasovice

Předmětem soutěže bylo zpracování urbanisticko-architektonického návrhu řešení prostoru – Dvůr Holasovice a řešení objektu Stodola 2.

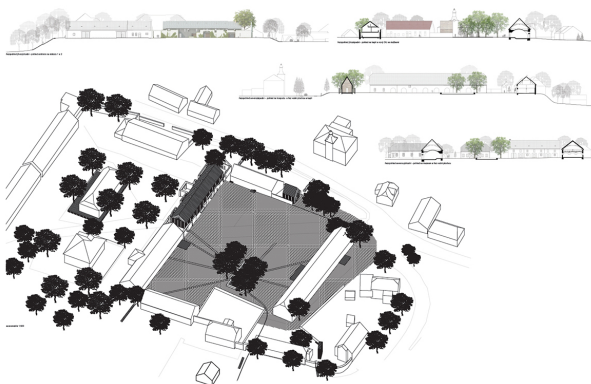
Termín konání soutěže: 24. 2.–9. 6. 2014

Porota: Václav Volný, Libor Hřivnáč, Milena Vitoulová, Pavla Pannová, Ludvík Grym, Martin Strakoš, Martin Materna

Počet odevzdaných návrhů: 8

Ceny a odměny celkem: 200 tis. Kč

1. cena (100 tis. Kč): Ivo Pavlík, Lucie Chytilová, Vratislav Ansorge
2. cena (60 tis. Kč): Michal Šourek, MS Plan, s. r. o.
3. cena (40 tis. Kč): Kamil Zezula

Hodnocení vítězného návrhu:

Návrh se vyznačuje citlivým propojením původní zástavby dvora s novými objekty a s jejich výrazem. Dvůr příhodně propojuje s ostatními částmi obce. Zachovává celistvost 1. nádvoří, otevírá jej do návsi a vstup uvozuje kaplí s předprostorem, doplněným vzrostlou zelení. Umístění obecního úřadu mezi kaplí a stodolou 2 vhodně uzavírá 1. nádvoří a doplňuje o funkce, které nebudou v rozporu s obytnou povahou sousedního objektu. Stodolu 2 návrh pojal jako invenční kontrast mezi torzem původní stodoly a dřevostavbou s byty. Porota ocenila práci s prostory vzniklými mezi novým objektem a torzem stodoly 2, navrženými jako zázemí bytů. Venkovský charakter 1. nádvoří podtrhuje vodní nádrž se skupinou stromů. Vedení vodních paprsků k nádrži bude nutno vzhledem ke spádu terénu propracovat.

Více informací: www.obec-holasovice.cz/urad-obce/uredni-deska/zpresneni-souteznic-podminek-pro-2-kolo-souteze-581.html?ftresult=sout%C4%9B%C5%BEen%C3%AD+podm%C3%ADnky

Smuteční obřadní sín Valašské Meziříčí

Dvoukolová veřejná
projektová
architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Město Valašské Meziříčí
Sekretář soutěže: Dagmar Vávrová,
Soudní 1221, 757 01 Valašské Meziříčí,
tel./fax: 606 708 211, e-mail: vavrova@
muvalmez.cz

Předmětem soutěže je zpracování
architektonického návrhu na stavbu
Smuteční obřadní síně Valašské
Meziříčí. Součástí stavby bude
kolumbárium a vsypová louka. Vše bude
umístěno v areálu Veřejného pohřebiště
Města Valašské Meziříčí, na pozemcích
parcelní číslo 517/1 – část a parcelní
číslo 517/24 – část v katastrálním
území Krásno nad Bečvou.

Porota: Milena Vitoulová, Michal Hron,
Petr Bumbálek, Zdeněk Bobek, Petr
Klier, Jana Bělská, Dagmar Nová, Jiří
Hruška, Zdeněk Petroš

Předpokládané ceny a odměny celkem:
350 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů:
2. a 3. 6. 2014 (v 1. kole),
29. 8. 2014 (ve 2. kole)

Více informací: www.valasskemezirici.
cz/doc/40685

Rekonstrukce skautské mohyly Ivančena a jejího okolí

Jednokolová
veřejná projektová
architektonicko-
krajinařská soutěž

Vyhlašovatel: Junák – svaz skautů
a skautek ČR, Moravskoslezský kraj
Sekretář soutěže: Tomáš Jalůvka,
Tyršova 1098, 768 61 Bystřice pod
Hostýnem, tel.: 776 162 875, e-mail:
jaluvka.tomas@gmail.com

Předmětem soutěže je zpracování
architektonického návrhu na
rekonstrukci skautské mohyly Ivančena
a jejího okolí. Návrh musí respektovat
ekonomické možnosti vyhlašovatele.

Porota: Ondřej Kupka, Vladimír Malarz,
Kamil Mrva, Milan Sýkorský, Martin
Foldyna, Iva Škrovová, Tomáš Skalík,
Jan Zahradník, Petr Klápště, Miroslav
Rybička, Petr Fiala, Kamil Herůdek
Předpokládané ceny a odměny celkem:
24 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů:
16. 7. 2014

Více informací: www.ivancena.cz/
rekonstrukce/architektonicka-soutez

Lesopark V Zátiší

Dvoukolová veřejná
projektová
architektonicko-
urbanistická soutěž

Vyhlašovatel: Město Vodňany
Sekretář soutěže: Jitka Schneiderová –
Odbor investic a rozvoje, Město
Vodňany, nám. Svobody 18/1, 389 01
Vodňany, tel./fax: 383 379 125, e-mail:
schneiderova@muvodnany.cz

Předmětem soutěže je navrhnout
způsob, jakým ze zpusťlého lesoparku
V Zátiší vytvořit celoroční cíl
Vodňanských, studentů rybářských
i středních škol a výletníků z širokého
okolí, jak z lesoparku vytvořit jeviště
a kulisu nedělního odpoledne stejně
jako slavnostního výlovu rybníků, tedy
jak ze Zátiší vytvořit plnohodnotnou
součást města Vodňany.

Porota: Jitka Trevisan, Jan Ambrůz,
Radek Kolařík, Viktor Blaščák, Pavel
Janšta, Jiří Bíza, Vladimír Děřda
Předpokládané ceny a odměny celkem:
360 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů:
26. 5. 2014 do 17 hod. (1. kolo),
8. 9. 2014 do 17 hod. (2. kolo)

Více informací: www.vodnanyvzatisi.cz

HELIKA – návrh sportovně-rekreační zóny města Lovosice

6. ročník architektonické
soutěže HELIKA pro
vysokoškolské studenty
architektonických oborů
na architektonicko-
urbanistický návrh
sportovně-rekreační
zóny města Lovosice

Vyhlašovatel: HELIKA, a. s.
Sekretář soutěže: Alena Týřová –
marketingové oddělení ve spolupráci
s architektonickým ateliérem
společnosti HELIKA, a. s., tel.: +420 281
097 600, mob.: +420 733 677 007,
e-mail: alena.tyfova@helika.cz

Předmětem soutěže je architektonicko-
urbanistický návrh sportovně-rekreační
zóny města Lovosice. Území se nachází
na levém břehu Labe, v záplavové
oblasti, v bezprostřední blízkosti centra
Lovosic. Napojení rekreační zóny na
historickou část města nese velký
potenciál a mělo by být leitmotivem
urbanistického řešení. Rekreační zóna

obsáhne různá sportoviště s nezbytným
zázemím, relaxační klidové zóny, prostor
pro dětské aktivity, parkové úpravy.

Porota: Karel Thér, Lenka Lízlová,
Pavlína Pospíšilová, Jan Žlábek,
Vladimír Nováková

Předpokládané ceny a odměny celkem:
60 tis. Kč
Datum odevzdání soutěžních návrhů:
30. 9. 2014

Více informací: www.helika.cz

Centrum pro seniory v Táboře

Jednokolová
veřejná anonymní
architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Město Tábor
Sekretář soutěže: Iveta Nesrovnalová
– Město Tábor – OÚR, Žižkovo nám. 2,
390 15 Tábor, tel.: 381 486 172, 723 921
119, e-mail: iveta.nesrovnalova@
mutabor.cz

Předmětem soutěže je zpracování
architektonického návrhu budovy
centra s domovem pro seniory se
zvláštním režimem, s byty zvláštního
určení a s prostory pro poskytovatele
sociálních služeb na pozemcích
bývalých garáží ZZS Tábor v prostoru
před nemocnicí. Podrobnější
specifikace je obsažena v „Zadávacích
podmínkách“, které jsou součástí
podkladů poskytovaných soutěžícím.
Porota: Irena Šestáková, Martin Pinc,
Martin Kraus, Jiří Fišer, Olga Bastlová
Předpokládané ceny a odměny celkem:
800 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů:
25. 6. 2014

Více informací: www.taborcz.eu/dp/id_
ktg=1854&p1=31690

Urbanisticko- dopravní řešení města Kroměříže

Jednokolová veřejná
urbanistická a ideová
architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Město Kroměříž
Sekretář soutěže: Zuzana Kytlicová,
odbor rozvoje města, Velké náměstí
115/1, 767 01 Kroměříž, tel./fax: 573 321
111 / 573 331 481, e-mail: zuzana.
kytlicova@mesto-kromeriz.cz

Předmětem soutěže o návrh bude
zpracování základní strategie
urbanisticko-dopravního řešení města
Kroměříže.

Porota: Jakub Kynčl, Aleš Burian, Petr

Hrůša, Daniela Hebnarová, Miloš Malý
Předpokládané ceny a odměny celkem:
420 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů:

27. 8. 2014

Více informací: www.mesto-kromeriz.cz

Mateřská škola Fulnek

Dvoukolová veřejná
anonymní projektová
architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Město Fulnek

Sekretář soutěže: Bc. Dagmar Vahalová,
nám. Komenského 12, 742 45 Fulnek,
tel./fax: 556 770 871, 556 770 889,
e-mail: meu@fulnek.cz

Předmětem soutěže je zpracování
architektonického návrhu na výstavbu
nového objektu mateřské školy v areálu
stávající MŠ U Sýpky včetně napojení
na dopravní a technickou
infrastrukturu, venkovní úpravy celého
areálu MŠ včetně vybavení venkovními
herními prvky.

Porota: Ludvík Grym, Milena Vitoulová,
Kamil Zezula, Jana Mocová, Milena
Milionová, Tomáš Bindr, Petr Skácel
Předpokládané ceny a odměny celkem:
240 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů:

1. kolo 14. 7. 2014, 2. kolo 1. 9. 2014

Více informací: www.fulnek.cz

Přeměna části bývalé nemocnice v Uherském Hradišti na město

Jednokolová veřejná
ideová urbanistická
soutěž

Vyhlašovatel: Město Uherské Hradiště

Sekretář soutěže: Ing. Martin Ševčík –
Odbor architektury, plánování a rozvoje
MěÚ Uherské Hradiště, Masarykovo
nám. 19, 686 01 Uherské Hradiště, tel.:
572 525 250, 777 641 530, e-mail:
martin.sevcik@mesto-uh.cz

Předmětem soutěže je idea
urbanistického řešení přeměny území
o výměře cca 17 ha, které je postupně
uvolňováno v souvislosti s probíhající
modernizací areálu uherskohradištské
nemocnice. V platném územním plánu
Uherského Hradiště je předmětné
území definováno jako návrhová plocha
SO.2 – smíšená obytná městská.

Porota: Stanislav Blaha, Aleš Holý, Milan
Hudec, Zdeněk Procházka, Jaroslav
Tarcala, David Mikulášek, Václav Čílek,

Jakub Kynčl, Pavel Grasse, Petr Velička,
Adolf Jebavý

Předpokládané ceny a odměny celkem:

250 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů:

21. 8. 2014

Více informací: www.mesto-uh.cz/

Folders/117494-1-Urbanisticka+
soutez+-+konverze+nemocnice.aspx

Náměstí Emila Škody v Plzni

Jednokolová veřejná
urbanisticko-
architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Statutární město Plzeň

Sekretář soutěže: Ing. Stanislava

Maronová – Útvar koncepce a rozvoje
města Plzně, příspěvková organizace,
Škroupova 5, 305 84 Plzeň, 37 803 5019,
37 803 5002, maronova@plzen.eu

Předmětem soutěže je zpracování
ideového urbanisticko-
architektonického návrhu na řešení
prostoru „náměstí Emila Škody“
s důrazem na doplnění a intenzifikaci
urbanistické struktury a vymezení
veřejného prostranství.

Porota: Pavel Šindelář, Petr Nosek, Irena
Langová, Adam Gebrian, Petr Kratochvíl,
Mikoláš Vavřín, Jaroslav Wertig, Hana
Hrdličková, Jiří Kozohorský, Zuzana
Froňková, Tomáš Hradečný, Miroslava
Břízová, Igor Kovačević

Předpokládané ceny a odměny celkem:

400 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů:

20. 8. 2014 23.59 hod.

Více informací: <http://ukr.plzen.eu/cz/>

souteze-vystavy-a-konference/
probihajici-architektonicke-souteze-
dle-cka/plzen-namesti-emila-
skody-2014

Pomník dr. Milady Horákové

Jednokolová
veřejná výtvarně-
architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Nadační fond Stránský

Sekretář soutěže: Lenka Pospíšilová;

Národní 11, Praha 1, 110 00; tel./fax:

222 075 101 / 224 215 059; e-mail:

pospisilova@mjs.narodni.cz

Předmětem soutěže je zpracování
architektonicko-výtvarného návrhu
pomníku dr. Miladě Horákové v hlavním
městě České republiky Praze, který by
měl formou uměleckého díla vyjádřit
poselství o hodnotě hrdinství nutného
pro zachování identity českého národa

v evropském kontextu a mravních
hodnot, jež nás k této existenci
opravňují.

Porota: Martin Stránský, Pavol Škrak,
Štěpán Špoula, Jan Hendrych, Jan
Kerel, Jaromír Zemina, Zdeněk Lukeš,
Jan Krejčí

Předpokládané ceny a odměny celkem:
125 tis. Kč.

Datum odevzdání soutěžních návrhů:

26. 9. 2014 15.00 hod.

Více informací: www.nfstransky.cz

Nový pavilon goril ZOO Praha

Jednokolová veřejná
urbanisticko-
architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Zoologická zahrada
hl. m. Prahy

Sekretář soutěže: Zoologická zahrada
hl. m. Prahy – podatelna; U Trojského
zámku 120/3, 171 00, Praha 7; kontaktní
osoba: Zuzana Smoláková, tel.: 296 112

132, e-mail: smolakova@zoopraha.cz
Předmětem soutěže je zpracování
návrhu nového pavilonu goril v Zoo
Praha včetně výběhů, návštěvnických
komunikací (včetně mimoúrovňového
přechodu komunikace Pod Hrachovkou)

a nového vchodu do Zoo Praha v lokalitě
určené vyhlášovatelem. Vyhlašovatel
má na realizaci předmětného souboru
staveb (vč. realizace všech výkonových
fází projektových prací) k dispozici
maximálně 100 mil. Kč bez DPH.
Součástí návrhu musí být ověření
reálnosti tohoto vyhlášovatelem
předpokládaného limitu investičních
nákladů.

Porota: Václav Škarda, Tomáš Jiránek,
Marek Houska, Jaroslav Šimek, Jiří
Kotek, Pavel Šemora, Jan Hořejší
Předpokládané ceny a odměny celkem:
850 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů:

19. 9. 2014 15.00 hod.

Více informací: www.zoopraha.cz/

vse-o-zoo/vyberova-rizeni/8627-
soutez-o-navrh-s-nazvem-novy-
pavilon-goril

Malostranské náměstí Praha

Jednokolová veřejná
urbanisticko-
architektonická
ideová soutěž

Vyhlašovatel: Magistrát hlavního
města Prahy

Sekretář soutěže: RNDr. Milan Svoboda,

U Lomu 139, 338 42 Hrádek, tel./fax:
+420 739 095 871; e-mail: mis.
landarch@seznam.cz

Předmětem soutěže je zhotovit ideový architektonicko-urbanistický návrh revitalizace Malostranského náměstí. Cílem revitalizace náměstí je vytvořit veřejné prostranství reprezentativního a pobytového charakteru, které by odpovídalo jeho významu jako jednoho z nejvýznamnějších náměstí Prahy, jehož součástí může být i parkování v míře, která bude s tímto charakterem v souladu.

Porota: Miroslav Šik, Rostislav Švácha, Tomáš Novotný, Antonín Novák, Petr Hlaváček, Václav Novotný, Jakub Dvořák, Jiří Skalický, Jan Šěpka

Předpokládané ceny a odměny celkem:
500 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů:
5. 9. 2014 15.00 hodin

Více informací: [www.uppraha.cz/
clanek/162/projekty](http://www.uppraha.cz/clanek/162/projekty)

Obnova zástavby a parku Stromovka v Humpolci

Jednokolová veřejná
urbanistická
ideová soutěž

Vyhlašovatel: Město Humpolec
Sekretář soutěže: Ing. arch. Iveta
Nesrovnalová, Okrouhlická 657, 391 11
Planá nad Lužnicí / tel.: 723 921 119 /
e-mail: iveta.nesrovnalova@gmail.com

Předmětem soutěže je zpracování urbanistického návrhu parkových a odpočinkových ploch a rehabilitace zástavby v lokalitě stávajícího parku Stromovka v Humpolci pro smíšenou obytnou funkci. Podrobnější požadavky jsou stanoveny v zadávacích podmínkách. Lokalita v přímé návaznosti na historické centrum města byla v minulosti zastavěna, poté asanována a přeměněna na park. V současné době, v souvislosti se zpracováním nového územního plánu, se otevírá otázka revitalizace parku a obnovení zástavby městského charakteru.

Porota: Petr Hlaváček, Zdeňka Vydrová, Jiří Poláček, Jiří Kučera, Květoslav Namyslo, Dan Merta, František Kocman
Předpokládané ceny a odměny celkem:
125 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů:
25. 8. 2014 15.00 hod.

Více informací: [www.ppe.cz/v2/
GovTenderItem.aspx?id=6ac5d013-
b6a2-4be8-9fcd-7c45acc3cc86](http://www.ppe.cz/v2/GovTenderItem.aspx?id=6ac5d013-b6a2-4be8-9fcd-7c45acc3cc86)

Rozhledna na Šibeníku – CPP

Jednokolová
veřejná projektová
architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Společnost Petra Parlěře
Sekretář soutěže: PhDr. Marta El
Bournová, Společnost Petra Parlěře,
o. p. s., Mlýnská 60/2, 160 00, Praha 6,
tel.: 220 380 411, mob: 724 085 334,
e-mail: marta.elb@cenapp.cz

Předmětem soutěže je zpracování architektonického návrhu revitalizace větrné elektrárny na vrchu Šibeníku a její transformace na rozhlednu. Specifikace je obsažena v „Zadávacích podmínkách“, které jsou součástí podkladů poskytovaných soutěžícím. Porota: Zdeněk Drašnar, Radek Jiránek, Michael Gabriel, Alexander Skalický, Antonín Novák, Vladimír Říha, Tomáš Vích

Předpokládané ceny a odměny celkem:
130 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů:
10. 9. 2014 12.00 hod.

Více informací: www.cenapp.cz

Centrum města a prostor autobusového nádraží, Milevsko

Vyhlašovatel: Město Milevsko
Předmětem soutěže bude architektonicko-urbanistický návrh na území náměstí a autobusového nádraží.
Předpokládaný termín vyhlášení: červen 2014

Novostavba fakulty CPTO v areálu kampusu univerzity

Vyhlašovatel: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem
Předmětem soutěže bude zpracování prostorového výtvarného a funkčního uspořádání areálu kampusu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně, Ústí nad Labem.
Předpokládaný termín vyhlášení: červen 2014

Novostavba transfúzního oddělení a centrální tkáňové banky FN Olomouc

Vyhlašovatel: Fakultní nemocnice Olomouc
Předmětem soutěže bude předložení architektonického návrhu zpracovaného tak, aby podával základní představu o funkčním uspořádání stavby, její vnější podobě, funkčním a estetickým zapojení do struktury stávající objektové skladby areálu FNOL.
Předpokládaný termín vyhlášení: červenec 2014

IKEM Praha

Vyhlašovatel: Institut klinické a experimentální medicíny
Předmětem soutěže bude nalezení nejvhodnějšího řešení jak stavebního, tak i provozního. Bude se jednat o předložení kapacitního řešení stavby, a to o umístění na daný pozemek, celkovou kubaturu objektu a požadované HPP, zajištění provozního hlediska s ohledem na stávající provozované objekty a LPP a zakomponování nových budov G1 a G2 v rámci celého areálu.
Předpokládaný termín vyhlášení: červenec 2014

Rekonstrukce náměstí Míru v Tišnově

Vyhlašovatel: Město Tišnov
Předmětem soutěže bude zpracování architektonicko-urbanistického návrhu náměstí Míru a jeho okolí v Tišnově a navrácení jeho původní funkce historického a kulturního „jádra“ města s cílem zvýšit atraktivitu města a kvalitu života v něm.
Předpokládaný termín vyhlášení: červenec 2014

Nové náměstí v České Třebové

Vyhlašovatel: Město Česká Třebová
Předmětem soutěže bude zpracování urbanisticko-architektonického návrhu na revitalizaci „Nového náměstí v České Třebové“ včetně návrhu dopravního řešení okolních ulic.
Předpokládaný termín vyhlášení: červenec 2014

Revitalizace náměstí Karla IV. – Mělník

Vyhlašovatel: Město Mělník
Předmětem soutěže bude zpracování architektonicko-urbanistického ideového návrhu na revitalizaci náměstí Karla IV. – Mělník. Důraz by měl být kladen na prostorové řešení náměstí včetně dopravních podmínek a spojení – synergie s náměstím Míru, s cílem znovuoživení celé lokality středu města.
Předpokládaný termín vyhlášení: říjen 2014

Domov pro seniory Litomyšl

Vyhlašovatel: Město Litomyšl
Předmětem soutěže bude architektonický návrh novostavby Domova pro seniory v Litomyšli.
Předpokládaný termín vyhlášení: červenec 2014

Nápady pro Kolín

Vyhlašovatel: Město Valašské Meziříčí
Předmětem soutěže o návrh bude zpracování architektonického návrhu vybraných lokalit, nové drobné městské

architektury. Výběr z pěti lokalit, kde bude řešeno vnější prostředí – lokality č. 1, 2, 5, 7, 8 ze soutěžních podkladů.
Předpokládaný termín vyhlášení: červenec 2014

Franke Washroom Systems nabízí individuální design veřejných, poloveřejných a komerčních sanitárních prostor díky kombinaci inovativní technologie armatur s moderními zařizovacími předměty a doplňky z ušlechtilé oceli a minerálního materiálu.

www.franke.cz

INZERUJTE

Jste firma z oblasti stavebnictví nebo interiérového designu? Chcete oslovit autorizované architekty – tedy ty, kteří stojí u realizace zakázek? Inzerujte v Bulletinu České komory architektů!

Naše periodikum vychází čtvrtletně a je distribuováno všem autorizovaným architektům, jež Komora sdružuje. Bulletin ČKA zároveň vychází v novém atraktivním vizuálu a v nákladu 4600 ks.

Kromě inzerce v Bulletinu ČKA nabízíme možnost umístění vaší reklamy na komorových akcích, jako jsou valná hromada, Architekti na jedné lodi či Přehlídka diplomových prací.

Více informací na telefonu 273 167 480, e-mailu info@cka.cz a na webových stránkách www.cka.cz.

V
BULLETINU

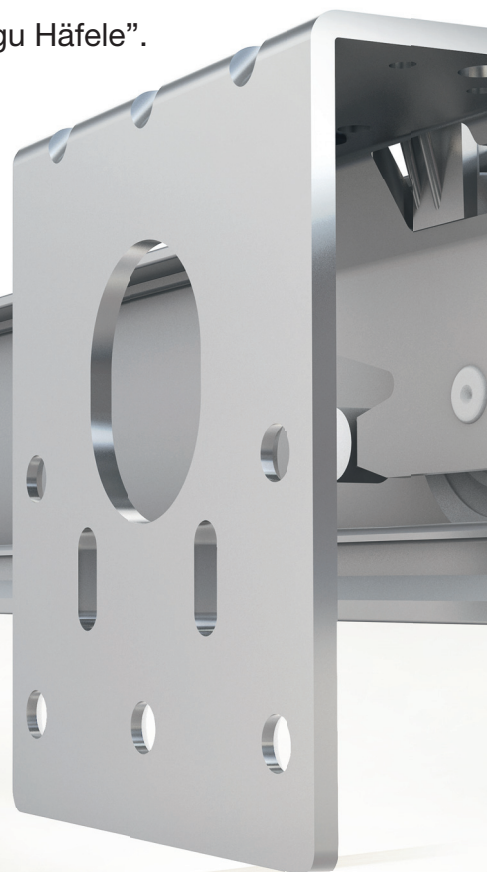
ČKA!

VOLNOST PRO VAŠE NÁPADY

SLIDO. KOVÁNÍ PRO POSUVNÉ DVEŘE.

Skleněné a dřevěné posuvné dveře nebo skládací stěny, s montážemi na strop či stěnu: rozsáhlá produktová řada kování pro posuvné dveře Slido nabízí správná řešení pro jakoukoli aplikaci – k dispozici rovněž se systémem tlumení Smuso. Nyní s elektrickým pohonem pro vyšší komfort a tlumené dovření dveří. Ukázka dobře promyšlené technologie od expertů v oboru.

Podobně jako dalších 10.000 výrobků z “Velkého katalogu Häfele”.

SLIDO

pulse

